

Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos direktorės 2014 metų veiklos ataskaita

Turinys

1. 2014 m. bibliotekos veiklos prioritetų įgyvendinimas	1
2. Organizacinė struktūra	2
3. Personalas. Kvalifikacijos kėlimo klausimai	2
4. 2014 metų gyventojų bibliotekinio aptarnavimo statistikos rodikliai	3
5. Finansavimas. Rėmėjai	4
6. Projektinė veikla.	5
7. Paslaugos vartotojams	8
8. Informacinės visuomenės plėtros veikla	8
9. Leidybinė veikla	17
10. Kraštotyros veikla	19
11. Dokumentų fondų formavimo aspektai, būklė ir analizė	28
12. Paslaugos vaikams ir jaunimui	32
13. Metodinė konsultacinė veikla	41
14. Viešosios bibliotekos ir filialų renginiai	43
15. Nevyriausybių organizacijų veikla viešojoje bibliotekoje	48
16. Bibliotekos teisinės bazės klausimai	48
17. Bibliotekos atstovavimo veikla	49
18. Išvados: pasiekimai, problemos	49

1.2014 m. bibliotekos veiklos prioritetų įgyvendinimas.

Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka (toliau – biblioteka) 2014 metais įgyvendino prioritetinės veiklos kryptis, vadovaudamasi Rokiškio rajono strateginio veiklos plano iki 2014–2016 metų numatytais priemonėmis bei bibliotekos 2013–2015 metų strateginio

plano gairėmis, tikslais ir uždaviniais. Metų prioritetinės veiklos rajono bibliotekose buvo aktyvinamos šiomis kryptimis: informacinės ir žinių visuomenės poreikių patenkinimas, informacinių e. paslaugų gyventojams pasiūla, fondų atnaujinimas, glaudesnių ryšių su vietos bendruomenėmis užmezgimas, iniciatyvi bei tęstinė projektinė veikla, kraštotyrinė leidybinė veikla, gyventojų užimtumas, socialinės atskirties mažinimas, panaudojant bibliotekos informacinių technologijų galimybes, skaitymo skatinimo veiksniai, edukacija, renginių organizavimas, įstaigos veikla ekonominio taupymo sąlygomis, darbuotojų kompetencija bei profesionalumas.

2. Organizacinė struktūra.

2014 metais rajone buvo 39 bibliotekos; iš jų: 35 – kaimo filialai, 3 – miesto filialai ir 1 – viešoji biblioteka. Ataskaitiniais metais buvo panaikinti du etatai: viešosios bibliotekos valytojo ir kaimo filialo vyresn. bibliotekininko. Bibliotekoje dirbo 5 skyriai: skaitytojų aptarnavimo, spaudinių tvarkymo ir komplektavimo, bibliografijos informacijos ir kraštotyros, vaikų ir jaunimo literatūros, ūkio skyriai. Vaikų ir jaunimo literatūros skyriaus sudėtyje veikė žaisloteka, Europos Sąjungos informacijos ir užsienio kalbų skaitykla, renginių svetainė, viešasis interneto prieigos taškas, skaitykla, abonementas. Informacijos, bibliografijos ir kraštotyros skyriuje veikė viešasis interneto prieigos taškas, rankraštynas. Skaitytojų aptarnavimo skyriaus sudėtyje – periodikos skaitykla, abonementas. Spaudinių tvarkymo ir komplektavimo skyriaus žinioje – mainų fondas. Kaimo ir miesto filialuose veikia viešieji interneto taškai.

3. Personalas. Kvalifikacijos kėlimo klausimai.

Rajono bibliotekose dirbo 65 darbuotojai. Etatų visoje rajono bibliotekų sistemoje buvo 64,75, iš jų: 55,25 – bibliotekininkams, kitiems specialistams- 9,5. Viešojoje bibliotekoje buvo 29,25 etato, iš kurių 21 – bibliotekininkų, 8,25 etatai priskiriami kitiems specialistams. Miesto filialai turi 5,5 etato, iš kurių- 5 bibliotekininkams, 0,5 etato – ūkinės paskirties. Kaimo filialams skirta 30 etatų, iš kurių: 29,25 – bibliotekininkams, 0,75 etato – ūkinės paskirties. 6 rajono kaimo bibliotekos dirba 0,5 etatu, 19 kaimo filialų dirba 0,75 etatu, visu etatu dirba 10 kaimo filialų. Miestų filialai dirba visu etatu. Profesionalių bibliotekininkų išsilavinimas: su aukštesniu išsilavinimu – 21, su aukštesniu – 27, kitu – 9. Ataskaitiniais metais 65 darbuotojai kėlė kvalifikaciją. Kompetencijų ir gebėjimų tobulinimui rajono bibliotekų darbuotojai dalyvavo projekto „Bibliotekos pažangai 2“ mokymuose: „Projektų iniciavimo teoriniai ir praktiniai mokymai“, „Vartotojų ir partnerių poreikių analizė ir inovacijų diegimo mokymai“, „Atstovavimo ir fondoieškos mokymai“, „Viešinimas“, „Poveikio vertinimas“, „Viešųjų pirkimų mokymai“, „Projektų valdymas“. UAB „Asseco Lietuva“ ir Lietuvos nacionalinė. Martyno Mažvydo biblioteka rengė mokymus „E klasikos kūrinių užsakymas ir išdavimas elektroninių knygų skaityklėse – LIBIS ir VEPS sistemų galimybės“. Dalyvauta nuotoliniuose kursuose „Saugus internetas bibliotekoje“. Ataskaitiniais metais bibliotekų darbuotojai dalyvavo seminaruose „Socialinių tinklų kūrimas ir plėtojimas“, „Viešieji ryšiai“, „Konfliktai ir streso valdymas“, „IT taikymas kultūros darbuotojų ir menininkų veikloje“, „Dokumentų valdymas“, „Etiketas ir protokolas“, „Paveldas ir regioninė atmintis“, „Kūrybiniai kultūriniai klasteriai“, „Į paslaugas vartotojų orientuota kultūros rinkodara“, „ES informacijos tinklas Lietuvoje“, „Euras ateina į Lietuvą“. Darbuotojai dalyvavo konferencijose: „Informacinės partnerystės formavimas“, „Bibliotekos socialinius pokyčius 2014: bibliotekos Europos Sąjungos informacijos, mokslo ir kultūros politikoje“. Vyko išvažiuojamieji kvalifikacijos kėlimo seminarai, kurių metu Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės Bitės VB darbuotojai vedė kvalifikacinius užsiėmimus Rokiškio J. Keliuočio viešojoje bibliotekoje. Rokiškio r. bibliotekininkai išklausė seminarus temomis: „Nemokamos „Debesų kompiuterijos“ paslaugos ir jų panaudojimas bibliotekų veikloje“, „Darbas su nuotraukų redagavimo programa GIMP“, „Dokumentų katalogavimo ypatumai (grafikos (plakatu, atvirukų, bukletų ir kt. – 1 val.; asmeninių bibliotekų dokumentų katalogavimas, spaudinių, išleistų iki 1945 m., kompiuterinių bibliografinių įrašų kūrimas, skaitmeninimas – vaizdo bei teksto informacijos apdorojimas specialiu programų

pagalba), „LIBIS analizinės bibliografijos posistemis. Analizinių bibliografinių įrašų kūrimas“.
 Ataskaitiniais metais bibliotekininkai dalyvavo Tarptautinėje XX knygų šventėje Kaune „Laikas gyvena knygose“, Vilniaus knygų mugėje, LBD 9-jame suvažiavime, Lietuvos viešųjų bibliotekų asociacijos susirinkime.

4. 2014 metų gyventojų bibliotekinio aptarnavimo statistikos rodikliai.

(KF- kaimo filialai; MF- miesto filialai; VB- viešoji biblioteka)

	Vartotojų skaičius		
	2013 m	2014 m.	Pokytis
KF	9205	9043	-162
MF	2068	2017	-51
VB	3923	3777	-146
Iš viso rajone	15196	14837	-359

	Lankytojų skaičius		
	2013 m	2014 m.	Pokytis
KF	160741	155856	-4885
MF	31651	31953	+302
VB	63032	60377	-2655
Iš viso rajone	255424	248186	-7238

	Gyventojų aptarnavimo %		
	2013 m	2014 m.	Pokytis
KF	52,2	53,0	+0,8
MF	55,3	54,3	-1,0
VB	33,4	33,0	-0,4
Iš viso rajone	45,9	46,1	+0,2

	Dokumentų fondas		
	2013 m	2014 m.	Pokytis
KF	180815	175978	-4837
MF	45774	43379	-2395
VB	87942	81759	+6183
Iš viso rajone	314531	301116	-13415

	Dokumentų gautis		
	2013 m	2014 m.	Pokytis
KF	4859	5853	+994
MF	1648	1892	+244
VB	3063	3158	+95
Iš viso rajone	9570	10903	+1333

	Dokumentų išduotis		
--	--------------------	--	--

	2013 m	2014 m.	Pokytis
KF	392899	364457	-28442
MF	66224	61011	-5213
VB	136776	122479	-14297
Iš viso rajone	595899	547947	-47952

	Interneto lankytojai		
	2013 m	2014 m.	Pokytis
KF	66265	63787	-2478
MF	8718	9198	+480
VB	16121	15833	-288
Iš viso rajone	91104	88818	-2286

Atlikus bibliotekų vartotojų ir lankytojų analizę, matyti, kad bibliotekose jų mažėjo dėl rajono gyventojų skaičiaus mažėjimo. 2013 metais gyventojų rajone buvo 33105, 2014 metais 32214, t.y. per ataskaitinius metus gyventojų rajone sumažėjo 891. Rajono bibliotekose vartotojų sumažėjo 359, iš jų 162 – kaimo filialuose. Gyventojų aptarnavimo procentas ataskaitiniais metais siekė 46,1, arba šis rodiklis išaugo 0,2, palyginti su 2013 metais. Bibliotekų lankomumas rajone siekia 16,7 karto. Kaimo bibliotekų lankomumas – 17,2, miesto filialuose – 15,8, viešojoje bibliotekoje 16 karto. Internetu rajono bibliotekose naudojosi 5155 vartotojai, arba 133 mažiau, nei 2013 metais. Interneto lankytojų rajono bibliotekose – 88818. Pastebėta, kad interneto lankytojų ataskaitiniais metais kaimo filialuose sumažėjo. Miesto filialuose naujų interneto vartotojų padaugėjo 480. Dokumentų išduoties rodiklis rajone sumažėjo, nes naujos periodikos pasiūla rajono bibliotekose yra ypač menka. Skaitomumo rodiklis rajone – 36,9.

5. Finansavimas. Rėmėjai.

2014 metais viešosios bibliotekos finansavimo šaltiniai buvo valstybės, savivaldybės, specialiųjų programų lėšos, projektai, parama.

Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji Biblioteka Gautos lėšos 2014 m.

		Litais
1.	Gautos lėšos iš projektų:	107783
1.1.	<i>Viešoji Biblioteka</i>	66733
	Savivaldybės (dalinis koefinansavimas)	3300
	Kiti fondai, ministerijos	63433
1.2.	<i>NVO</i>	41050
	Savivaldybės	7050
	Kiti fondai	34000
2.	Gauta iš savivaldybės biudžeto	1506918
2.1	Darbo užmokesčiui	1057455
2.2	Soc.draudimui	320867
2.3	Ryšiams	41007
2.4	Transportui	1305
2.5	Spaudiniams	15424

2.6	Kitos prekės	3096
2.7	Komandiruotės	1762
2.8	Kvalifikacijos kėlimui	-
2.9	Komunalinėms paslaugoms	40000
2.10	Kitoms paslaugoms	25802
2.11	Darbdavio soc. parama	200
3.	Specialių programų lėšos	8238
3.1	Kitoms prekėms	4609
3.2	Kitoms paslaugoms	3629
4.	Gauta iš valstybės biudžeto	92757
4.1	Kultūros ministerijos lėšos (knygoms)	75830
4.2	Darbo birža (darbo užmokesčio subsidijavimas)	7777
4.3	Programai pritaikyti po euro įvedimo	9150
5.	Gauta Parama	711
6.	Gautas turtas	40910
6.1	Iš projekto „Bibliotekos pažangai“ (kompiuteriai)	38962
6.2	Iš M. Mažvydo nac. bibliotekos (skaityklės, kolonėlės, bevielio ryšio prieigos įrenginys)	1948
	IŠ VISO BIBLIOTEKA GAVO LĖŠŲ	1675357
	IŠ VISO NVO GAVO LĖŠŲ	41050
	IŠ VISO GAUTA TURTO	40910

Pagrindinis rėmėjas ataskaitiniais metais buvo Spaudos, radijo, televizijos rėmimo fondas, rajono viešajai bibliotekai užprenumeravęs 56 pavadinimų periodinius leidinius. Šio fondo dėka gauti 947 egz. nauji periodiniai leidiniai. Fondai pasipildė naujais leidiniais (dovanomis) iš knygų autorių, kraštiečių, nevyriausybių organizacijų, Knygų Kalėdų akcijos rėmėjų.

6. Projektinė veikla.

2014 m. viešoji biblioteka įgyvendino 14 projektų, iš kurių – 3 leidybiniai, 7 – kultūros renginiai, 4 – edukacinių užsiėmimų renginiai. Kultūriniais, leidybos projektams finansinė parama gauta iš respublikinių fondų bei programų: LR Kultūros Tarybos, Spaudos, radijo, televizijos rėmimo fondo bei rajono savivaldybės. Ataskaitiniais metais Viešoji biblioteka kartu su joje veikiančiomis NVO įsisavino 107783 Lt projektinių lėšų. Visiems bibliotekos vykdomiems projektams rajono savivaldybė skyrė dalinį finansavimą iš Europos ir kitų fondų projektams finansuoti skirtų lėšų. 2014 m. metais Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka vykdė tęstinį projektą „Biblioteka-bendruomenė“, kuris finansuojamas pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos krypties LEADER priemonę „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ 1.1 priemonę „Kaimo gyventojų saviraiškos galimybių didinimas, aktyvinimas ir pilietiškumo skatinimas“. Rajono bendruomenėse organizuotos kultūrinės priemonės, į veiklas įtrauktos visų amžiaus ir socialinių grupių vietos gyventojai. Veiklos apjungė visus kaimų ir miestelių filialus, visas rajono seniūnijas ir jose esančias bendruomenes. Projektas skatino

bendruomenių kultūrinės kūrybinės iniciatyvas, aktyvų narių dalyvavimą įvairiose pasiūlytose veiklose, skatino savanorystę bei partnerystę. Buvo atsižvelgta į konkrečios bendruomenės pageidavimus, siekiant išsaugoti susiklosčiusias krašto tradicijas bei kuriant naujas. Projekto metu buvo surengta 20 švenčių, 38 edukaciniai užsiėmimai, 3 tarmių rinkimo ekspedicijos, eksponuota 10 kūrybos darbų, 4 fotografijų parodos, išleista informacinio pobūdžio knyga „Biblioteka – bendruomenei“ ir sieninis kalendorius. Sėkmingai plėtojama projekto „Suk į kaimą“, kuriame viešoji biblioteka dalyvauja partnerio su VVG sąlygomis, veikla. 2014 m. testinis projektas „Romuvos keliais“ sudaro sąlygas krašto kultūros žurnalo „Prie Nemunėlio“ leidybai. Internetinės žiniasklaidos projektas „Sėlių kultūra virtualioje erdvėje“ skirtas renginių, kultūros vyksmo rajone sklaidai.

Eil. Nr.	2014 m. projektų sąrašas	Projekto vadovas	Suma Lt.	Finansav. šaltinis
		Viešoji biblioteka	66733,00	
1.	Kultūrinė-literatūrinė- edukacinė programa: „Žodžio kelionė link žmogaus metų ratu“	Direktorės pavaduotoja Daiva Vilkickienė	13000,00 1000,00	Lietuvos kultūros taryba Rokiškio rajo sav.
2.	„Bibliografijos rodyklės Juozas Keliuotis išleidimas“	Bibliografijos skyriaus vedėja Rita Viskaitienė	8000,00 600,00	Lietuvos kultūros taryba Rokiškio rajo sav.
3.	„Saugus kelias sveikatos link“	Skaitytojų aptarnavimo skyriaus vedėja Snieguolė Galvelienė	900,00	Rokiškio rajo sav.
4.	„Stebuklingos žolelės beieškant“	Obelių filialo vyresn. bibliotekininkė Gražina Deksnienė	400,00	Rokiškio rajo sav.
5.	„Biblioteka- bendruomenei“	Direktorės pavaduotoja Daiva Vilkickienė	37433,00	Nac. mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio min.
6.	Teatrinės raiškos programa „Kai atgyja lėlės“	Bibliotekininkė Nadiežda Ivanova	5000,00	Lietuvos kultūros taryba

			400,00	Rokiškio rajono sav.
		Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras	40500,00	
1.	„Romuvos keliais“	Pirmininkė Alicija Matiukienė	18000,00 4300,00	Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas Rokiškio rajono sav.
2.	„Sėlių kultūra virtualioje erdvėje“	Pirmininkė Alicija Matiukienė	4000,00 1000,00	Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas Rokiškio rajono sav.
3.	„Naujosios Romuvos skaitymai“	Pirmininkė Alicija Matiukienė	7000,00 700,00	Lietuvos kultūros taryba Rokiškio rajono sav.
4.	„Kunigo švietėjo Jono Kateleš biografijos išleidimas“	Pirmininkė Alicija Matiukienė	5000,00 500,00	Lietuvos kultūros taryba Rokiškio rajono sav.
		Rokiškio raj.literatų klubas „Vaivorykštė“	550,00	
1.	Poezijos pavasaris 2014“	Pirmininkė Salvinija Kalpokaitė	550,00	Rokiškio rajono sav.
	IŠ VISO 2014:		107783,00	
	Biblioteka		66733,00	
	NVO		41050,00	

7. Paslaugos vartotojams

Rajono bibliotekos gyventojams teikė šias nemokamas bibliotekines informacines paslaugas: skolino dokumentus į namus, vykdė tarpbibliotekinio abonemento paslaugas, aptarnavo neįgaliuosius skaitytojus, atsakė į vartotojų užklausas, konsultavo lankytojus informacijos paieškos klausimais, organizavo renginius, siūlė vaikų ir jaunimo užimtumui skirtas priemones, vykdė edukacinę veiklą, organizavo anglų kalbos mokymosi klubą. Elektroninių paslaugų plėtrai biblioteka populiarino vartotojams viešosios bibliotekos elektroninį katalogą bei mokė naudotis katalogo galimybėmis ieškant, užsakant, pratešiant leidinius nuotoliniu būdu. Ataskaitiniais metais internetu knygas užsisakė 912 vartotojų. Biblioteka teikė užsienio, nacionalinių bei vietinių informacinių duomenų bazių informacijos paieškos paslaugas. Vartotojai naudojami nemokamo interneto paslaugomis. Viešojoje bibliotekoje buvo teikiama elektroninė teisinė informacija bei konsultacijos Teisingumo ministerijos įsteigtoje viešojoje prieigoje, gyventojų patogumui veikė LESTO savitarnos e. paslaugų darbo vieta. Dalis paslaugų bibliotekos lankytojams buvo mokamos: dokumentų kopijavimas, skenavimas, faksavimas, laminavimas, spausdinimas, įrišimas, elektroninio skaitytojo bilietai įsigijimas, patalpų nuoma, bibliotekos leidinių platinimas, edukacinės programos. Interaktyvios paslaugos vartotojams: dokumentų užsakymas nuotoliniu būdu, spaudinių rezervavimas, gražinimo terminų automatizuotas pratęsimas, knygų gražinimo terminų priminimas, savitarnos paslauga, pasinaudojus knygų gražinimo įrenginiu, interaktyvi funkcija „Klausk bibliotekininko“. Dokumentų gražinimo savitarnos paslauga 2014 m. pasinaudojo 615 skaitytojų, gražinę bibliotekai 3383 egz. Vyksta neįgaliųjų integracija – bibliotekoje jų užregistravo 92, iš jų 20 – neregia. Aklųjų draugija Rokiškio rajone vienija 72 narius. Didžioji neregijų dalis – vyresnio amžiaus žmonės, gyvenantys visose rajono seniūnijose. 2014 metais skaitė 20 neregia, jiems išduoti 1273 egz. įgarsintų knygų ir periodinių leidinių. 80 % skaitytojų neregijų – pensininkai. Visi jie skaito įgarsintus dokumentus. Brailio raštu knygų negauname, nes nėra nei vieno rajone neregio, mokančio šį raštą. Lietuvos Aklųjų bibliotekos Panevėžio filialas per metus atsiuntė 224 egz. knygų ir periodinių leidinių kompaktinių diskų. Neįgaliesiems knygas neša ne tik socialiniai darbuotojai ar artimieji, bet ir Jūzintų, Konstantinavos bibliotekininkės. 2014 metais namuose buvo aptarnaujama 14 neįgaliųjų.

8. Informacinės visuomenės plėtros veikla.

2014-ieji metai buvo reikšmingi tiek Rokiškio miesto, tiek Viešosios bibliotekos gyvenime: paminėtos Rokiškio miesto 515-osios metinės, Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro 10-osios metinės. Pastarajam jubiliejui surengtas kultūros forumas „**NVO patirtys, jungtys, iššūkiai ir lūkesčiai**“, paskatinęs nevyriausybių organizacijų bendradarbiavimą. Įteiktos dvi jau tradicinėmis tapusios literatūrinės **Juozo Keliuočio** bei **Liudo Dovydeno premijos**, vyko tradicinė Keliuotiškų Juozinių šventė.

LIBIS PĮ diegimas

Jau nuo 2002 metų dalyvaujant LIBIS analizikos posistemės kūrimo, ir toliau kuriama lokali kompiuterinė periodinių leidinių straipsnių bazė, o straipsnių iš „Gimtojo Rokiškio“ įrašai siunčiami į Nacionalinės bibliografijos duomenų banką (NBDB). Nuo 2007 m. sausio 1 dienos informacija minėtame banke tapo laisvai prieinama visiems, kas įgalino skaitytojus susirasti reikalingą informaciją savarankiškai.

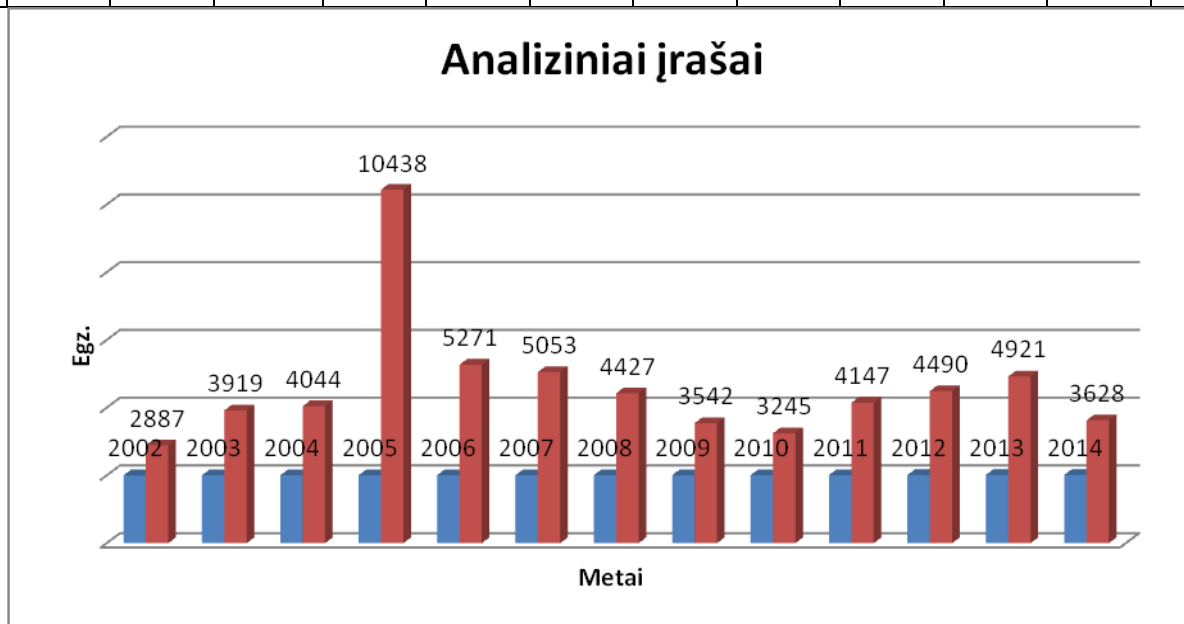
Į kompiuterinę periodinių leidinių straipsnių bazę traukiami įrašai ne tik iš rajoninio laikraščio „Gimtasis Rokiškis“, bet ir iš kitų periodinių bei kitų leidinių. 2014 metais lokali kompiuterinė periodinių leidinių straipsnių bazė papildyta **3556** įrašais, kurių **2546** iš rajoninio laikraščio „Gimtasis Rokiškis“ ir **1010** – iš visų kitų leidinių (periodinių, tęstinių, knygų, elektroninių dokumentų), viso 93 pavadinimų. Iš jų 550 įrašų iš periodinės spaudos ir 460 – iš kitų

leidinių. Lyginant su 2013 metais, šie skaičiai sumažėjo, nes 2014 m. neprenumeruojama didelė dalis periodinių leidinių.

Kompiuterinės periodinių leidinių straipsnių bazės papildymas analiziniais įrašais (2002-2014 m.)

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
2887	3919	4044	10438	5271	5053	4427	3542	3245	4147	4490	4921	3628

2015 metų pradžiai lokaliaje periodinių leidinių straipsnių bazėje jau buvo **54437** įrašai. 2014 metais į NBDB išeksportuota **1248** įrašai. Per 2014 metus Viešojoje bibliotekoje automatizuotai parengta **5470** įrašų. O viso Rokiškio VB elektroniniame kataloge 2015 metų pradžiai buvo **106186** bibliografinių įrašų.

Skaičiuojant bendrą įrašų skaičių tiek automatizuotame, tiek korteliniame bibliotekos kataloge, tai jis 2015 m. pradžiai būtų **250316**.

Informacinis fondas

Žvelgiant į naujausių informacijos technologijų skverbimą į bibliotekinius procesus, svarbi funkcija bibliotekoje lieka informacijos leidinių fondo kaupimas bei populiarinimas. Nuo sukaupto fondo daugeliu atvejų priklauso ir mūsų teikiamų paslaugų kokybė. Didesnioji moksliniu požiūriu vertingos informacijos dalis užfiksuota tik įvairiuose informacijos leidiniuose: enciklopedijose, žinyuose, žodynuose, todėl ir stengiamasi sukaupti vertingų leidinių fondą, kurių dažnas skaitytojas nepajėgia išsigyti dėl didelių kainų.

Per 2014 metus Bibliografijos informacijos ir kraštotyros skyriaus fondas papildytas tik **114** egz., **94** pavadinimų spaudinių: iš jų **102** egz. knygų, **7** egz. tęstinių leidinių, **2** egz. žurnalų, **1** egz. garsinių dokumentų, **1** egz. vaizdinių dokumentų, **1** kompl. laikraščių. Baigiant fondo rekatalogavimo darbus, nurašyta **1003** egz. spaudinių. Didžioji jų dalis – grupuojamieji laikino pobūdžio dokumentai. Tokiu būdu gerokai sumažėjo skyriaus informacinis fondas.

2015 metų pradžiai bibliografijos informacijos ir kraštotyros skyriaus fonde buvo **6990** egz. spaudinių už **61015,37 Lt.** sumą. Informacinį skyriaus fondą sudaro **1928** egz. spaudinių, o t.y. **28**

% viso fondo. Visos Viešosios bibliotekos informacijos fondą sudaro **4912** egz. leidinių, o visos bibliotekų sistemos – **16338** egz. Kaimo filialų informacijos fondus sudaro **8800** egz., miesto filialų – **2626** egz. Vidutinis tokio fondo dydis kaimo filiale – **251** egz., miesto – **875** egz.

Nepaisant nuolatinio lėšų trūkumo spaudinių įsigijimui, Bibliografijos informacijos ir kraštotyros skyriaus spaudinių fondas kasmet papildomas nors ir nedideliu kiekiu naujų informacinių leidinių. 2014 m. gauta „Aiškinamasis aprangos terminų žodynas“, „Aiškinamasis elektrotechnikos ir elektronikos gaminių terminų žodynas“, „Aiškinamasis medienos terminų žodynas“, „Kupiškėnų žodynas“ (T. 4), „Kupiškėnų enciklopedija“ (T. 1 ir 2), „XXVII knygos mėgėjų metraštis“ (T. 4 ir 5), „Įdomiausi Lietuvos technikos paminklai“, „Lietuvos kariuomenės karininkai, 1918-1953“ (T. 1) ir kt.

Informacija skaitytojams apie naujus informacijos leidinius skelbiama bibliotekos interneto puslapyje www.rokiskis.rvb.lt.

Katalogų ir kartotekų sistema

Visose gyvenimo srityse vis labiau išgalint naujoms informacinėms technologijoms, tradiciniai katalogai ir kartotekos kiekvienais metais vis praranda savo aktualumą, vis daugiau duomenų sutelkiama elektroniniuose kataloguose. Viešojoje bibliotekoje tradicinių kortelių kartotekų atsisakyta jau keletą metų. Skaitytojams reikalinga naujausia informacija, kurią galima surasti jau tik kompiuterinėse duomenų bazėse. Atsakant į skaitytojų pateikiamas užklausas, vis dažniau naudojamos Nacionalinės bibliografijos duomenų banku (NBDB), kuriame visų respublikos bibliografų. Nuolat pildoma ir redaguojama tik „**Rajono įžymių žmonių kartoteka**“ ir „**Rajono įžymių datų kartoteka**“, į kurias 2014 m. įjungta **10** kortelių. Bendras kortelių skaičius šiose kartotekose – **2893** vnt. Informacija sukaupta apie **1395** kraštiečius. Pagrindinis šių kartotekų šaltinis šiuo metu – naujausi informaciniai leidiniai bei informacija periodikoje. Šios kartotekos pasitarnauja, kasmet rengiant „Rokiškio rajono įžymių datų kalendorius“. Pagelbėja jos ir atsakant kai kurias užklausas.

Tradicinės kortelinės teminės kartotekos jau prarado savo aktualumą ir filialuose, nes jau visuose yra prieiga prie interneto. Kraštotyros kartotekos vestos dar visuose kaimų bei miestų filialuose, tačiau ir jos jau tapo vis mažiau populiarios. Bibliotekininkės turėjo galimybę papildyti savo kartotekas iš Viešosios bibliotekos bibliografų kuriamos kompiuterinės periodinių leidinių straipsnių bazės. Čia jos išsirinko savo aptarnaujamam mikrorajonui bei įžymiems žmonėms aktualias publikacijas. 2014 metais rajono bibliotekos savo kraštotyros kartotekas papildė **565** kortelėmis: miestų filialai – 205 vnt. kortelių, kaimų – 360 vnt. Kiekviena filialo kraštotyros kartoteka papildyta vidutiniškai **15** vnt. kortelių, o daugiausia jų įjungė, žinoma, miestų filialai: Obelių miesto biblioteka – **167** vnt., Pandėlio – **38** vnt. Kaimų filialų tarpe daugiausia įjungta Jūžintų – **34** vnt., Juodupės ir Panemunio – po **30** vnt., Salų – **26** vnt., Onušio – **25** vnt. ir t. t.

Bibliografinis informacinis vartotojų aprūpinimas

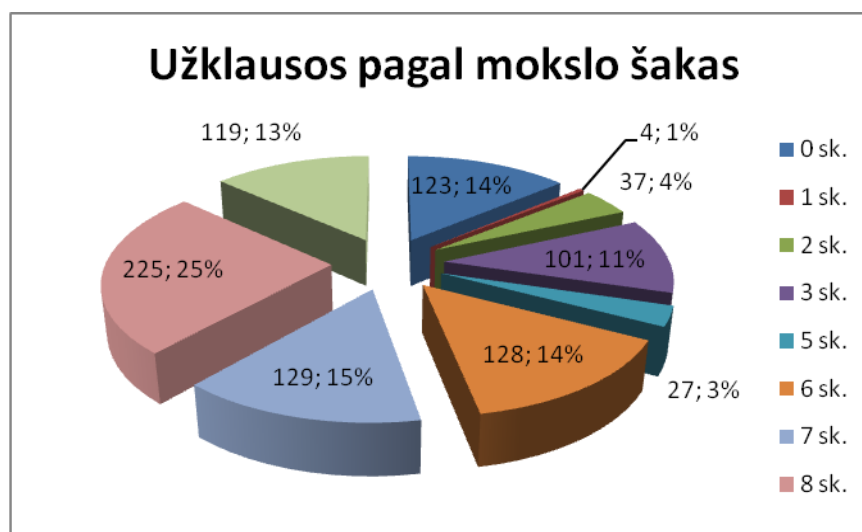
Bibliotekos informacinės bazės kūrimas, vartotojų informacinių poreikių tenkinimas – vienas iš svarbesnių bibliotekai keliamų uždavinių. Bibliografiniame darbe svarbiausia – sudaryti kokybiškas sąlygas informacinėms paslaugoms teikti, teikiant informaciją, panaudoti visus turimus informacijos šaltinius ir fondus, ugdyti vartotojų kompiuterinį raštingumą, skatinti vartotojus naudotis bibliografiniais informaciniais leidiniais, katalogais, kartotekomis ir visomis kitomis pagalbinėmis priemonėmis, esančiomis dokumentuose. Bibliotekos kompiuterizacija iš esmės pakeitė jos siūlomas paslaugas bei jų efektyvumą. Dar 2012 m. sukūrus naują Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos interneto puslapį, pritaikytą naudotis ir neįgaliesiems, atsirado galimybės pasinaudoti bibliotekos elektroniniu katalogu visoms visuomenės grupėms, neatvykus į biblioteką. Čia galima gauti informaciją apie bibliotekoje esančius leidinius, kurie jau pateko į elektroninį katalogą. Straipsnių iš įvairių periodinių leidinių aprašus taip pat

galima čia surasti. Tačiau, kaip rodo statistika, šio puslapio lankomumas taip pat mažėja. Unikalių šio puslapio lankytojų 2014 m. buvo **6983**, o bendras virtualių apsilankymų skaičius – **12003**.

Skaitytojams buvo suteikta galimybė pasinaudoti teisiųjų dokumentų duomenų baze INFOLEX, kuri nebuvo labai populiarė, bei Nacionalinės bibliografijos duomenų banku (NBDB). Visa tai galima buvo naudotis per bibliotekos interneto puslapį www.rokiskis.rvb.lt. Jomis naudojosi lankytojai, ieškodami operatyvios informacijos jiems rūpimais klausimais. Jos padeda ir bibliografams operatyviau atsakyti į skaitytojų pateikiamas užklausas. Tačiau lankytojai nori gauti visą reikalingą informaciją vietoje, o mes kartais jiems galime pateikti tik reikalingos literatūros sąrašą, o pačių šaltinių, deja, mūsų bibliotekoje nėra. Bibliografijos informacijos ir kraštotyros skyriuje 2014 metais apsilankė **1759** lankytojai, t. y. 96 mažiau nei 2013 metais. Jiems išduota **1152** egz. įvairių leidinių, kas yra 52 egz. mažiau nei 2013 m. Kadangi skyriaus leidiniai daugiausia skaitomi vietoje, tai į namus išduota tik išimtiniais atvejais – tik **84** egz., o vietoje naudota **1068** egz. įvairių dokumentų. Išduotų spaudinių paskirstymas pagal mokslo šakas parodė, kad daugiausia skaitytojų naudojosi literatūra iš šių skyrių: visuomenės mokslų - 697, bendrojo mokslo dalykų - 145, kalbotyros ir literatūros mokslo - 110, istorijos ir geografijos - 65, technikos mokslų - 43, meno - 35 ir t. t. Bendras Bibliografijos informacijos ir kraštotyros skyriaus bei Interneto skaityklos lankytojų skaičius 2014 m. buvo **11045**, kas yra 523 mažiau, lyginant su 2013 m. Pagrindinis bibliografų darbas – bibliografinis skaitytojų informavimas, jų pateiktų užklausų atsakymas. Augant kompiuteriniam raštingumui, skaitytojai dažniau informacijos ieško ir randa internete. Dažniausiai tik neradę juos dominančios medžiagos patys, jie kreipiasi į bibliotekininką. 2014 metais VB bibliografijos informacijos ir kraštotyros skyriuje atsakyta į **935** skaitytojų pateiktas užklausas (12 mažiau nei 2013 m.). Daugiausia atsakyta teminių užklausų – **893** (t. y. 95,5 %), adresinių – **26** (2,8 %), faktografinių – **16** (1,7 %).

Bibliografijos informacijos ir kraštotyros skyriaus teminės užklaupos pagal mokslo šakas pasiskirstė taip:

0 sk.	1 sk.	2 sk.	3 sk.	5 sk.	6 sk.	7 sk.	8 sk.	9 sk.
123	4	37	101	27	128	129	225	119

Kaip matyti iš diagramos, 2014 metais daugiausia užklausų pateikta kalbotyros ir literatūros mokslo klausimais – **225**, kas sudaro 25 % visų pateiktų užklausų. Meno bei sporto tema būta **129**

užklausų (15 %), technikos mokslų, medicinos bei žemės ūkio klausimais pateiktos **128** užklausos (14 %), bendrojo skyriaus – **123** (14 %), istorijos bei geografijos – **119** (13 %), visuomenės mokslų klausimais – **101** (11 %) ir t. t. Mažiausia užklausų jau antrus metus iš eilės būta iš psichologijos bei filosofijos – tik **4**. Įvairiais kraštotyros klausimais pateikta **595** bibliografinės užklausos, kas yra 72 užklausom daugiau nei 2013 m. Kiekvienais metais didėjantis tokių užklausų skaičius rodo nuolatinį skaitytojų susidomėjimą savo krašto istorija, dabartimi, įžymiais rokiškėnais ir pan. Didžiąją jų dalį sudarė rajono laikraščio žurnalistų bei rajono bibliotekininkų pateiktos užklausos. Kiek liūdina kiekvienais metais mažėjantis vidurinių mokyklų moksleivių užklausų skaičius.

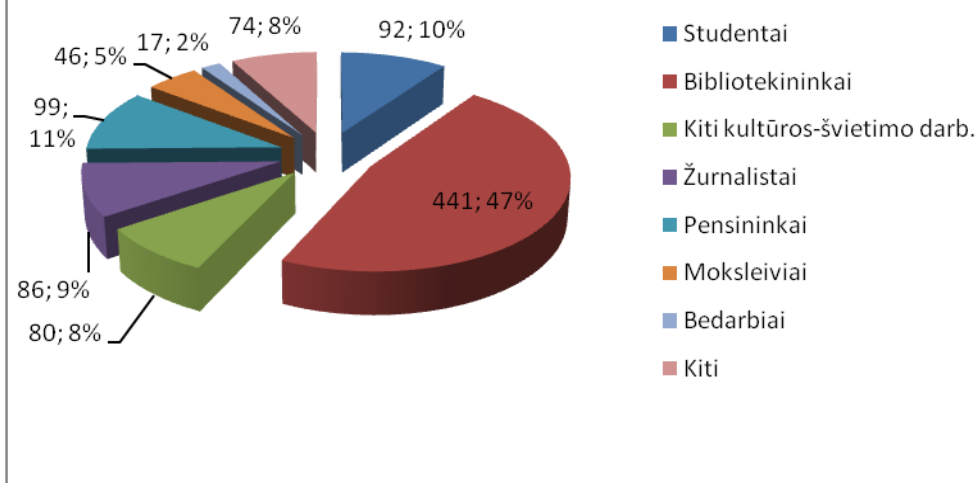
Šiame informacinių technologijų amžiuje vis daugiau užklausų atsakoma, pasinaudojus internetu: 2014 metais tokiu būdu atsakyta į **159** užklausas. Naudotasi visų bibliotekų kuriamu **Nacionalinės bibliografijos duomenų banku (NBDB)**. Nors ir retais atvejais, tačiau vis tiek naudotasi ir teisinės informacijos duomenų baze **INFOLEX**, ieškota informacijos laisvai prieinamose interneto svetainėse. Penkios skaitytojų užklausos pateiktos ir atsakytos elektroniniu paštu per bibliotekos interneto puslapio paslaugą „**Klausk bibliotekininko**“. Nebuvo paklausi ir paslauga per bibliotekų elektroninių paslaugų portalą www.ibiblioteka.lt. Telefonu atsakyta į **70** skaitytojų užklausų. Daugiausia tokiu būdu kreipėsi laikraščio „Gimtas Rokiškis“ žurnalistai.

Užklausų pateikėjų sudėtis

Metai / profesijos	Studentai	Bibliotekininkai	Kiti kultūros-švietimo darb.	Žurnalistai	Pensininkai	Moksleiviai	Bedarbiai	Kiti
2010	298	215	-	36	80	125	30	125
2011	217	247	-	40	110	115	33	162
2012	156	348	-	37	124	71	27	171
2013	105	392	58	50	131	43	27	141
2014	92	441	80	86	99	46	17	74

Kaip matyti iš lentelės, didžiąją dalį užklausų pateikė suaugusieji – **889** (95 proc.), ir tik **46** (5 proc.) – moksleiviai. Jau eilę metų pastebima moksleivių bei studentų pateikiamų užklausų mažėjimo tendencija. Tuo tarpu kasmet didėja pačių bibliotekininkų pateikiamų užklausų skaičius. Dažniau kreipėsi pagalbos ir rajono laikraščio „Gimtas Rokiškis“ žurnalistai, vykdydami įvairius kraštotyros pobūdžio projektus. Profesiniu požiūriu daugiausia užklausų – net **441** (47 proc.) – pateikė bibliotekininkai, padedantys atsakyti užklausas savo aptarnaujamo mikrorajono skaitytojams. Pensininkai į bibliografus kreipėsi **99** kartus, kas sudaro 11 proc. nuo bendro užklausų skaičiaus. Kaip jau minėta, sumažėjo studentų užklausų skaičius – nuo 105 užklausų 2013 metais iki **92** – 2014-aisiais. Daugeliu atvejų tai buvo Panevėžio kolegijos Rokiškio filialo studentai, kitų aukštųjų mokyklų studentai neakivaizdininkai. Rajono laikraščio „Gimtas Rokiškis“ žurnalistai kreipėsi **86** kartus (2013 m. buvo **50**). Kalbant apie užklausų tikslus, studentams daugiausia buvo reikalinga literatūra rašyti baigiamiesiems bakalauro bei magistro darbams, įvairiems projektiniams darbams, pasiruošimui egzaminams. Moksleiviai daugiau domėjosi stojimo į aukštąsias mokyklas sąlygomis, ieškojo literatūros lietuvių kalbos brandos egzaminams. Pensininkams, bedarbiams reikalingos įvairių lengvatų, pašalpų gavimo sąlygos, įvairi literatūra savišvietai, ypatingai netradicinės medicinos, sodininkystės bei daržininkystės tematika.

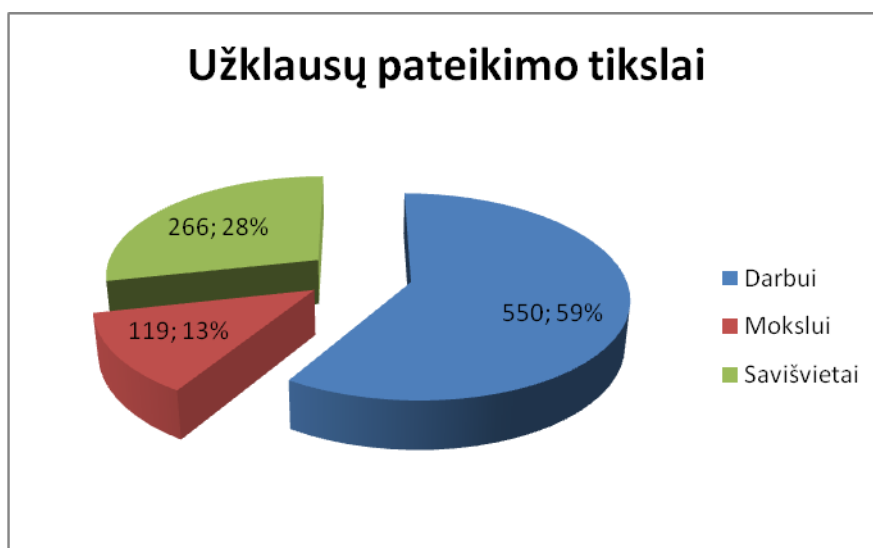
Užklausų pateikėjų sudėtis 2014 m.

Užklausų pateikimo tikslai

Darbui	Mokslui	Savišvietai
550	119	266

Užklausų pateikimo tikslai

Mažėjant moksleivių ir studentų užklausų skaičiui, mažėja ir užklausų mokslo tikslais. Jeigu 2013 m. tokių buvo **134**, tai 2014 m. – tik **119**. Tuo tarpu užklausų įvairiais darbo tikslais su metais vis didėja: nuo **492** 2013 metais iki **550** 2014-aisiais. Tokių užklausų dalis net 59 %. Savišvietos tikslais kreiptasi jau rečiau – **266** kartus (2013 m. buvo 321).

Į lankytojų pateikiamas užklausas atsako ir filialų darbuotojai. Bibliotekininkės, vedamos mokymus vartotojams, skatina jų savarankiškumą, tuo pačiu mažina vartotojų poreikį kreiptis pagalbos į bibliotekininką, dėl ko mažėja užklausų skaičius. Lyginant su 2013 metais, atsakytų užklausų skaičius sumažėjo visur: miestų filialuose atsakyta į **1063** užklausas, kas yra 563 užklausom mažiau. Kaimų filialuose atsakyta į **4759** užklausas, o tai yra 180 mažiau nei 2013 m. Viešosios bibliotekos užklausų skaičius taip pat sumažėjo nuo **2783** iki **2598**. Vienam miesto

filialui teko vidutiniškai **354** skaitytojų užklauso, o daugiausia jų atsakė Pandėlio miesto filialo darbuotojos – 663, Rokiškio – 241, Obelių – 159. Vidutiniškai vienam **kaimo** filialui teko **136** skaitytojų užklauso. Daugiausia atsakė Salų biblioteka – 489, Martynonių – 320, Panemunėlio g. st. biblioteka – 297, Juodupės – 217, Laibgalių – 205, Konstantinos – 195, Jūžintų – 194, Kazliškio – 191, Bajorų – 173, Pakriaunių – 167, Kriaunų – 165, Panemunėlio m. – 162 ir t. t.

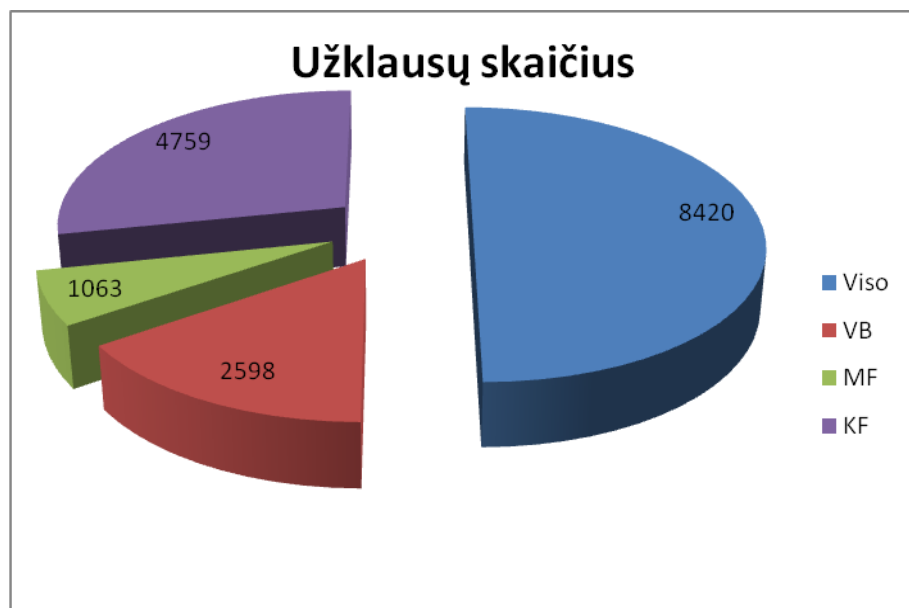
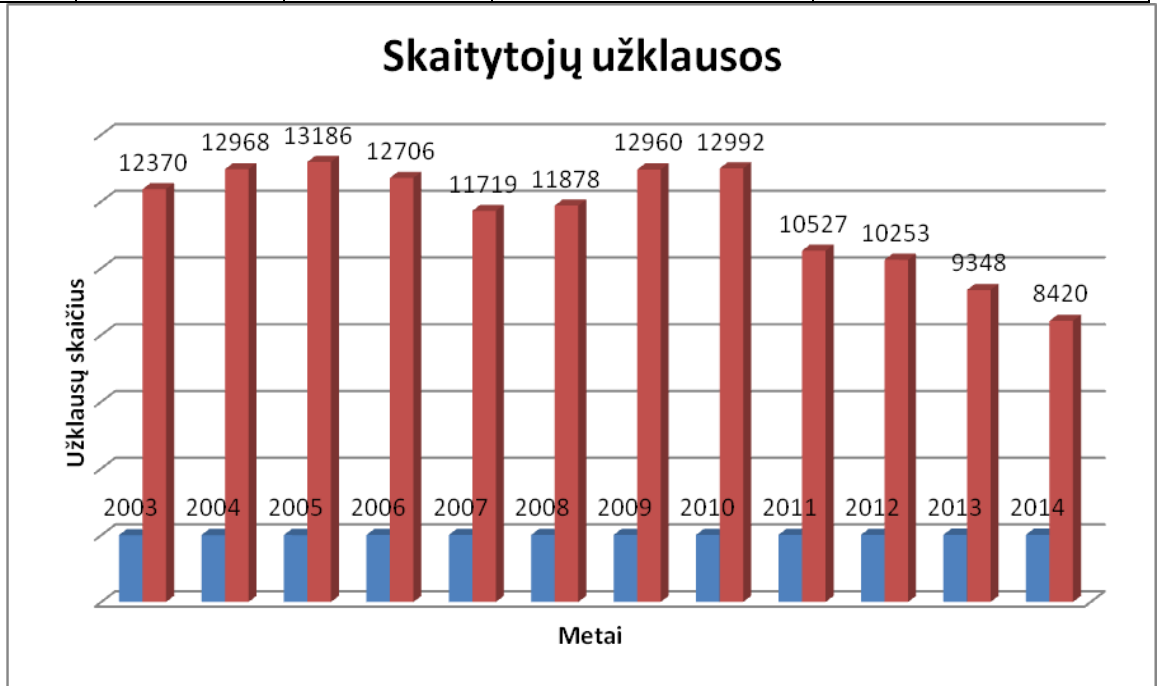
Kaip ir kasmet daugiausia užklauso buvo teminės, o tematika jų labai įvairi. Jeigu Viešojoje bibliotekoje pagrindiniai užklauso pateikėjai buvo rajono bibliotekininkai, žurnalistai ir studentai, tai filialuose didesniąją jų dalį sudarė moksleiviai, kurie rinko medžiagą referatams, kitiems darbams apie įvairius rašytojus, dailininkus, muzikus, įvairias istorines asmenybes, įvairias pasaulio šalis, gamtos apsaugą, fauną, florą, astronominius reiškinius ir pan. Jaunimas jau senokai domisi šiuolaikinėmis informacijos technologijomis, kompiuterija, šiuolaikine muzika, sportu, etnografija, tačiau filialuose trūksta literatūros būtent šiomis temomis. Pastaruoju metu pastebima, kad panašios temos, ypač kompiuterijos, vis daugiau pradeda dominti ir vyresnius žmones. Studentai neakivaizdininkai dažniausia klausia įvairiais turizmo, laisvalaikio organizavimo, psichologijos, filosofijos, sociologijos, teisės, ekonomikos, pedagogikos, technikos klausimais. Jeigu bibliotekininkės nesuranda literatūros savo bibliotekoje, kreipiasi į VB bibliografijos informacijos ir kraštotyros skyrių, gal būt todėl šiame skyriuje nuolat didėja bibliotekininkų pateikiamų užklauso skaičius.

2014 metais rajono bibliotekose atsakyta į **8420** bibliografinių užklauso, o tai yra 928 užklausom mažiau negu 2013 metais. Daugiausia jų teminės. Kaip matyti iš lentelės, tiek Viešojoje bibliotekoje, tiek filialuose atsakytų užklauso skaičius metai iš metų mažėja. Gal būt nereikia į tai žiūrėti vien tik iš neigiamos pusės, nes vartotojai tampa vis labiau išprusę kompiuteriniu atžvilgiu ir sugeba informaciją susirasti savarankiškai. Tik nepavykus to padaryti, kreipiamasi į bibliotekininką. Tokiu atveju gali būti fiksuojama konsultacija. Užregistruota 70 neigiamų atsakymų. Pagrindinė neigiamų atsakymų priežastis – reikalingos literatūros trūkumas arba per mažas egzemplioriškumas. Jeigu įvairių vadovėlių įmanoma užsakyti tik po 1 ar 2 egzempliorius, tai studentams neakivaizdininkams jų reikia gerokai daugiau. Dar viena priežastis – skaitytojams reikalingos literatūros viena ar kita tema daugeliu atvejų tegalime pateikti tik sąrašą, tačiau didesniosios dalies šaltinių mūsų bibliotekoje nėra. Padėti gelbėja pilnatekstė mokslinių straipsnių informacija iš interneto puslapių www.eperiodika.lt, www.elaba.lt, <http://scholar.google.lt>.

Skaitytojų užklauso

Metai	Viso	VB	Miestų filialuose	Kaimų filialuose
2003	12370	3588	1641	7141
2004	12968	5025	1925	7171
2005	13186	3728	1564	7894
2006	12706	3819	1311	7576
2007	11719	3507	1445	6767
2008	11878	3367	2025	6486
2009	12960	3623	2964	6373
2010	12992	3464	3107	6421
2011	10527	2982	2828	4717
2012	10253	3240	1863	5150
2013	9348	2783	1626	4939

2014	8420	2598	1063	4759
------	------	------	------	------

Bibliotekoms peržengus kompiuterizacijos slenkstį, didžiausias dėmesys skirtas mokymams darbo su kompiuteriu. Nepaisant to, kai kuriose bibliotekose organizuojamos pažintinės ekskursijos pirmokams, kurių metu jie supažindinami su sukauptais fondais, jų išdėstymo tvarka lentynose, aptarnavimo tvarka bibliotekoje. Pravedamos taip pat bibliografinės informacinės valandėlės, kurių metu supažindinama su informacijos leidiniais, katalogais, kartotekomis, spaudinių fondo išdėstymu bibliotekoje.

Kamajų bibliotekoje vyko popietė-viktorina „Mano biblioteka“, skirta 1–7 klasių moksleiviams. Jos metu moksleiviai sprendė užduotis apie biblioteką, naudojami visais jos fondais. Konstantinavos bibliotekoje Nacionalinė bibliotekų savaitė pažymėta pokalbiu „Bibliotekos tikslas – padėti gyventojams įgyti žinių, skaityti, šviestis“. Laibgalių bibliotekoje surengta viktorina vaikams „Daug žinau, kai daug skaitau“.

Onušio bibliotekoje vyko informacinė popietė vaikams „Internetas – ne tik žaidimai“. Tuo tarpu Panemunėlio m. bibliotekoje surengta popietė vyresnio amžiaus žmonėms „Kaip informacinės technologijos keičia mūsų gyvenimą“. Sriubiškių bibliotekoje parengtas net informacinis standas „Saugus ir draugiškas internete“. Pandėlio bibliotekoje vyko renginys „Biblioteka – vienas pasaulis,

daug istorijų...“. Nacionalinės bibliotekų savaitės metu Bajorų bibliotekoje pravesta diskusijų popietė jaunimui „Ar šiandien knyga vertybė?“

Bibliografinės apžvalgos jau prarado savo populiarumą. Jeigu ir buvo rengiamos, tai didžioji jų dalis – naujų knygų apžvalgos. Jos rengtos Lašų bibliotekoje. Daugiausia tokių apžvalgų – net 4 – pravestos Panemunio bibliotekoje.

Internetas

Interneto skaityklos pagrindiniai lankytojai – vaikai ir jaunimas. Džiugu, kad didėja ir šios skaityklos lankytojų suaugusiųjų skaičius. 2014 m. šios skaityklos unikalių vartotojų skaičius buvo **684**, kas yra 171 daugiau nei 2013 m. 2014 m. interneto skaitykloje lankėsi **151** vaikas iki 14 metų, **286** jaunimo atstovai ir **247** suaugusieji vartotojai. Tuo tarpu seansų skaičius sumažėjo – nuo **9713** – 2013 metais iki **9286** 2014 m. (vaikų iki 14 m. – **3514**, suaugusiųjų ir jaunimo – **5772**). Bendra interneto lankytojų darbo laiko trukmė – seansų trukmė – kiek padidėjo – nuo **9983 val., 15 min.** ir **32 s.** (2013 m.) iki **10268 val., 20 min.** ir **27 s.** (2014 m.). Vidutinė seanso trukmė – **39 min.** ir **46 s.**

Interneto skaityklos lankytojų poreikiai jau keletą metų nesikeičia: jie ieško informacijos referatams bei kitiems darbams, spausdinasi parengtus darbus, įsirašinėja informaciją į įvairias informacijos laikmenas, naudojami internetinės bankininkystės paslaugomis. Didžiausią paklausą turi internetiniai žaidimai ir virtualus bendravimas. Lankytojams 2014 m. spausdinta **5551** puslapis tekstinių dokumentų. Teiktos taip pat dokumentų skenavimo, laminavimo bei faksavimo paslaugos. Nuskenuota 136 dokumentai, faksuota – 32, įrišta – 3, laminuota – 5. Iš mokamų paslaugų interneto skaitykloje surinkta **1289,70 Lt.**

Bibliotekos veikloje elektroninės informacinės paslaugos yra prioritetinga veiklos sritis, akcentuojant informacinio raštingumo ugdymą, platesnį elektroninių paslaugų asortimentą ir efektyvią skaitytojų informavimo ir aptarnavimo sistemą. 2014 m. kompiuterinio raštingumo mokymai gyventojų tarpe nebuvo labai paklausūs, todėl vesti tik individualūs mokymai pagal vartotojų pageidaujamas temas. Tokiu būdu mokėsi **5** žmonės, ir bendra mokymų trukmė – **25** akad. val. Didelė paklausa buvo individualių konsultacijų kompiuterių naudojimo klausimais. Jų suteikta **1754**, o tokiu būdu konsultuotų žmonių skaičius – **1509**.

Dalyvauta ir LNB organizuotose tiesioginėse transliacijose. Spalio 7 dieną vyko tiesioginė internetinė transliacija iš Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos ministudijos, kurios tema „**Bibliotekininkų portalo www.3erdve.lt pristatymas**“. Jos metu papasakota apie naujo bibliotekininkų portalo galimybes ir naudą, supažindinta su bibliotekininkų bendravimo tinklu *Yammer*.

Gruodžio 17 d. įvyko pirmoji projekto „Bibliotekos pažangai 2“ organizuojama transliacijų ciklo „**Inovatyvūs produktai ir paslaugos bibliotekoms**“ transliacija, kurios metu viešųjų bibliotekų darbuotojams buvo pristatytos naujausios IT technologijos, naujausiomis IT technologijomis grįstos paslaugos ir procesai, technologine prasme įmanomi nauji produktai, teikiantys išskirtinę naudą klientui ir gali būti naudingais ir pritaikomais bibliotekų veikloje. Pirmojoje transliacijoje dalyvavo UAB „Mokslo technologijos“ atstovė Ingrida Bartkevičienė, UAB „TEO“ atstovas Deividas Bubnelis, UAB „Prestigio“ atstovas Žilvinas Šuliaskas ir projekto „Bibliotekos pažangai 2“ informacinių technologijų koordinatorius Mantas Janavičius.

Prie Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos projekto „Bibliotekos pažangai 2“ iniciatyvos „**Atrask vaikystės biblioteką**“ prisijungė Seimo Pirmininkė Loreta Grauzinienė, tapusi Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos globėja.

Plačiau auditorijai, ypač vyresnio amžiaus žmonėms, socialinės atskirties ir rizikos grupių atstovams, gyvenantiems mažesniuose miesteliuose ir kaimuose, buvo skirta bibliotekų programa „**Euro panorama**“. Tai penkių internetinių transliacijų ciklas Lietuvos viešosiose bibliotekose. Pirmoji tokia transliacija, kurios tema „**Euras ir Lietuva: mitai ir tikrovė**“, vyko spalio 30 d. Transliacijoje dalyvavo Lietuvos Respublikos Finansų ministras Rimantas Šadžius ir ekonomistas Nerijus Mačiulis.

Lapkričio 13 d. vyko antroji tiesioginė internetinė transliacija iš Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos ministudijos. Transliacijos tema „**Sąžiningas kainų perskaičiavimas: patarimai verslui ir vartotojui**“. Transliacijoje dalyvavo Lietuvos Respublikos Ūkio ministerijos atstovas Tomas Lavišius ir Valstybės vartotojų teisių apsaugos tarnybos atstovas Marekas Mačiulskis.

Lapkričio 27 d. – trečioji transliacija, kurios tema – „**Artėjant eurui: apie socialinį draudimą, socialines išmokas ir pašalpas**“. Čia dalyvavo LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Piniginės paramos skyriaus vedėja Svetlana Kulpina bei „Sodros“ ryšių su visuomene atstovas Martynas Žilionis. Gruodžio 11 d. vykusioje internetinėje transliacijoje „**Kaip pasiruošti euro atėjimui**“ dalyvavo Lietuvos banko valdybos pirmininkas Vitas Vasiliauskas ir Lietuvos kriminalinės policijos biuro Sunkių nusikaltimų tyrimo valdybos skyriaus viršininkas Darius Zesas. Gaila, tačiau šios transliacijos nesulaukė visuomenės susidomėjimo.

9. Leidybinė veikla.

2014-ieji metai buvo turtingi naujais leidiniais tiek Viešajai bibliotekai, tiek Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centrui. Bibliografams, be abejo, svarbiausias jų pačių parengtas informacinis leidinys – bibliografijos rodyklė „**Juozas Keliuotis, 1902-1983**“. Tai Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos leidinys, kuriame stengtasi surinkti kuo pilnesnę ir išsamesnę informaciją apie Juozo Keliuočio publikacijas tiek periodiniuose, tiek kitokio pobūdžio leidiniuose. Joje suregistruotos Keliuočio 1923-2014 metų publikacijos, pateikiami trumpi jo gyvenimo bei veiklos faktai. Rankraščiuose likę jo darbai į rodyklę netraukti. Į rodyklę įtrauktos Juozo Keliuočio knygos, grožinės literatūros kūriniai rinkiniuose ir periodikoje, vertimai, publicistika, atsiminimai, korespondencija, jo redaguoti leidiniai, literatūra apie patį Juozą Keliuotį ir jo kūrinius, jo atminimo įamžinimui skirtos publikacijos. Visa medžiaga rodyklėje išdėstyta chronologine seka, metų ribose – pagal abėcėlę. Leidinio pabaigoje pateikiamos pagalbinės asmenvardžių bei periodinių leidinių rodyklės. Interneto puslapiuose pateikiama informacija į rodyklę neįtraukta. Stengtasi supažindinti, kiek pavyko išsiaiškinti, ir su reikšmingesnėmis Juozo Keliuočio gyvenimo bei įvairiapusės veiklos datomis. Tuo pačiu apžvelgiama ir jo atminimui įamžinti skirta, Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro įsteigta literatūrinė Juozo Keliuočio premija. Leidinys iliustruotas nuotraukomis iš jo giminaičių asmeninių albumų, Nacionalinės M. Mažvydo bei Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos fonduose saugomomis nuotraukomis. Bibliografijos rodyklė išleista Lietuvos kultūros tarybai parėmus mūsų parengtą projektą.

Net 2 leidiniai išleisti, vykdant VVG projektą „**Biblioteka – bendruomenei**“ (LEADER-12-ROKIŠKIS-02-001) (2013-2014 m.). Tai informacinis leidinys „Biblioteka – bendruomenei“, kuriame pirmą kartą pristatomos visos 39 Rokiškio rajono bibliotekos. Trumpai aprašyta Rokiškio rajono savivaldybės J. Keliuočio viešosios bibliotekos struktūra bei veikla. Leidinyje fotonuotraukomis, bibliotekininkių pateikta informacija ir medžiaga iš Viešosios bibliotekos archyvų kuriamas ir skaitytojui pristatomas rajono bibliotekų kelias nuo įkūrimo iki šių dienų. Knyga skiriama bibliotekų aptarnaujamoms bendruomenėms, skaitytojams, svečiams ir visiems, besidomintiems knygos, bibliotekos istorija Rokiškio krašte. Antrasis leidinys - Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos išleistas **2015 metų kalendorius „Biblioteka – bendruomenei“**, pristatantis jos vykdytą projektą „Biblioteka – bendruomenei“ (LEADER-12-ROKIŠKIS-02-001) (2013-2014 m.), kurio veiklos apjungė visas Rokiškio rajono bibliotekas ir bendruomenes, esančias rajono VVG teritorijoje. Išleistas ir informacinis leidinys, supažindinantis su Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centru, įkurto prieš 10 metų (2004 m.), veikla. Jis taip ir vadinosi „**Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras**: informacinis leidinys“. Leidinys išleistas projekto „Naujosios Romuvos skaitymai“, kurį dalinai finansavo Lietuvos kultūros taryba, lėšomis. Viršelyje – dailininko Arūno Augučio sukurtas Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro logotipas. Leidinys iliustruotas nuotraukomis iš Rokiškio Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos archyvo.

Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro iniciatyva išleista Onos Levandavičiūtės parengta knyga „**Dievui, parapijai, Lietuvai: kunigo švietėjo Jono Katelės biografinė apybraiža**“. Knygelėje pateikiama kunigo, švietėjo, daraktoriaus, draudžiamosios lietuviškos spaudos platinimo ir slaptųjų lietuviškų vakarų ir lietuvių mokyklų organizatoriaus Jono Katelės (1831-1908) gyvenimo ir veiklos apžvalga.

Jau eilę metų tęsiama Rokiškio krašto kultūros žurnalo „**Prie Nemunėlio**“ leidyba. 2014 m. išleisti du šio žurnalo numeriai. Pirmasis – Rokiškio miesto 515-osioms metinėms skiriamas numeris, kuriame nagrinėjama Rokiškio herbo simbolika, Rokiškio Kalvarijų Kryžiaus kelias, Vilniaus Verkių regioninio parko Kalvarijos. Prisimenami ir kraštiečiai: žurnalistas ir vertėjas Juozas Keliuotis, vertėjas Jonas Stukas. Žurnalo puslapiuose pateikiami kultūros forumo „NVO patirtys, jungtys, iššūkiai ir lūkesčiai“, skirto Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro 10-mečiui, dalyvių pranešimai. Šįkart žurnalo svečias netradicinis – Neringos kultūros almanachas „Dorė“. Pateikiami interviu su fotomenininku Klaudijumi Driskium, Rokiškio krašto muziejaus darbuotoja Ona Mackevičiene. Pristatomos Jurginių tradicijos bei knygų lobiai Rokiškio krašto muziejuje. Žurnalo puslapiuose galima paskaityti apie dailininkę Reginą Matuzonytę Ingelevičienę, kurios paveikslų reprodukcijos puošia žurnalo viršelius.

Antrajame numeryje daug kultūrinės tematikos skaitinių. Profesorius Vitas Areška pateikia išsamų Rokiškio krašto poetų sąvadą, pristatomos ir tokios žymios asmenybės kaip žymus prieškario Vilniaus lietuvių visuomenės veikėjas Konstantinas Stašys bei garsus matematikas, akademikas Mifodijus Sapagovas. Daug publikacijų skirta Teatro metams: Lietuvos profesionalių teatrų festivalio „Vaidiname žemdirbiams“ 30-mečiui, Tarptautinio teatrų festivalio „Interrampa“ 20-mečiui, Rokiškio liaudies teatro 55-mečiui. Yra ir teatrologės Gražinos Mareckaitės publikacija teatrų tema. Žurnalo viešnia – kraštiečių pianistė Edita Zizaitė-Ambrozaitienė. Apie originalumu išsiskiriantį Obelių dailės plenerą mintimis dalijasi menotyrininkas Remigijus Venckus. Tradiciškai kiekviename žurnalo numeryje nuskamba Juozo Keliuočio vardas ir tradiciškai pateikiamas interviu su literatūrinės Juozo Keliuočio premijos laureatu filosofu Arvydu Juozaičiu. Kriaunų bažnyčios lobyną atskleidžia Kriaunų istorijos muziejaus vedėja Danguolė Žukauskienė. Pristatomas ir Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras, minintis savo veiklos dešimtmetį. Žurnalo pabaigoje skaitytojams pristatomi 2014 metais išleisti rokiškėnų leidiniai. Žurnalą puošia nuotraukos iš Albino Kuliešio fotogalerijos „Akmeninis Rokiškis“ bei Tarptautinio tapybos plenero „Tik tapyba“ Obeliuose dalyvių darbai. Leidybinėje veikloje dalyvauja ir filialų darbuotojos. Žurnale „Prie Nemunėlio“ (Nr. 32) publikuotas Kriaunų bibliotekininkės Audronės Telšinskienės pokalbis su kraštiečiu fotomenininku, 2014 metų Patriotų premijos laureatu Klaudijumi Driskiumi. Žiobiškio bibliotekininkė Liucija Kirstukienė rašė straipsnius į rajono laikraštį „Gimtasis Rokiškis“ apie renginius šioje bibliotekoje, Aleksandravėlės bibliotekininkė Alma Mekšėnienė – apie bibliotekos bičiulius, renginius bei akcijas. Suvainiškio bibliotekininkė Regina Šimėnienė rašė apie tradicinę Spanguolinės šventę. Populiarinti bibliotekos veiklą visada padeda ir funkcionalus bibliotekos interneto puslapis. Čia pateikiama informacija apie bibliotekoje vykstančius renginius, apie bibliotekos teikiamas paslaugas, naujas knygas. Puslapyje galima atlikti leidinių paiešką suvestiniame kataloge LIBIS, LNB kataloge, Rokiškio viešosios bibliotekos suvestiniame kataloge, užsisakyti knygas bei prasitęsti knygų grąžinimo terminą. Galima atlikti paiešką ir Nacionalinės bibliografijos duomenų banke NBDB, elektroninėse duomenų bazėse EBSCO bei INFOLEX. Kraštotyros skiltyje galima susirasti informaciją apie visus Rokiškio krašto garbės piliečius, įrengtą kraštiečių rankraščių ekspoziciją, bibliotekos leidinius. Čia kiekvieną mėnesį skelbiami sąrašai „Viešoji biblioteka spaudoje“ ir „Rokiškio kraštas ir kraštiečiai spaudoje“. Metų pradžioje talpinamas tų metų „Rokiškio rajono įžymių datų kalendorius“.

Puslapyje www.rokiskis.rvb.lt pateikiama informacija ir apie bibliotekos vykdomus projektus, čia veikiančias nevyriausybinės organizacijas. Dar 2012 m. įvesta nauja rubrika „Virtualios parodos“. 2014 metais parengta jau trečioji virtuali paroda „**Alfonsas Keliuotis (1911-1994)**“, skirta 20-osioms šio iškilaus žmogaus mirties metinėms. Parodoje pateikiama Alfonso Keliuočio gyvenimo ir veiklos apžvalga, supažindinama su jo eilėraščių rinkinukais, kai kuriais rankraštyne saugomais dokumentais. Lankytojų dėmesiui ir Alfonsas Keliuotis fotografijose,

saugomose Rokiškio rajono savivaldybės J. Keliuočio viešosios bibliotekos archyvuose. Atminimo įamžinimui skirti renginiai atspindimi interneto puslapiuose, pateikiamos Gintauto Dainio sukurto, Alfonsui Keliuočiui skirto dokumentinio filmo „Palaidų vėjų ir ilgesio poezijos klajūnas“ ištraukos.

Veikia taip pat paslauga „Klausk bibliotekininko“, tačiau ji vis dar nebuvo labai populiari – dažniausiai rašantys į bibliogr@rokiskis.rvb.lt prašo pratesti knygas arba pasitikslina informaciją apie vienokius ar kitokius leidinius. Jos dėka 2014 m. atsakyta 5 skaitytojų pateiktos užklauskos ir per 70 elektroninių laiškų persiųsta į kitus skyrius.

Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro puslapyje www.keliuociucentras.rvb.lt galima surasti informacijos apie Rokiškio krašto kūrėjus, literatūrinės Juozo Keliuočio premijos laureatus, sėlių kultūrą. Čia galima paskaityti ir žurnalo bei jo pirmtako laikraščio „Prie Nemunėlio“ publikacijas. 2014 m. patalpintas ir suskaitmenintas 1998 bei 1999 m. laikraščio „Rokiškio pragiedruliai“ archyvas. Nuotraukų galerijoje – akimirkos iš įvairių renginių, svečių nuotraukos, virtualios parodos, video medžiaga. Pateikiamos ir šio centro organizuotų konferencijų pranešimų parengtos skaidrės. 2014 m. patalpintos Kultūros forumo „NVO patirtys, jungtys, iššūkiai ir lūkesčiai“, skirto Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro įkūrimo 10–čiui, pranešimų skaidrės.

Informacija apie bibliotekose vykstančius renginius skelbta rajono laikraštyje „Gimtasis Rokiškis“, Panevėžio krašto laikraštyje „Panevėžio rytas“, savaitiniame žurnale „Literatūra ir menas“, interneto puslapiuose www.rokiskis.lt, www.rokiskis.rvb.lt, www.rokiskietis.lt, www.aleksandravele.lt, <http://www.laibgaliai.rokiskyje.lt>.

10. Kraštotyros veikla.

Kraštotyros veikla labai svarbi, siekiant išsaugoti ateinančioms kartoms kas savita ir nepakartojama Rokiškio krašte. Ši veikla viena iš svarbesnių ir bibliotekos darbe. Tai krašto istorijos, kultūros paveldo išsaugojimas ir sklaida, organizuojant įvairius renginius, rengiant literatūros parodas, lokaliuos kraštotyros duomenų bazės kūrimas, kraštotyros bibliografijų rengimas, kraštotyros informacijos sklaida virtualioje erdvėje. Kraštotyros fonduose ir kartotekose atsispindi įvairios visuomenės gyvenimo sritys, aktualijos, įvykių kronikos, medžiaga apie gamtos, kultūros, architektūros paminklus, išnykusius kaimus, vietos papročius, tradicijas, žmones. Bibliotekininkai renka ir kaupia informaciją, kuri turi ne tik išliekamąją vertę, bet yra labai reikalinga, aktuali ir naudinga rajono svečiams. Ši veikla viena iš svarbesnių ir Bibliografijos informacijos bei kraštotyros skyriaus darbe. Kiekvienais metais stengiamasi nors minimaliai atnaujinti prie šio skyriaus įrengtą kraštiečių rankraščių ekspoziciją. Tai įvairių kultūros veikėjų biografiniai dokumentai, tarnybinės-visuomeninės veiklos dokumentai, kūrybinės veiklos dokumentai, įvairi korespondencija bei ikonografija. Viešojoje bibliotekoje nuolat kaupiami ir tvarkomi ne tik kraštiečių rankraščių archyvai, bet ir įvairių bibliotekos renginių nuotraukų archyvas. Saugomi čia ir kai kurių kraštiečių bei kitų asmenų dovanoti leidiniai bei kiti eksponatai. Periodikos straipsnių kopijos, taip pat informacija iš kitų spausdintų šaltinių apie žymius Rokiškio krašto žmones, krašto istoriją, kultūrą ir pan. kaupiama atskiruose teminiuose aplankuose, kurie populiarūs skaitytojų tarpe dėl greitai surandamos reikalingos informacijos. Bibliografijos informacijos ir kraštotyros skyriaus projektinė veikla taip pat vykdyta kraštotyros linkme. 2014 metų didesnioji pusė buvo skirta projekto „**Bibliografijos rodyklės „Juozas Keliuotis“ išleidimas**“, kuri parėmė Lietuvos kultūros taryba ir Rokiškio rajono savivaldybė, vykdymui. Šio projekto tikslas buvo įamžinti Juozo Keliuočio atminimą, suregistruojant jo publikacijas viename leidinyje – bibliografijos rodyklėje. Tuo pačiu pateikta platesnė informacija apie rašytojo, žurnalisto bei vertėjo asmenybę, iliustruojant nuotraukomis iš jo gyvenimo bei kūrybinės veiklos. Parengtos ir pagalbinės Asmenvardžių bei Periodinių leidinių rodyklės. Filialų darbuotojos taip pat atitinkamą dėmesį skiria kraštotyros darbui. Jose kaupiama medžiaga apie įžymius savo krašto žmones, knygnešius, tremtinius, lankytinas vietas, istorinius bei kultūros paminklus, savo aptarnaujamuose mikrorajonuose esančias kultūros bei švietimo įstaigas, kaimų istorijas ir pan. Populiarinant sukauptą kraštotyros medžiagą, rengiami įvairūs žodiniai, vaizdiniai bei kompleksiniai renginiai, rengiami rankraštiniai

kraštotyros darbai, rašomos bibliotekų istorijos. Kai kuri informacija jau talpinama ir virtualioje erdvėje. Panemunyje vyko susitikimas su „Vasaros ekspedicija“ – tarptautinio bendradarbiavimo projekto „Atrasta istorija“ maršruto dviračiais po išlikusius Rokiškio krašto dvarus dalyviais. Vyko susitikimas su Rokiškio rajone viešinė VVG ir Latvijos „Ludzos rajono partnerystės“ tarptautinio bendradarbiavimo projekto „Atrask istoriją“ amatininkų delegacija. Bibliotekininkė vedė ekskursijas, kurių metu supažindino su bibliotekos muziejumi, paminklais, versmele ir garsiuoju paminklu „Angelas“. Siekdama bibliotekos skaitytojams visapusiškai atskleisti Rokiškio kraštą, Onuškio bibliotekininkė suorganizavo pažintines-kraštotyres valandėles, kurių metu skaitytojai supažindinti su informacija apie šį kraštą publikuojančiais interneto puslapiais ir paieškos juose taisyklėmis. Kartu su Onuškio bendruomene sukurta edukacinė turizmo programa „Amžiais Onuškio dvare“, sukurtas Onuškio ženklas, kaimo interneto puslapis. Augustinavos bibliotekoje nuolat veikia paroda „Gimtinės takais“, Laibgalių bibliotekoje – „Mano gimtasis kraštas – Laibgaliai“ ir „Mūsų krašto istorija“, Lašų – „Rokiškio kraštas“, Onuškio – „Rokiškio kraštas: istorija ir dabartis“, Sriubiškių ir Bajorų bibliotekose – „Kampelis širdžiai brangus“, Didsodės – „Mano gimtasis kraštas“.

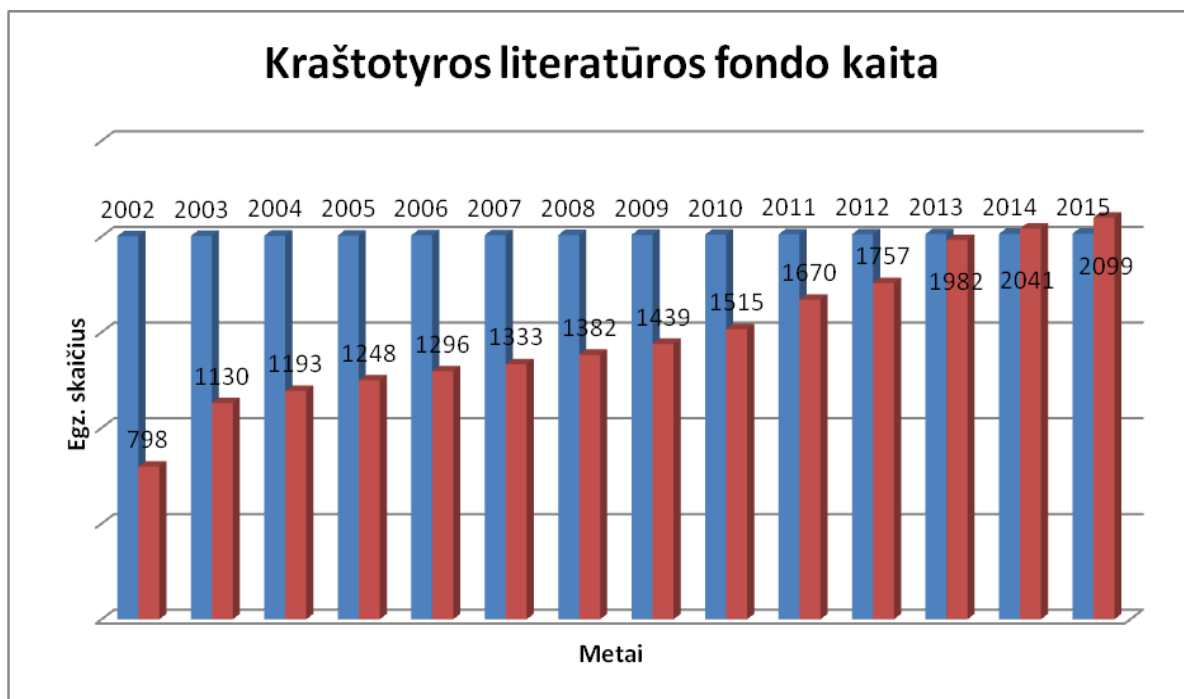
Kraštotyros fondo dydis

Viešosios bibliotekos kraštotyros veiklos pagrindas – informacijos (dokumentų) apie kraštą rinkimas, saugojimas ir pateikimas žmonėms. Todėl didžiulis dėmesys skiriamas fondo kaupimui, kuriame knygos, brošiūros, tęstiniai leidiniai, rankraščiai, nepublikuoti darbai, fotografijos, vaizdo bei garso dokumentai, smulkioji spausdintinė produkcija: lankstinukai, plakatai, reklaminiai lapeliai, atvirukai. Tai dokumentai, turiniu arba autoryste susiję su regionu. 2014 metais Viešosios bibliotekos bibliografijos informacijos ir kraštotyros skyriaus kraštotyros literatūros fondas papildytas taip pat labai nedideliu leidinių skaičiumi – **58** egz. Nemažą jų dalį sudarė iš Rokiškio krašto kilusių autorių dovanoti bei kitokiu būdu įsigyti leidiniai. Išleista taip pat ir keletas įvairių Rokiškio kultūros įstaigų leidinių, kurie pateko į minėtąjį fondą. Be abejo, visų rajono bibliotekų fondus papildė ir jau minėti nauji Viešosios bibliotekos bei Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro leidiniai. Taigi, 2015 metų pradžiai VB bibliografijos informacijos ir kraštotyros skyriaus kraštotyros literatūros fonde buvo **2099** egz. leidinių.

Kraštotyros literatūros fondo kaita (2002-2015 m.)

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
798	1130	1193	1248	1296	1333	1382	1439	1515	1670	1757	1982	2041	2099

Kraštyros literatūros fondo kaita

Kraštyros literatūros fondai išskirti taip pat ir filialuose, nors jie žymiai kuklesni nei Viešosios bibliotekos. Be spausdintų šaltinių, čia sukaupti taip pat bibliotekų metraščiai, istorijos, kiti rankraštiniai kraštyros darbai. Šių fondų dydžiai skirtingose bibliotekose labai nevienodi. Tai priklauso nuo mikrorajono dydžio, nuo įžymių žmonių, kilusių iš to krašto, skaičiaus, nuo bibliotekininko požiūrio į šį darbo barą, jo ryšių su kraštiečiais ir pan. Vidutinis tokio fondo dydis labai nežymiai kinta ir šiuo metu yra apie **130** egz. Panemunio bibliotekoje tokių leidinių priskaičiuojama 171 egz., Lašų bibliotekoje – 144 egz., Kalvių – 123 egz. ir t. t.

Kraštyros darbų rengimas

Reikšmingą vietą kraštyros literatūros fonduose užima rankraštiniai kraštyros darbai. Juk ir kiekvieno spausdinio pradžia yra rankraštis. 2014 metais Viešosios bibliotekos Bibliografijos informacijos ir kraštyros skyriuje parengtas 1 kraštyros darbas. Viso 2014 m. parengti **62** kraštyros darbai: 57 – kaimų filialuose, 4 – miestų filialuose ir 1 – viešojoje bibliotekoje. Didesnioji jų dalis – bibliotekų metraščiai. Kraštyros darbai rengti žymių kraštiečių jubiliejiniams datoms, atmintinoms datoms ar įvykiams paminėti. Čia talpinama įvairi rankraštinė medžiaga, ikonografija, straipsnių iš įvairių periodinių leidinių kopijos, medžiaga iš įvairių interneto tinklapių. 2014 m. Bibliografijos informacijos ir kraštyros skyriuje parengtas kraštyros darbas „**Poetas, vertėjas, pedagogas Antanas Busilas**“, skirtas 125-osioms jo gimimo metinėms. Bibliografijos informacijos ir kraštyros skyriaus darbuotojos, atsižvelgdamos į lankytojų poreikius, stengiasi susisteminti saugomą kraštyros medžiagą taip, kad vartotojams būtų patogiau naudotis. Straipsnių iš respublikinės spaudos apie Rokiškio kraštą kopijos dedamos į teminius aplankus, kuriuose yra medžiaga apie krašto praeitį ir dabartį, gamtą, kultūros, istorijos, architektūros, dailės, archeologijos paminklus, krašto turizmą, lankytinas vietas, įvairias miesto įmones, žymius žmones ir t. t. Visuose filialuose taip pat renkama medžiaga apie įžymius to krašto žmones, knygnešius, tremtinius, kultūros bei gamtos paminklus, kitas lankytinas vietas, esamas kultūros, švietimo įstaigas, bažnyčias ir pan. Aukštakalnių bibliotekoje renkama medžiaga apie Kamajų valsčių. Jūžintų bibliotekoje rinkta medžiaga apie šio krašto dvarus, tremtinius, įžymius žmones. Kamajų bibliotekoje renkama medžiaga apie monsinjorą Juožą Tunaitį. Konstantinavos bibliotekininkė renka medžiagą apie Kurkliečių kaimą, bendradarbiauja su Janikūnų kaimo gyventoją T. Juodiniene, kuri rašo šio kaimo istoriją. Kriaunų bibliotekoje renkama medžiaga apie Algimantą Raugienę – Kriaunų raganą, Mykolą Riomerį, Anelę Ališauskienę, Antaną Strazdą, Kriaunų Dievo

Apvaizdos bažnyčia, kuri 2014 m. pažymėjo savo 185-ąsias metines. Martynonių bibliotekoje renkama medžiaga apie Lionginą Šepką, apie Lailūnų kaimo, gyvenvietės kūrimosi ir vystymosi istoriją. Panemunėlio m. bibliotekoje rinkta medžiaga apie kraštietį poetą ir dailininką Juožą Vaičionį. Kalvių bibliotekoje surinkta medžiaga apie partizaną Petrą Vizbarą iš Pagojės kaimo, Aleksandravėlės bibliotekoje – apie kraštietį astronomą Aloyzą Pučinską. Panemunėlio g. st. bibliotekoje renkama medžiaga apie literatus Joną Balaišį ir Danutę Mažeikienę. Kazliškio bibliotekoje parengtas kraštotyros darbas „Kazliškio seniūnijos įžymūs žmonės“. Žiobiškio bibliotekoje parengtas kraštotyros darbas „Sodybų tvarkymo idėjos Žiobiškio krašte“. Panemunio bibliotekininkė parengė darbą „Kraštietis akordeonistas Povilas Četkauskas“. Obelių bibliotekoje parengti kraštotyros darbai, skirti Liudui Dovydėnui, Kiprui ir Mikui Petrauskams ir „Obelių paminklas“. Baigta rengti „Salų bibliotekos istorija“. Kaip ir kiekvienais metais visos bibliotekininkės parašė savo bibliotekų metraščius, rinko medžiagą bibliotekų istorijoms, rašė trumpas savo bibliotekų istorijas minėtam leidiniui „Biblioteka – bendruomenei“. Obelių bibliotekoje rašoma šios bibliotekos kronika.

Ryšiai su kraštiečiais

Kraštotyros veiklos sėkmė priklauso ir nuo glaudaus bendradarbiavimo su kitomis organizacijomis, bendruomenėmis, kraštiečiais. Organizuodamos įvairius renginius, rinkdamos kraštotyros pobūdžio medžiagą bibliotekininkės palaiko ryšius su žymiais iš to krašto kilusiais literatais, menininkais, mokslo, kultūros, visuomenės veikėjais, organizuoja susitikimus su jais, jų kūrybos pristatymus. Palaikomi ryšiai ir su įvairiais kolektyvais, bibliotekomis. Viešosios bibliotekos darbuotojų bendradarbiaujama su poetais Rimgaudu Graibum, Arvydu Geniu, Sigitu Parulskiu, žurnaliste ir publiciste Elena Kurklietyte, dailininku Danu Andriulioniu, fotomenininku Jonu Dovydėnu, kraštotyrininkais Venantu Mačiekum, Jonu Rudoku, Pranu Žagariu ir kt. Glaudūs ryšiai sieja ir su Vilniaus rokiškėnų klubu „Pragiedruliai“. Filialų darbuotojos palaiko ryšius ir su savo kraštiečiais, ir su įvairiais kolektyvais, bibliotekomis: Jūžintų biblioteka bendradarbiauja su Dusetų literatų klubu „Atgaiva“. Laibgalių bibliotekininkė palaiko nuolatinius ryšius su Anykščių rajono Ažuožerių, Zarasų rajono Dusetų miestelio K. Būgos bei Utenos rajono Kaniukų bibliotekomis, užmezgė ryšius su Biržų neįgaliųjų draugijos literatų klubu „Svajokliai“, Zarasų rajono Dusetų literatų klubo „Atgaiva“ nariais. Aleksandravėlės biblioteka bendradarbiauja su kolegėmis iš Zarasų rajono. Žiobiškio biblioteka palaiko ryšius su Vilniaus rokiškėnų klubo „Pragiedruliai“ nariais ir kitais kraštiečiais, tuo būdu plėsdama veiklos galimybes, rasdama rėmėjų ir stiprindama bibliotekos pozicijas kraštotyrene prasme. Pakriaunių bibliotekininkė bendradarbiauja su tautodailininke Birute Daniene, gydytoju prof. Jurgiu Daniu, biologijos m. daktare prof. Meletėle Makutėnaite-Navalinskiene. Ragelių biblioteka palaiko ryšius su kraštiečiu profesoriumi, hipertenzijos specialistu lygos prezidentu, habil. medicinos m. daktaru Gediminu Sakalniku, kraštiečiu literatu Antanu Puriuškiu, docentu Antanu Lašu, Konstantinos bibliotekininkė bendradarbiauja su pirmuoju bibliotekos skaitytoju Algiu Naručiu. Pandėlio bibliotekininkės bendradarbiauja su kraštiete poete Zita Čepulyte, Obelių – su kraštiečiu Donatu Smalinsku, Jūžintų – su kraštiete poete Jane Grigėniene. Čivylių biblioteka palaiko ryšius su kraštiečiu dailininku Ričardu Nemeikšiu, Laibgalių – su kraštiečiu Gediminu Giriūnu, dailininke fotografe Giedre Voroneckaite-Rein. Panemunio biblioteka palaiko ryšius su kraštiečiais rašytojais Rimantu Šaveliu, Virgina Šukyte-Geniene ir Arvydu Geniu.

Renginiai kraštotyros tema

Viena svarbiausių bibliotekų veiklos kryptių – įvairūs renginiai: tiek žodiniai, tiek vaizdiniai. Bibliotekose sukaupti turtai pristatomi skaitytojams įvairių renginių metu. Renginių tematika: valstybinių ir kalendorinių švenčių, literatūrinių sukakčių minėjimai, skaitymo skatinimas, knygos populiarinimas, kraštiečių veiklos pristatymas ir kūrybos sklaida. Tradicinėmis tapo dviejų literatūrinių premijų teikimo ceremonijos. Kraštotyros renginiai vyksta ir filialuose, ir

viešojoje bibliotekoje. Susitikimai su jais, jubiliejų paminėjimai leidžia artimiau pažinti mūsų krašto menininkus, literatus, puoselėti krašto etnokultūrą. Svarbi kraštotyros informacijos sklaidos forma – kraštotyros dokumentų parodos. 2014 metais VB bibliografijos informacijos ir kraštotyros skyrius parengė 8 literatūros parodas ir jau minėtą virtualią jubiliejinę parodą „**Alfonsas Keliuotis (1911-1994)**“, patalpintą bibliotekos interneto puslapyje www.rokiskis.rvb.lt. 2014 metai buvo jubiliejiniai Rokiškio miestui: paminėtos 515-osios jo metinės. Ta proga Viešosios bibliotekos skaitykloje surengtas kraštiečio poeto, Pauliaus Širvio literatūrinės premijos laureato **Rimgaudo Valentino Graibaus** poezijos knygos „Tyliai vėjas prislinko“ pristatymas. Tai jau dvidešimt pirmoji rokiškėno knyga. Gausiai susirinkę gerbėjai, rajono valdžios atstovai sveikino poetą ne tik su nauja knyga, bet ir su praėjusiu 75-uoju gimtadieniu. Renginyje dalyvavęs literatūros kritikas Arvydas Valionis apžvelgė poeto kūrybinį kelią. Graibaus poeziją skaitė aktorius Ferdinandas Jakšys ir pats autorius. Skaitykloje tuo metu veikė literatūros paroda „**Rokiškiui – 515**“. Parengta ir literatūros paroda „**Man švelniausias gimtųjų Pagrundžių vėjas**“ (Rimgaudui Valentinui Graibui – 75). Balandžio 15-ąją – Kultūros dieną – surengtas kultūros forumas „**NVO patirtys, jungtys, iššūkiai ir lūkesčiai**“, skirtas Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro dešimtmečio paminėjimui. Nuspręsta susikviesti bendraminčius, susijusius su Juozu ir Alfonso Keliuočiais per jų asmenybes ir darbus. Pranešimus pristatė Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro pirmininkė Alicija Matiukienė, Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos Juozo Miltinio palikimo studijų centro vedėja Angelė Mikelinskaitė, XXVII Knygos mėgėjų draugijos pirmininkė Dalia Poškienė iš Kauno, Rokiškio dailininkų klubo „Roda“ pirmininkas Arūnas Augutis, Rokiškio rajono vietos veiklos grupės pirmininkė Raimonda Stankevičiūtė-Vilimienė, Kunigo švietėjo Jono Katelės labdaros ir paramos fondo valdytojas Leonardas Šablinskas, Rokiškio Jaunimo Organizacijų Sąjungos „Apvalus stalas“ pirmininkė Birutė Bagdonienė, visuomeninės organizacijos „Tyzenhauzų paveldas“ pirmininkas Raimondas Sirgėdas, bibliotekininkė Salvėja Kalpokaitė. Parengta ir šia proga literatūros paroda „**Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centrui – 10 metų**“. Kaip jau minėta, kasmet įteikiamos dvi literatūrinės premijos. Aštuntoji **Juozo Keliuočio literatūrinė premija** šikart įteikta netradicinėje aplinkoje: rugsėjo 18 d. Lietuvos mokslų akademijoje minint 20-ąsias mėnesinio iliustruoto kultūros gyvenimo žurnalo „Naujoji Romuva“ atkūrimo metines. Ši premija atiteko rašytojui, filosofui Arvydui Juozaičiui už J. Keliuočio atminties įprasminimą, atkuriant kultūros gyvenimo žurnalą „Naujoji Romuva“ ir literatūrinę kūrybą, apimančią platų kultūros lauką bei teigiančią aukščiausias humanistines vertybes. Piniginę premiją, laureato diplomą, rokiškėno Gintaro Varno drožinį A. Juozaičiui įteikė Rokiškio rajono meras Vytautas Vilys, Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro pirmininkė, Viešosios bibliotekos direktorė Alicija Matiukienė ir pavaduotoja Daiva Vilkickienė. Rugsėjo 22 d. įteikta ir septintoji kraštiečio išeivijos rašytojo **Liudo Dovydeno literatūrinė premija**. Renginys vyko Rokiškio krašto muziejaus menėje. Ši premija įteikta Izraelyje gyvenančiam rašytojui Grigorijui Kanovičiui už prisiminimų romaną „Miestelio romansas“, kuriame pasakojama, kaip 1920-1941 m. istorija keitė Lietuvos miestelių likimus. Šis romanas pripažintas geriausiu praėjusių metų lietuvišku romanu. Premija įteikta laureato sūnui rašytojui Sergejui Kanovičiui. Ją įteikė L. Dovydeno sūnus fotomenininkas Jonas Dovydenas, gyvenantis JAV. Šios premijos skyrimo užkulisius praskleidė komisijos narys, poetas, prozininkas Alvydas Šlepikas, apie knygą kalbėjo literatūros kritikas Petras Bražėnas. Renginio metu pristatyti ir du nauji leidiniai: Dovydenų genties istorijos knyga „Šaknys, atžalos ir likimai“ bei Liudo Dovydeno kūrybos kompaktinė plokštelė „Gyvenimo pilnatvė“. Tradicinių **Keliuotišku Juozinių** metu pristatyta J. Tumo-Vaižganto memorialinio muziejaus vedėjo Alfo Pakėno poezijos knyga „Dainuojančiuose šuliniuose“. Juozinių šventėje dalyvavo bardas Kazimieras Jakutis-Pagulbis, žurnalo „Naujoji Romuva“ vyriausiasis redaktorius Andrius Konickis. Tęsiant naujų leidinių pristatymo temą, reikėtų paminėti, kad 2014 m. tokių būta nemažai. Spalio mėnesį pristatyta rajono literatų klubo „Vaivorykštė“ narės, Panemunėlio krašto poetės **Danutės Tumonytės-Mažeikienės** antrasis eilėraščių rinkinys „Mane prakalbino lietus“. Renginyje dalyvavo gausybė jos poezijos gerbėjų, giminaičių, bendrapartiečių.

Pristatyta ir Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro iniciatyva išleista

panemunėlietės mokytojos **Onos Levandavičiūtės** parengta biografinė apybraiža „**Dievui, parapijai, Lietuvai**“, kurioje pateikiama kunigo, švietėjo, daraktoriaus, draudžiamosios lietuviškos spaudos platinimo, slaptųjų lietuviškų vakarų ir lietuvių mokyklų organizatoriaus Jono Katelės (1831-1908) gyvenimo bei veiklos apžvalga. Dar viena knyga, pristatyta 2014 m. Rokiškio Juozo Keliuočio viešojoje bibliotekoje – knygų serijos „Aukštaitijos, Žemaitijos partizanų ir laisvės partizanų prisiminimai“ aštuntoji dalis „**Laisvės kovotojų prisiminimai**“. Knygoje pateikiami Šiaurės Rytų Lietuvoje – Zarasų, Ignalinos, Švenčionių, Utenos, Molėtų, Biržų, Rokiškio rajonuose veikusių laisvės kovotojų prisiminimai, spausdinama archyvinė medžiaga apie MGB agentų smogikų veiklą. Į šią knygą patekusius atsiminimus užrašė kraštiečiai Romas Kaunietis. Šiame pristatyme dalyvavo pats autorius, archeologas Vyktas Vaitkevičius, istorikai Aistė Čepulytė, Darius Juodis, kraštotyrininkas Algimantas Stalilionis, leidyklos „Margi raštai“ direktorius Sigitas Ladukas. Istorikas Darius Juodis teigė, kad šiandien tiek prisiminimų jau būtų nebeįmanoma užrašyti. Viešojoje bibliotekoje 2014 m. pristatyti ir 2 Rokiškio krašto kultūros žurnalo „**Prie Nemunėlio**“ numeriai. Pristatant 31-ąjį žurnalo numerį, prisiminta, kaip sekėsi rinkti informaciją žurnale publikuotiems straipsniams. Direktorės pavaduotoja Daiva Vilckickienė prisiminė bendravimą su žymiu aktoriumi Donatu Banioniu akimirkas. Salvinija Kalpokaitė papasakojo straipsnio apie literatūros istorikę Reginą Mikšytę rengimo aplinkybes. Haiku kriaunietiška paskaitė Kriaunų bibliotekininkė Audronė Telšinskienė. Dar vienas literatūrine prasme svarbus renginys vyko gegužės 31 d. Tai kūrybiniai susitikimai „**Poetiniai aikštės balkonai**“ Rokiškio miesto Nepriklausomybės aikštėje. Poezijos skaitymai vyko iš UAB „Vandens ženklai“ balkono. Čia dalyvavo tarptautinio 50-ojo „Poezijos pavasario 2014“ svečiai: poetai Eugenijus Ališanka, Adamas Zagajevskis, Vidmantė Jasukaitytė, Birutė Grašytė, Tomas S. Butkus, Elvyra Pažemeckaitė, aktorė Gražina Urbonaitė, fleitininkas Andrius Radziukynas. Po to tęsėsi rajono literatū skaitymai jau Viešosios bibliotekos kiemelyje. Lapkričio mėnesio pabaigoje startavo **Knygų Kalėdos** – renginys, skirtas knygų skaitymui populiarinti ir kalėdiniam laikotarpiui paįvairinti. Garbingiausia šios šventės viešnia, sutikusi tapti Rokiškio rajono savivaldybės J. Keliuočio viešosios bibliotekos globėja, - LR Seimo pirmininkė, kraštiečių Loreta Grauzinienė. Viešniai buvo pristatyta įvairiapusė Viešosios bibliotekos veikla. Knygų Kalėdų šventę papuošė aktorės Gražinos Urbonaitės literatūrinė programa „Kalėdų žvaigždės krenta į širdį“.

Literatūros parodomis paminėtos ir kitų kraštiečių jubiliejinės datos. Tai parodos: „**Prozininką Alfonsą Danį prisimenant**“ (90-osioms gimimo metinėms), „**Žemiškas mūsų likimas**“ (Arvydui Geniui – 60), „**Rašytojai vidinės pilnatvės suteikia patirtis ir išmintis**“ (Vandai Juknaitei – 65). Kaip ir kasmet paminėta Knygnešio diena. Šiai datai buvo skirta literatūros paroda „**Kovo 16-oji – Knygnešio diena**“. Dar viena paroda, rengta kartu su Skaitytojų aptarnavimo skyriumi, buvo skirta Baltijos kelio 25-osioms metinėms ir vadinosi „**Grižimas į Baltijos kelią: po 25-erių metų**“.

Kraštyros renginiai filialuose

2014-uosius metus LR Seimas buvo paskelbęs lietuvių grožinės literatūros pradininko Kristijono Donelaičio, Teatro, Lietuvių dainų šventės, Vaikų sveikatos metais. Bibliotekų veikloje šios datos taip pat surado atgarsį. Minėtos ir kitos jubiliejinės datos, kai kurios jau tradicinėmis tapusios šventės.

Knygnešio dienos minėjimai. Ši diena jau nuo 1989 metų vienokia ar kitokia forma minima didesniojoje dalyje bibliotekų. Didžioji renginių dalis – literatūros parodos: Augustinavos bibliotekoje – „Knygnešio diena“, Kazliškio bibliotekoje – „Su šviesos ryšuliu ant pečių“, Konstantinavos – „Lietuviško žodžio nešėjai“, Laibgalių – „Knygnešių dvasia gyva“, Ragelių – „Knygnešio žodis“, Jūžintų – „Jie sėjo lietuvišką žodį“, Kavoliškio – „Širdys – pilnos lietuviškų žodžių“, Salų – „Prisiminkime KNYGNEŠIUS – tautos laisvės šauklius“. Pandėlio bibliotekoje veikė spaudinių paroda „Širdys plaka lietuvišku žodžiu“, Obelių – „Te nenusėda dulkės užmarštin“.

Panemunėlio m. bibliotekoje surengta popietė Knygnešio dienai paminėti. Žiobiškio bibliotekoje prarastas pokalbis „Šių dienų savanoriai – praeities knygnešystės atgarsis“.

Kraštiečių jubiliejinių datų paminėjimai. Plačiai paminėtos rašytojo Juozo Tumo-Vaižganto 145-osios gimimo metinės. Daugeliu atvejų tai buvo literatūros parodos. Augustinavos bibliotekoje veikė paroda „145 metai Juozui Tumui-Vaižgantui“, Aukštakalnių bibliotekoje – „Mylėti ir būti mylimam“, Čivylių – „Vaižgantas – plačių interesų asmenybė“, Jūzintų – „Prisiminimų gijos“, Kazliškio – „Lietuvių kultūros šviesos simbolis – Juozas Tumas-Vaižgantas“, Konstantinavos – „Deimančiukų ieškotojas“, Laibgalių – „Dvasingasis Juozas Tumas-Vaižgantas“, Lašų – „Skleidęs šviesą ir šilumą“, Onušio – „Tumas-Vaižgantas – šviesioji lietuvių tautinio atgimimo legenda“, Panemunėlio m. ir Panemunio – „Asmenybės šviesa“, Sriubiškių – „Juozui Tumui-Vaižgantui – 145“, Juodupės – „Lietuvių literatūros klasikas Juozas Tumas-Vaižgantas“, Salų – „Aš čia... aš visur“, Pandėlio – „Per Vaižganto rasotas pievas“.

Literatūros parodomis paminėtos ir kraštiečio poeto Rimgaudo Valentino Graibaus 75-osios gimimo metinės. Šiai datai Čivylių bibliotekoje parengta literatūros paroda „Dar pirmą išpažintį meni ir atgailą paskirtą. Gyvenime, kur tu eini?“, Laibgalių bibliotekoje – „Gyvenimą palieski širdimi“, Kalvių – „Gamta ir žmogus R. V. Graibaus poezijoje“, Verksnionių – „Nuoširdus lyrikos žodis“, Kavoliškio – „Man švelniausias gimtųjų Pagrundžių vėjas“, Obelių – „Žmogaus ir gamtos vienvietė“.

Minėtos ir kraštietės rašytojos, Juozo Keliuočio literatūrinės premijos laureatės Vandos Juknaitės 65-osios gimimo metinės. Čivylių bibliotekoje parengta literatūros paroda „Kalbėti pačiu gyvenimu, jo konkretybe“, Panemunėlio g. st. bibliotekoje – „Iš kur atsiranda žodžiai – nežinau...“, Salų – „Žodis tariamas iš tamsos“, Obelių – „Keliai veda ten, kur šaknys“.

Būta ir daugybės kitų kraštiečių jubiliejų. Laibgalių bibliotekoje veikė literatūros parodos „Kraštietis Gediminas Giriūnas“ (80-osioms gimimo metinėms) ir „Kraštietis Gintautas Saulis“ (55-osioms gimimo metinėms). Lašų bibliotekoje parengta paroda „Kraštiečiui Petruui Juodelei – 90“, Lukštų bibliotekoje – parodos „Mūsų krašto šviesuolis Evaldas Leonardas Garška“ (75-osioms gimimo metinėms) ir „Kunigas“ (Petro Maželio 120-osioms gimimo metinėms), Panemunėlio m. – „Romualdai Balaišiui – 100“. Ragelių bibliotekininkė parengė literatūros parodą, skirtą Norkūnų kaimo metraštininko Antano Puriušio 80 metų jubiliejui paminėti.

Verksnionių bibliotekoje veikė paroda „Pasakų knygų autorei Aldonai Kandroškaitei – 85“, Panemunėlio g. st. bibliotekoje – „Nevadink mane baltai ir nesiūlyk man aiškumo, gunksi ratai vakarais, žydi nekaltųjų kūnai“, skirta literatui Jonui Balaišiui. Panemunio biblioteka parengė parodas „Muzikas, chorvedys, kraštietis“ (Vytautui Laimučiuui Četkauskui – 80) bei „Ir sodas skleidžia susitaikymo ramybę ir ilgesiu gyva širdis suvirpa“ (Arvydui Geniui – 60). Salų bibliotekoje parengtos net trys tokios parodos: „Meilė Lietuvai ir gyvenimui“ (Antano Kancevičiaus 10-osioms mirties metinėms), „Išpildytas gyvenimo motyvas“ (skirta Vincui Kriaučiūnui) ir „J. E. Vyskupui Juozui Tunaičiui – 85“. Antanui Kancevičiui skirta paroda veikė ir Obelių bibliotekoje ir vadinosi „Tave gyvenime mylėjau“. Čia taip pat parengtos parodos „Gyvenimas supintas kaip vainikas“ (skirta eiliuotojos Anelės Ališauskienės 100-osioms gimimo metinėms) ir „Nesulaukęs 90-ojo gimtadienio“ (rašytojas Alfonsas Danys). Obelių bibliotekoje veikė paroda „Alfonsui Zaukai – režisieriui, aktoriui ir švietėjui – 100“.

Martynionių bibliotekoje vyko žodinis renginys, skirtas Petro Kiaulėno 105-osioms gimimo metinėms, kurio metu veikė ir literatūros paroda „Petruui Kiaulėnui – 105 metai“, o Pandėlio bibliotekoje veikė paroda „Dailininkas, tapytojas, architektas“ (Petruui Kiaulėnui – 105).

Pandėlio m. bibliotekoje vyko prisiminimų popietė „Alfonsas Gaška – Pandėlio krivis“, skirta 20-osioms šio kraštotyrininko mirties metinėms. Čivylių biblioteka surengė renginį „Sveikas, vienišas žmogau“, skirtą poeto Pauliaus Širvio 35-osioms mirties metinėms.

Kriaunų biblioteka kartu su Lietuvos sambo federacija ir Rokiškio krašto muziejumi surengė renginį sambo pradininkui Lietuvoje dr. Pranciškui Eigminui paminėti „Tėviškėn sugrįžus“. Antrasis renginys „Atsigerk iš Poezijos šulinio“ buvo skirtas poeto Antano Strazdo knygos „Giesmės svietiškos ir šventos“ 200-osioms išleidimo metinėms pažymėti. Jame dalyvavo skaitovas, diktorius Juozas Šalkauskas, poetai Ramunė Brundzaitė ir Benediktas Januševičius, fotomenininkas Ričardas Šileika, bardas Kastytis Petryla, rajono literatai.

Kriaunų bibliotekoje paminėtos ir eiliuotojos bei tapytojos Anelės Ališauskienės 100-osios gimimo metinės. Na o Pauliaus Širvio gimtinėje prie Aleksandravėlės, prie Degučių ežero vyko poezijos, muzikos, artumos vakaras „Priartėjus nutolusiems toliams“.

Susitikimai su žymiais kraštiečiais. Aukštakalnių bibliotekoje surengtas susitikimas su Kamajų parapijos klebonu Andriumi Šukiu.

Naujų leidinių pristatymai. 2014-ieji metai buvo turtingi leidybine prasme, todėl įvyko daug naujų leidinių pristatymų daugelyje bibliotekų. Kriaunose pristatyta Balio Vaičėno knyga „Partizano sąsiuviniai: Lokio rinktinės vado dienoraštis, laiškai, manifestaciniai tekstai“. Čia dalyvavo knygos sudarytojai: muziejininkas Andrius Dručkus, fotomenininkas Klaudijus Driskius bei istorikai Dainius Noreika ir Laimonas Abarius. Šiai knygai skirta Patriotų premija. Pristatyta ir kraštiečio muziko Petro Juodelės knyga „Sugrižtančios mintys“.

Onušio bibliotekoje Žolinės šventės metu pristatyta jau anksčiau išleista „Lietuvos valsčių“ serijos monografija „Juodupė. Onušis“. Panemunėlio m. bibliotekoje vyko Birutės Valiulytės-Auželienės naujos knygos „Dek, meile, ir niekad negesk...“ pristatymas. Ragelių bibliotekoje pristatyta Antano Lašo knyga „Norkūnų kaimo nueitas kelias“. Žiobiškio bibliotekoje vykusio kraštiečių susitikimo metu pristatyta buvusio šios parapijos klebono A. Jononio pasakėčių knyga „Dulkių sauja“.

Naujais leidiniais turtinga šįkart buvo Panemunėlio seniūnija: Panemunėlio g. st. bibliotekoje pristatytos literato Jono Balaišio poezijos knyga „Skaudėjimo žodžiai“, Danutės Mažeikienės „Mane prakalbino lietus“, Onos Levandavičiūtės biografinė apybraiža „Dievui, parapijai, Lietuvai“. Pristatytas čia ir jau minėtas informacinis leidinys „Biblioteka – bendruomenei“, kuriame pirmą kartą pristatomos visos 39 Rokiškio rajono bibliotekos.

Salų bibliotekoje taip pat pristatyti net trys nauji leidiniai. Tai jau minėta Danutės Mažeikienės poezijos knyga „Mane prakalbino lietus“, Vinco Kriaučiūno antologija „Pabūkime kartu“ bei Genovaitės Stulpinienės „Čekų kultūros įnašas Lietuvai“. Obelių bibliotekoje vyko Balio Vaičėno knygos „Partizano sąsiuviniai: Lokio rinktinės vado dienoraštis, laiškai, manifestaciniai tekstai“ pristatymas. Rokiškio m. bibliotekoje pristatytos dvi rajono literatų išleistos knygelės: Vidos Papaurėlienės poezijos knygelė „Prie ugniakuro – kelias“ ir Vytauto Gasiūno „Gyvenimo mozaika“.

Obelių, Ragelių, Aleksandravėlės, Kavoliškio bibliotekose pristatyti naujausi Rokiškio krašto kultūros žurnalo „Prie Nemunėlio“ numeriai.

Bibliotekų jubiliejinės datos. 2014 m. vyko Kavoliškio bibliotekos 60-mečio šventė, kurios metu veikė ir literatūros paroda „Metai išeina – pėdsakai lieka“.

Kaimų šventės. Kaimo šventė vyko Aleksandravėlėje, o bibliotekoje pristatyta tapybos darbų paroda „Ūkininkės, tautodailininkės Birutės Kairienės darbai“. Kaip ir kasmet vyko susitikimas-vakaronė „Tėviškė šaukia namolio“ Panemunyje. Jo metu veikė nuotraukų paroda „Kurdami ateitį, nepamirškime praeities“. Kriaunose vyko skulptūrų pleneras: Kriaunų bendruomenės projekto „Kriaunų krašto gyventojų saviraiškos galimybių didinimas, aktyvumo ir bendruomeniškumo ugdymas“ vykdymo metu prie bažnyčios buvo kuriamas 8 skulptūrų ir 1 koplytstulpio ansamblis. Tuo tarpu bibliotekoje vyko piešinių konkursas vaikams „Projektas – mano medžio skulptūra. Eskizai“.

Etnokultūriniai renginiai. Jau tradicija tapo rengti įvairius edukacinius užsiėmimus, siekiant pasidalinti patirtimi su kitų bibliotekų bei vietiniais lankytojais. Daugiausia tokių užsiėmimų vyko Juodupės, Kavoliškio bibliotekose.

Rokiškyje įsteigto žmonių su psichikos negalia klubo „Langas“ darbų parodos veikė Kamajų, Martynonių, Pandėlio bibliotekose. Daugelyje bibliotekų veikė Aleksandravėlės bibliotekininkės Almos Mekšėnienės šeimos darbų iš popieriaus parodos. Tai parodos „Rankdarbis – dovana šeimai ir sau pačiam“ ir „Popierius kitaip“, veikusios Lašų, Martynonių, Sriubiškių, Juodupės, Bajorų bibliotekose.

Gediškių bibliotekoje veikė Renės Dikmanienės tapytų paveikslų paroda, Kamajų bibliotekoje – kamajiškės Joanos Smalstienės piešinių paroda. Daug tokių parodų surengta Kazliškio bibliotekoje: rokiškietės Agnės Sarulytės karpinių paroda, vaikų piešinių parodos

„Dovanoju Tau širdelę“, skirta Valentino dienai, ir „Mano augintinis“, vaikų padarytų knygučių paroda „Mano knygelės dar mažos“.

Laibgalių bibliotekoje taip pat veikė trys tokios parodos: Rokiškio senamiesčio progimnazijos Laibgalių skyriaus vaikų darželinukų darbų paroda „Lietuvos pilys“, Laibgalių bendruomenės projekto „Gatvių sankryža – kelias į aktyvią Laibgalių bendruomenę“ įvairių veiklų darbų paroda, Faustos Šeikutės darbų paroda. Martynonių bibliotekoje surengtos Karolinos Kazanavičiūtės, piešinių, Daivos Lukošūnienės karpinių, Veronikos Baltrūnienės siuvinėtų paveikslų parodos. Čia vyko ir edukacinė vėlimo pamoka, kurią vedė klubo „Langas“ pirmininkė Asta Tarozienė.

Panemunėlio m. bibliotekoje surengtos Žydrės Didžiulienės, Genės Garuolienės paveikslų, D. Vinkšnelienės, J. Deksnienės, V. Skipskienės, L. Kazlienės rankdarbių parodos „Pasipuoškime pačios“. Čia veikė ir Rimvydo Pupelio stilizuotų tautinių kostiumų eskizų paroda. Kalvių bibliotekininkė parengė Joanos Smalstienės piešinių ant vaško ir jos kurtų eilėraščių parodą „Neišsipildymo motyvas“.

Aleksandravėlės bibliotekoje eksponuota tautodailininkės Rasos Čypaitės darbų, skirtų Laisvės gynėjų ir Lietuvos Nepriklausomybės dienoms paminėti paroda „Mums davė Laisvę... O ką duodam Mes...? Veikė čia ir paroda-ekspozicija „Ksaveros Masiliūnaitės dovana bibliotekai: Ksavera ir ąsočiai“, skirta Motinos ir šeimos dienoms paminėti. Juodupės bibliotekoje eksponuoti juodupietės Meilutės Samulionienės pinti darbai iš laikraščių, Aurelijos Valiukaitės darbai, Vyžuonos kaimo gyventojų Rimanto Vilko karpiniai.

Kavoliškio bibliotekoje veikė pedagogo, dailininko Vytauto Daščioro tapytų paveikslų paroda „Tapau ant drobės“ ir „Rokiškio krašto dvarai“. Veikė ir Janinos Černienės kvilingo darbų paroda „O mano širdyje vis žydi gėlės“. Panemunėlio g. st. bibliotekoje eksponuota Rasos Masiliūnaitės darbų iš keramikos paroda „Vaikystės svajonės mano delne“.

Salų bibliotekoje veikė tautodailininkės salietės Irinos Kalnietienės darbų paroda „Žiemos dvelksmas“ bei Joanos Smalstienės darbų paroda „Neišsipildęs gyvenimo motyvas“. Pandėlio bibliotekoje surengta Astos Keraitienės tapybos darbų paroda bei Veronikos Baltrūnienės siuvinėtų paveikslų paroda. Obelių bibliotekoje veikė Marijos Kurkietienės apnertų kiaušinių ir nertų paukštelių bei kitų rankdarbių paroda.

Rokiškio m. ir Bajorų bibliotekose veikė Rasos Ragauskienės darbų paroda „Stebuklai ant stiklo“. Rokiškio m. bibliotekoje dar surengtos kriaunietės Nijolės Tautkevičienės rankdarbių paroda-mugė „Maži stebuklai – su didele meile“ ir juodupietės Meilutės Samulionienės darbų iš popieriaus paroda. Bajorų bibliotekoje be jau minėtos parodos veikė dar Jolantos Varnienės ir Rasos Čypaitės atvirukų paroda bei Bajorų bendruomenės Auksarankių klubo paroda „Akmeninių žvakidžių darbai“.

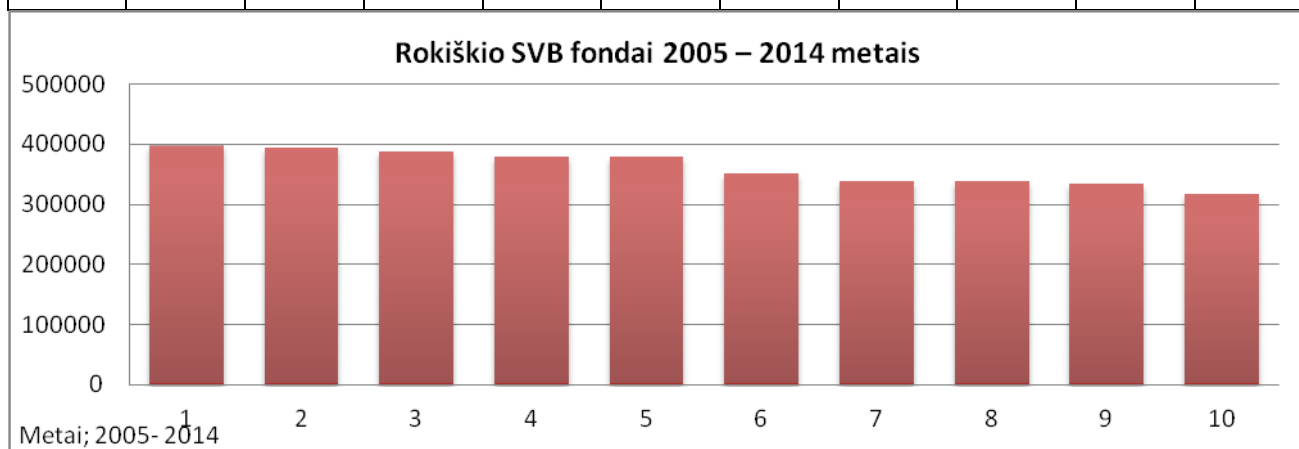
Fotografijų parodos. Jau kelinti metai juodupietės bibliotekininkės Virginijos Krasauskienės fotografijų paroda „Gamtos simfonija“ „keliauja“ po rajono bibliotekas: 2014 m. ji pabuvojo Aukštakalnių, Gediškių, Kazliškio, Kriaunų, Lukštų, Didsodės, Antanašės, Kamajų bibliotekose. Lašų ir Panemunėlio g. st. bibliotekose veikė tokia paroda „Nuostabus gamtos pasaulis“. Kavoliškio bibliotekoje surengta Ksavero Bagdono fotografijų paroda „Kavoliškis per objektyvą“. Šio fotomenininko paroda surengta ir Kamajų bibliotekoje. Panemunėlio g. st. bibliotekoje veikė Gintarės Kmieliauskaitės fotografijų paroda. Pandėlio bibliotekoje surengta Pandėlio gimnazijos abiturientės Eglės Būtėnaitės foto darbų paroda „Gražiausias kadras“. Obelių bibliotekoje eksponuota kraštiečio Jono Tavoro fotografijų paroda gamtos tema „Šalia mūsų gyvenantys“. Veikė ir juodupietės I. Šarkauskaitės fotografijų paroda. Juodupės bibliotekoje veikė Rokiškio krašto muziejaus fotografijų paroda „Medinės Rokiškio krašto bažnyčios“. Minint Kairelių kaimo bendruomenės 10-ąsias metines, Gediškių bibliotekoje parengta nuotraukų paroda, kuri taip ir vadinosi – „Kairelių kaimo bendruomenei – 10 metų“. Salų bibliotekoje surengta nuotraukų paroda, skirta Salų Šv. Kryžiaus bažnyčios tituliniam atleidam „Ir seniau, ir dabar“.

11. Dokumentų fondų formavimo aspektai, būklė ir analizė.

Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka 2014 metais siekdama pasiruošti automatizuoti fondų apskaitą, didelį dėmesį skyrė filialų fondų rekatalogavimui.

Rokiškio SVB fondai 2005 – 2014 metais

SVB Fondas										
Metai	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Egz. sk.	39201	38692	37802	37699	34890	33763	33677	33171	31453	30111
	7	1	6	3	2	1	8	7	1	6

Iš viso yra SVB fonde – 301 116 egz., 38 152 pav.

- VB – 81759 egz., 35036 pav.
- Miesto filialuose – 43379 egz., 12704 pav.
- Kaimo filialuose – 175978 egz., 8061 pav.

Lyginant su praėjusiais metais, rajono bibliotekų fondai sumažėjo 13415 egzemplioriumi: viešosios bibliotekos fondai – 6183; miesto filialuose - 2395 egz.; kaimo filialuose – 4837 egz.

Fondo sudėtis

Iš viso SVB yra grožinės literatūros be periodikos: 187712 egz.; 62,3 proc.

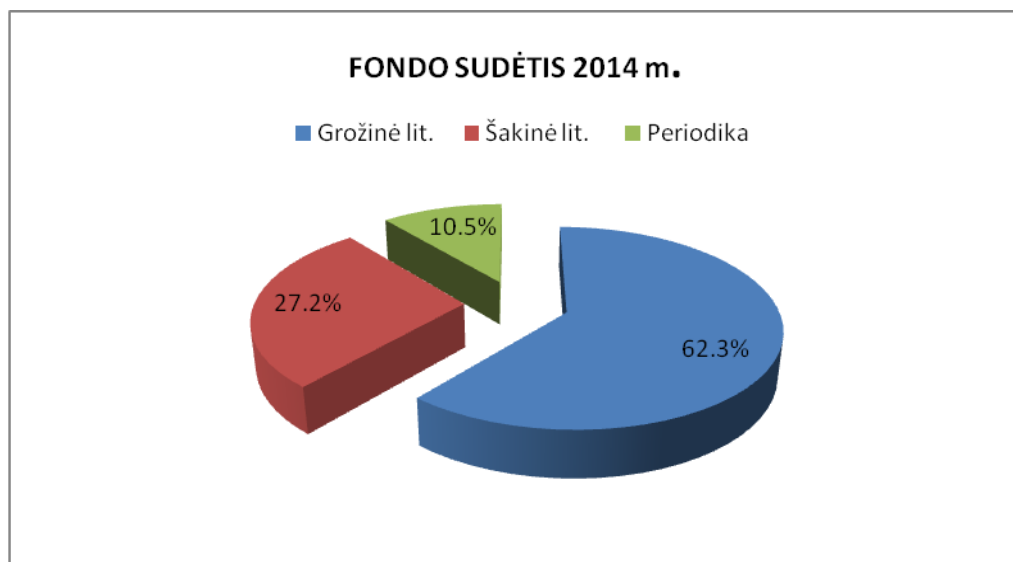
	Iš viso SVB yra grožinės literatūros	
	Fiz. vnt.	%
VB	41438	50,7
MF	27637	63,7
KF	118637	67,4

Iš viso SVB yra šakinės literatūros be periodikos: 82005 egz.; 27,2 62,3 proc.

	Iš viso SVB yra šakinės literatūros	
	Fiz. vnt.	%
VB	26922	32,9
MF	12254	28,2
KF	42829	24,3

Iš viso SVB bibliotekose yra 31399 egz. 10,5 62,3 proc. periodinių leidinių : žurnalų – yra 29064 egz. 9,7 proc., laikraščių – 2335 egz. komplektų - 0,8 proc.

	Iš viso SVB yra periodinių leidinių	
	Fiz. vnt.	%
VB	13399	16,4
MF	3488	8,1
KF	14512	8,3

Aprūpinimas dokumentais.

- 1 gyventojui tenka dokumentų – 9,3 egz. (iš jų: mieste – 8,3 egz. , kaime -10,3 egz.)
- 1 gyventojui tenka naujai gautų dokumentų – 0,3 egz. (iš jų mieste – 0,3 egz.; kaime -0, 3 egz.)
- 1 gyventojui tenka garsinių ir regimųjų dokumentų – 0,03 egz.; (iš jų mieste – 0,04 egz. ir kaime - 0,03 egz.)

- 1 gyventojui tenka elektroninių dokumentų – 0,005 egz. (iš jų mieste – 0,008 egz. ir kaime – 0,002 egz.).
- 1 vartotojui tenka dokumentų – 20,3 egz. (iš jų mieste – 21,6 egz., kaime – 19,5 egz.)
- 1000 gyventojų tenka 935 egz. dokumentų.

Dokumentų gavimas.

Iš viso per metus įsigyta dokumentų SVB bibliotekose - 10903 egz., 3191 pav. (iš jų naujų 1568 pav.):

- Per metus gavo VB – 3158 egz., 1830 pav. (iš jų naujų 1296 pav.)
  - Per metus gauta miesto filialuose : 1892 egz. 863 pav. (iš jų naujų 492 pav.)
- Per metus vidutiniškai gavo vienas VB miesto filialas – 630 egz., 445 pav.
- Per metus gauta kaimo filialuose: 5853 egz., 1637 (iš jų naujų 567 pav.)
- Per metus vidutiniškai gavo vienas kaimo filialas- 167 egz., 100 pav.
Lyginat su 2013 metais gauta 1333 egzemplioriais daugiau.

Per metus įsigyta grožinės literatūros (be periodikos) – 4853 egz., 1992 pav. (iš jų naujų 883 pav.):

- VB – 1427 egz., 1027 pav. (iš jų naujų 733 pav.)
- Miesto filialuose – 899 egz., 528 pav. iš jų naujų 311 pav.)
- Kaimo filialuose – 2527 egz., 1113 pav. (iš jų naujų 378 pav.)

Stengiamės įsigyti kuo daugiau grožinės literatūros pavadinimų. Vieno pavadinimo leidinių vienetų skaičius dažniausiai siekia nuo 3 iki 10 vnt. Dėl to kiekvieno padalinio fondas su kiekvienais metais tampa vis labiau skirtingas.

Per metus įsigyta šakinės literatūros (be periodikos) – 2474 egz., 1073 pav. (iš jų naujų 665 pav.)

- VB – 838 egz., 694 pav. (iš jų naujų 543 pav.)
- Miesto filialuose – 508 egz., 288 pav. (iš jų naujų 180 pav.)
- Kaimo filialuose – 1128 egz., 442 pav. (iš jų naujų 178 pav.)

Per metus gauta periodinių leidinių: 3576 egz. 126 pav. (iš jų naujų 20 pav.)

- VB – 893 egz., 109 pav. (iš jų naujų 20 pav.)
- MF – 485 egz., 47 pav. (iš jų naujų 1 pav.)

vidutiniškai gavo miesto filialas – 161 egz., 21 pav.

- KF – 2198 egz.; 82 pav. (iš jų naujų 11 pav.)

vidutiniškai gavo kaimo filialas – 62 egz., 4 pav.

Jau antri metai katastrofiškai mažėja finansavimas prenumeruojamiems periodiniams leidiniams įsigyti. Pavyzdžiui: 2012 m. iš rajono savivaldybės biudžeto periodiniams leidiniams buvo skirta 40600 litų, 2013 m. – 21000 litų, o 2014 m. tik 15423,80 litų. Taigi finansavimas per du metus sumažėjo apie 62 %.

Šią susidariusią padėtį šiek tiek taisy Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, iš kurio gauta 56 pavadinimų 947 egz. periodinių leidinių. Periodinius leidinius dovanoja bibliotekų bičiuliai ir skaitytojai, tačiau atsitiktiniai periodinių leidinių numeriai nepritraukia skaitytojų, nes jie biblioteką pasiekia nereguliariai, dažnai pamėgto leidinio gavimas netikėtai nutrūksta.

Nuo 2011 metų visų filialų periodinė spauda registruojama LIBIS PĮ pagalba.

SVB naujai gautų dokumentų proc. dokumentų fonde – 3,6 proc.

- VB – 3,9 proc.
- Miesto filialuose – 4.3 proc.
- Kaimo filialuose – 3.3 proc.

Naujai gautų dokumentų rūšys procentais:

- knygos – 65.3 proc.
- serijiniai leidiniai – 33.6 proc.
- garsiniai regimieji ir elektroniniai dokumentai – 1 proc.
- natos – 0,04 proc.

Lėšos tenkančios dokumentams įsigyti: – 147333,06 Lt.

- Knygoms ir kt. dok. – 128080,26Lt.
- Periodinei spaudai – 19252,80

Palyginti su praėjusiais metais, iš viso gauta 2333,23 litais mažiau. Sumažėjimą lėmė savivaldybės lėšos, skirtos periodikai įsigyti, kurios ataskaitiniais metais sumažėjo 470 litų, o Kultūros ministerijos lėšų buvo skirta 920 litų mažiau nei pernai.

Lėšos tenkančios vienam gyventojui dokumentams įsigyti: 4,57 Lt., Kultūros ministerijos lėšos vienam gyventojui – 2,35 Lt. lyginant su praėjusiais metais lėšos padidėjo – 0,05 Lt.

Jau antri metai, kai didžiausią lėšų dalį sudaro valstybės skiriamos lėšos, tačiau fondų komplektavimas iš kitų šaltinių taip pat turi didelę reikšmę. Ataskaitiniais metais knygas dovanavo leidėjai, įvairios organizacijos: „Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras“, kraštiečiai ir kiti autoriai. „Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras“ perdavė kraštotyrinio leidinio „Prie Nemunėlio“ 136 egz. Per akciją „Knygų Kalėdos 2014“ Rokiškio rajono Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos fondai pasipildė 237 knygomis už 701,37 Lt.. O Salų (Kamajų sen.) biblioteka gavo išskirtinę dovaną: 23 knygas, kurių pavadinime yra žodis "sala". Šis sumanymas kilo dar vasarą, kai Salų dvare vyko tarptautinė baltistų vasaros mokyklos "Academia Salensis". Salų biblioteka ir jos skaitytojai labai dėkingi Vilniuje gyvenančiam bibliotekos lankytojui, kuris tą idėją įgyvendino ir įteikė nuostabią "Salų kolekciją". Savo knygas dovanavo autoriai: Regina Guntulytė, Dalia Milukaitė – Buragienė, Danutė Tumonytė – Mažeikienė, Algis Butkus, Algirdas Patackas, Jeronimas Laucius ir kiti. Gausiausiai dovanavo Albinas Kuliešis – 10 egz. knygų „Pamesti eilėraščiai“ ir Algirdas Šova 12 egz. knygų „Ar tvarkosi Lietuva?“. 2014 metais Rokiškio viešąją biblioteką pasiekė kompaktinių plokštelių siunta, kurią dovanavo Švedijoje gyvenanti vertėja, pedagogė, filologijos mokslų daktarė Marina Kulčinskaja. Fondas papildytas 58 egz. CD ir DVD. Rėmėja nuo 1994 m. gyvena Švedijoje, kur dirba mokslinį darbą, dėstytojauja, vertėjauja, yra išleidusi knygą "Švedija. Tikrovė ir mitai".

Lėšos tenkančios 1000 gyventojų dokumentams įsigyti – 4570 Lt.

Lėšos tenkančios vienam vartotojui dokumentams įsigyti – 9,93 Lt.

Vidutinė vieno įsigyto dokumento kaina – 17, 19 Lt.

Dokumentų nurašymas

Iš viso nurašyta 24318 egz., 753 pav.

- VB – 9341 egz., 601 pav.
- miesto filialuose – 4287 egz., 506 pav.
- kaimo filialuose – 10690 egz., 753 pav.

Nurašymo priežastys:

- Susidėvėję dok. – 15873 egz. ; 8,6 proc.
- Praradę aktualumą dok. – 2091 egz. – 8,6 proc.
- Periodiniai leidiniai pasibaigus saugojimo laikui – 5818 egz. – 23,9 proc.
- Skaitytojų prarasti dok. – 468 egz.; 1,9 proc.
- Dėl kitų priežasčių (trūkumas fondo patikrinimo metu) – 68 egz. – 0,3 proc.

Fondų panaudojimas

Bendras SVB fondo apyvartos rodiklis - 1,8

- VB fondo apyvartos rodiklis – 1,5
- Miesto filialuose fondo apyvartos rodiklis – 1,4
- Kaimo filialuose fondo apyvartos rodiklis – 2,1

LIBIS. 2014 m. LIBIS PĮ „Skaitytojų aptarnavimo posistemis“ įdiegtas Obelių miesto, Pandelio miesto ir Juodupės mstl. ir Kavoliškio kaimo filialuose. Šiuo metu automatizuotai aptarnauja skaitytojus keturi filialai. Ataskaitiniais metais pabaigtas filialų fondų rekatalogavimas. Nuolat tęsiamas elektroninio katalogo organizavimas:

- 2014 m. yra elektroninių įrašų kataloge: 106 186
- Automatizuotai parengta per metus 5470 elektroninių įrašų
- Viso korteliniame ir elektroniniame kataloguose 250313 įrašų

12. Paslaugos vaikams ir jaunimui.

2014 metais Vaikų ir jaunimo literatūros skyriaus paslaugomis naudojami 1363 vartotojai (79 mažiau negu 2013 m.), iš jų 706 vaikai -4 daugiau negu 2013 m. 2014 m. skyriuje naujai užsiregistravo 24, t.sk. registruoti skyriuje - 89, persiregistravo 1123 vartotojai. Vaikų - 706 vaikų (+4). Naujai registruoti - 152, t. sk. skyriuje registruoti - 28, perregistruoti - 554. Jaunimo - 295 (-65). Pagal sudėtį – viso 1363: Vaikų iki 14 metų - 706 : Ikimokyklinio amžiaus – 36, I–IV kl. – 330, V–VIII kl. – 340, Moksleivių – 219, Studentų – 34, T. sk. jaunimo – 295, Kitų – 109.

Gyventojų vaikų skaičius: 2014 m. Rokiškio mieste gyveno apie 1790 vaikų iki 14 metų, 2013 - 2012 m. apie 1780 vaikų, 2009 m. – 1972. (Rokiškio m. švietimo įstaigas lanko ir Rokiškio kaimiškosios seniūnijos vaikai, kuriuos aptarnauja VB). Vaikų sutelkimo procentas: Vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje skaitė 706 vaikai, kas sudaro 39,4 proc. nuo bendro mieste gyvenančių vaikų skaičiaus ir 52,9 proc. nuo bendro vartotojų skaičiaus. Šiame skyriuje lankosi, naudojami internetu, skaito spaudą ir vyresnio amžiaus skaitytojai. I–IV kl. moksleiviai sudaro 46,7 proc. nuo vartotojų vaikų skaičiaus ir 24,2 proc. nuo visų skyriaus vartotojų skaičiaus. Jie domisi naujausiomis knygomis apie gyvūnus, vaikų gyvenimą ir nuotykius, mėgsta pasakas, Knister knygų serija apie Raganą Lilę, juos žavi „Iliustruota didžioji klasika“, mėgsta Vytauto Račicko knygas, D. Meadows kūrinį seriją „Stebuklingoji vaivorykštė“, P.Schroder knygų seriją „Princesė Gvandalina“, Dž. Stiltono, Rachel Renee Russel knygas, V.French kūrinį seriją „Karūnos klubas“. Vaikų mėgstamiausi autoriai: K.Kasparavičius, Vytautas V. Landsbergis, A.Lingren, O Proisleris, T. Janson ir kt. Šios amžiaus grupės tarpe mėgstamiausi žurnalai „Princesė“, „Donaldas ir kiti“, „Meškutis Tadas“, „Barbie“, „Justė“ ir t.t. Ikimokyklinukai ir pradinukai labai pamėgo žaisloteką. Aktyviausi - pradinių klasių moksleiviai. V-VIII moksleiviai, kurie sudaro 24,9 proc. nuo bendro vartotojų ir 48,2 proc. nuo vartotojų vaikų skaičiaus. Šios grupės skaitytojai daugiausia naudojami rekomenduojamos literatūros sąrašais. Taip pat dauguma domisi serija „Iliustruota didžioji klasika“, „10+“, „Beveik suaugę“. Populiarios siaubo, gąsdinančių nuotykių knygos. Domisi grožine literatūra, mėgsta nuotykius, fantastiką, detektyvus, ypač knygas apie jaunimą, literatūrą, skirtą mergaitėms ir merginoms. Šios amžiaus grupės mėgstamiausios knygos B. Stoker „Drakula“, E. Milaševičiūtės „Įsimylėjėlių stovykla“, B. Vilimaitės „Mergaitės dienoraštis“ V. Račicko „Šlepetė“,

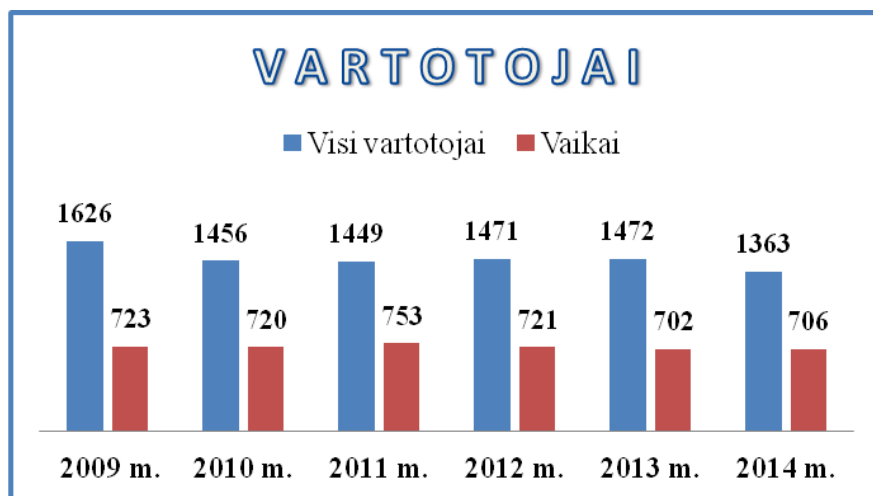

J. Kinney serija „Nevykelio dienoraštis“, P.C. Cast serija „Nakties namai“ ir kt. Mėgstamiausi autoriai: K. Saja, K. Gudonytės, V. Račickas, L.S. Černiauskaitė, V. Žilinskaitė, K. Brooks, A.Noel, S.Meyer, M. Burgess, Rebecca James ir kt. Moksleiviai mėgsta skaityti žurnalus „Donaldas ir kiti“, „Luka“, „Justė“, „Mergaitė“, „Panelė“, tačiau sumažėjo jų skaitomumas bei išduotis.

Jaunimo sutelkimo procentas

IX – XII kl. moksleiviai ir studentai sudaro 18,6 proc. visų vartotojų. Jie skaito ne tik programinę, bet mėgsta nuotykinę, fantastinę literatūrą, knygas apie mergaites ir merginas. Skaitytojai domisi leidyklos „Gimtasis žodis“ išleidžiamomis knygomis jaunimui, taip pat labai populiaros J. Ivanauskaitės, V. Račicko, S. Šaltenio, J. Erlicko, B. Vilimaitės, M. Burgeso, K. Brooks, Dž. Selindžerio, Ž. Verno knygos, R. Mead serija „Vampyrų akademija“. Merginos domisi psichologija, skaito knygas apie meilę ir draugystę. Šios amžiaus grupės - populiaros siaubo, gąsdinančių nuotykių knygos, serijos „Šiurpuliai“, „Lietuvių literatūros lobynas. XX amžius“ ir kt. Domisi serijomis „Išpažintys“, „Beveik suaugę“, N -14“. Šios grupės skaitytojų tarpe populiariausi žurnalai: „Ji“, „Būrėja“, „Laima“, „Panelė“ ir kt. Bėda ta, kad ir ataskaitiniais metais, kaip ir ankstesniais, trūko jaunimui programinės, ypač šakinės (mokslo populiarosios) literatūros bei periodinių leidinių. Jei pastaraisiais metais šiek tiek daugiau gauta populiaros grožinės literatūros jaunimui, tai trūksta naujų knygų vaikams. 2014 m. skyriaus paslaugomis naudojosi 34 studentai, keliais mažiau negu 2013 m. Kitų vyresnio amžiaus skaitytojų – 109, kas sudaro 8 proc. nuo bendro vartotojų skaičiaus. Tai daugiausia švietimo, kultūros darbuotojai, jaunos mamos.

1 lentelė. Vartotojų sutelkimo pokyčiai

Fondo būklė

Iš viso Vaikų ir jaunimo literatūros skyriaus fonde 2015 m. sausio 1 d. buvo 20093 egz. dokumentų už 150939,76 Lt. Per 2014 m. gauta 749 egz. dokumentų už 9090,11 Lt. Nurašyta iš viso 170 egz. už 1044,76 Lt.

Vienam skaitytojui gauta naujų knygų už 6,67 Lt. Bendras fondo apyvartos rodiklis 3.

2014 m. skyrius papildė privačių asmenų dovanotom knygom, akcijos „Knygų Kalėdos“ metu gavome 29 knygas. Esame dėkingos R.Užukuiui, S. Osipovaitei, Moterų klubo narėms ir kt. Knygų fondą papildė periodiniai leidiniai. Ataskaitiniais metais gauta 186 egz. periodinių leidinių. Buvo užprenumeruota 19 pavadinimų periodinių leidinių. Dėkingos esame „Kunigo švietėjo Jono Katelės labdaros ir paramos fondui“ už periodinių leidinių vaikams ir jaunimui prenumeratą 2014 m. I pusmečiui.

Vartotojų aptarnavimas

2014 metais biblioteka daug dėmesio skyrė skaitytojų vaikų telkimui, jų aptarnavimui. Mažuosius vartotojus stengėsi sudominti pelėdų kolekcija, žaisloteka, pačių bibliotekininkių pasiūtomis lėlėmis, žaislinėmis, gražiomis spalvotomis knygelėmis, skatino daugiau skaityti, dalyvauti „Skaitymo gurmanų ketvirtadieniuose“, kūrybinėse studijose, amatų dirbtuvėse, Metų knygos, Geriausių knygų dešimtuko, Geriausio skaitytojo, daugiausia skaitančios klasės, akcijoje „Vasara su knyga“. Jos rūpinosi vaikų skaitymo kultūra, padėjo gilinti žinias pagal mokymo programas. Nors pastaraisiais metais naujų knygų gauname daugiau, ypač paaugliams ir jaunimui, bet trūksta programinės, ypač šakinės literatūros, naujų knygų vaikams. Sumažėjo skaitomumas. Jei prieš 10–5 metus į namus imdavo po dešimtis knygų, mėgo skaityti žurnalus, tai pastaruoju laikotarpiu blėsta noras skaityti. Daugiau laiko leidžia prie kompiuterių. Patenkinti visų skaitytojų poreikius buvo sunku. Kadangi po vienu stogu yra VB Rokiškio miesto filialas, todėl, esant reikalui, skaitytojams buvo rekomenduojama kreiptis į šią biblioteką, o filialo nedarbo dienomis, skaitytojai naudojosi Vaikų ir jaunimo literatūros skyriaus paslaugomis, filialo spaudą skaitė Vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje. Moksleiviai lankėsi ne tik norėdami praplėsti savo akiratį, gauti programinės literatūros, žaisti kompiuterinius žaidimus, bendrauti, bet ir dalyvauti renginiuose, konkursuose, varžytuvėse, savo darbus eksponuoti parodose. Vis dažniau bibliotekos lankytojai naudojasi VIP paslaugomis, mažieji – žaisloteka. Žaislai buvo apskaitomi, kaip trimačiai dokumentai,

Viešoji interneto prieiga (VIP)

Nemokama interneto prieiga ataskaitiniais metais pasinaudojo 606 vartotojai (iš jų 295 vaikai). Palyginti su praėjusiais metais, 22 vartotojais daugiau. Lankytojų (seansų) iš viso užregistruota 6547, iš jų – 4493 vaikų. 139 lankytojais daugiau nei pernai. Teiktos konsultacijos darbo kompiuteriu ir interneto išteklių klausimais. Iš viso suteiktos 253 konsultacijos 192 žmonėms. Vyko individualūs 32 vartotojų mokymai kaip naudotis kompiuterine įranga ir interneto ištekliais. Tam buvo skirtos 32 ak. valandos. Įvykdyta 14 paieškų internete. Mokymuose dalyvavo bei konsultavosi daugiausiai suaugusiųjų vartotojų grupės lankytojai. Atliktos mokamos paslaugos vartotojams. Padarytos 945 kopijos ir nuskanuota 18 dokumentų. Moksleiviams interneto centre vyko užsiėmimai skirti kompiuterinio raštingumo įgūdžių tobulinimui. Suteikta žinių kaip saugiai naudotis internetu. Skaitymo skatinimui ir paieškos internete tobulinimui buvo vykdomi literatūrinių kūrinių el. versijos skaitymai ir iliustravimai. Valandėlių metu naudotos įdiegtos taikomosios kompiuterinės programos, skirtos VIP vartotojams (PowerPoint 2010, Windows Live Movie Maker, Paint.Net).

Vasario mėn. 11 d. Saugaus interneto diena paminėti vyko pokalbis-diskusija apie atsargų elgesį internete. Buvo aptarta kaip saugoti asmeninius duomenis, kaip išvengti internetinių patyčių ir pan. Žiūrėtas siužetas iš CD „Saugus ir draugiškas internete“. **Kovo mėn. 13 d.** buvo paminėtos Jono Biliūno (1879–1907), rašytojo, lyrinės lietuvių prozos pradininko 135 gimimo metinės. Gyvenimo ir kūrybos apžvalgai parengtas ir demonstruotas pristatymas parengtas (Power Point programa). Valandėlės dalyviai skaitė J. Biliūno apsakymą „Brisiaus galas“ iš svetainės www.nemokamosknygos.lt. ir iliustravo naudodami kompiuterinę piešimo programą Paint.Net. **Balandžio mėn. 9, 10, 15, 16 d. d.** vyko Motinos diena skirta filmuko „Sustabdyta akimirka“ montavimas naudojant Live Movie Maker programą. Dalyvavo vienuolika 3 - 4 kl. moksleivių. Sukurtus filmukus dalyviai dovanojo savo mamoms Motinos dienos proga. **Gegužės 20 d.** vyko valandėlė – „Skaitau lietuvišką el. pasaką ir iliustruojau“. Vyko pasakų, talpinamų svetainėje www.nemokamosknygos.lt. atsisiuntimas, skaitymas ir iliustravimas naudojant kompiuterinę piešimo programą. Apie Vaikų ir jaunimo literatūros skyriaus veiklą informacija talpinta bibliotekos svetainėje www.rokiskis.rvb.lt. Paruoštos skaidrės (Power Point programa) ir demonstruotos renginių metu. „Jonui Biliūnui – rašytojui, lyrinės lietuvių prozos pradininkui 135 metai“. Šiaurės šalių bibliotekų savaitei paminėti – „Troliai šiaurėje“, Knygų pristatymui, geriausios vaikų knygos rinkimams.

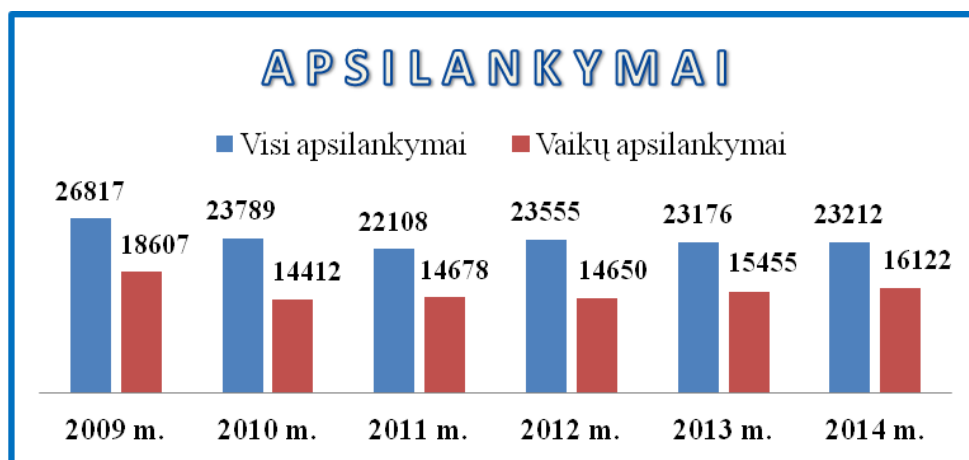
ES informacijos ir užsienio kalbų skaitykla

Europos Sąjungos informacijos ir užsienio kalbų skaitykloje yra 10 darbo vietų skaitytojams, iš jų 2 kompiuterizuotos (2 kompiuteriai). Čia galima rasti literatūros įvairiomis užsienio kalbomis, vaizdo ir garso įrašų (CD; CD-ROM, u), naudoti kompiuteriniu EBSCO duomenų baze. 2015 m. sausio 1 d. šioje skaitykloje buvo 2580 egz. įvairių dokumentų už 25231,79 Lt. Gauname šiuos periodinius leidinius: vokiečių kalba „Passagen“, vokiečių ir rusų kalbomis „Deutschland“, lietuvių ir anglų kalba „Ekonomika ir visuomenė“ ir kt. Tačiau informacinių leidinių - žodynų, žinytų, mokslo populiariosios literatūros trūkumas, darbuotojų kompetencijos stoka, silpnas užsienio kalbų mokėjimas, ypač anglų kalbos, menkas EBSCO duomenų bazės panaudojimas ir 2014 m. nepritraukė daugiau naujų lankytojų. 2014 m. šioje skaitykloje apsilankė 633 lankytojai - 19 lankytojų daugiau negu 2013 m., jiems buvo išduota 2455 egz. dokumentų, žymiai mažiau negu 2013m., gauta 34 užklauskos, atsakyta į 25. Nors skaityklos paslaugomis pasinaudojo daugiau lankytojų, bet sumažėjo dokumentų išduotis, todėl žymesnių poslinkių nesulaukta. Nuo 2010 m. mokytoja savanorė Nijolė Jurevičiūtė veda užsiėmimus vaikams „Let's go „pirmyn“ anglų kalba. 2014 m. ES informacijos ir užsienio kalbų skaitykloje veikė šios spaudinių parodos, kurias parengė S. Kalpokaitė: „Pažintis su Lietuva“ - knygos anglų kalba, „Euras – už ir prieš“, „Lietuva – 10 metų Europos Sąjungoje“, „Europos Parlamento rinkimai“, „Euras – mūsų pinigai“, „Susipažinkime – Graikija“, „Mūsų kaimynė – Latvija“, „Europos šalis – Suomija“ ir kt. Vyko netradicinės pamokėlės anglų kalba, skirtos Europos dienai, Europos kalbų dienai, Šv. Kalėdoms, diskusija apie bibliotekininko profesiją. Didelio dėmesio sulaukė intelektualus žaidimas „Europrotai“ – pavasario ir rudens sezonai. (Apie tai – skyr. „Netradicinės darbo formos“). Šią skaityklą pamėgo rajono literatai, tačiau mažiau lankėsi jaunimas. Jų netenkina esamas dokumentų fondas, trūko noro susiburi, pabendrauti, mažai sulaukė iniciatyvos ir iš bibliotekininkių.

Apsilankymų skaičius: 2014 m. Vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje apsilankė 23212 (+36) lankytojai, t. sk. renginiuose –2172. Vaikų – viso apsilankė –16122 (+667), jaunimo 3331 (-308). Palyginus su 2013 m. lankytojų skaičius vienur padidėjo, kitur sumažėjo.

Lankomumas: 2014 m. Vaikų ir jaunimo literatūros skyriaus lankomumas, įskaitant renginių lankomumą - 17,03. Vaikų - 22,8, jaunimo 11,3. Kiekvieną darbo dieną vidutiniškai skyriuje apsilankė po 50 - 60 lankytojų. Biblioteką aplankė 8 ekskursijos, kurių metu su biblioteka susipažino apie 170 lankytojų, suorganizuota 7 išvykos į kitus kolektyvus. Renginiuose lankėsi apie 2172 lankytojai, t. sk. 1790 vaikų. Nors bibliotekos veikla įdomi, lankytojų daugiau, bet jaudina sumažėjęs skaitomumas. Daugiausia dalyvių ir žiūrovų sulaukėme tradicinėje Vaikų knygos šventėje „*Ištiesk knygai ranką*“, lėlių teatrų šventėje „*Kai atgyja lėlės 2014*“, edukacinių užsiėmimų „*Prakalbink knygos personažą*“ „*Europrotų*“ pavasario ir rudens sezonų metu.

2 lentelė. Lankomumo pokyčiai

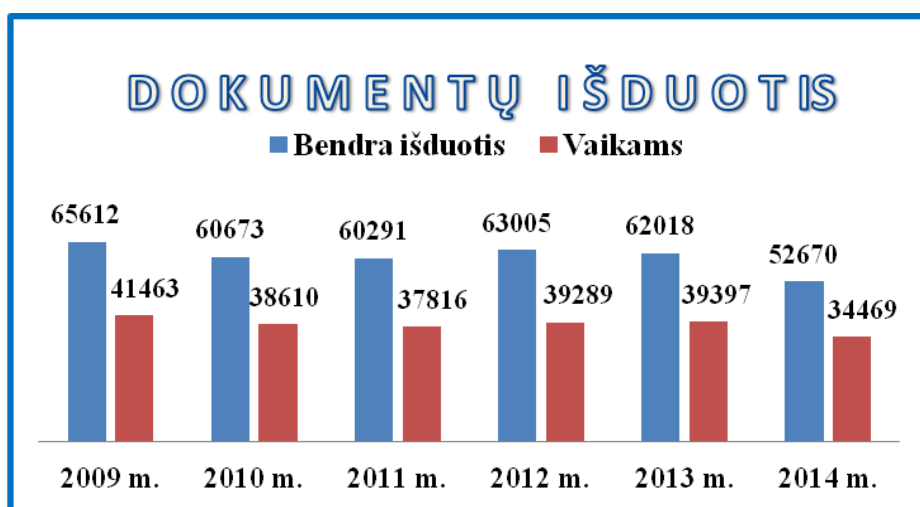
Dokumentų išduotis

2014 m. viso išduota 52670 (-9348) egz. dokumentų, t. sk. vaikams –36469 (-2928) egz., jaunimui – 7405 egz. Vaikams išduota proc. 69,2 visos išduoties. Knygų viso išduota 21576

egz. (vaikams – 15130 egz.), kas sudaro 28,7 proc. bendros išduoties (vaikams – 41,5 proc. vaikų išduoties). Mažieji bibliotekos lankytojai pamėgo skaityklą, žaisloteką. Mėgsta žaisti stalo žaidimus, dėlionės, vartyti žaislines knygeles, tačiau sumažėjo domėjimasis periodiniais leidiniais. Bibliotekoje dažnai lankosi nemažas būrelis socialiai remtinų šeimų, bibliotekos „kiemo“ vaikų, dienos centro „Ažuolėlis“ vaikai, tačiau jie vis mažiau skaito knygų, mažiau domisi žurnalais, o daugiau laiko praleidžia prie kompiuterio, mažieji – žaislotekoje. Žaislus apskaitome kaip trimačius dokumentus. Fiksuojame jų išduotį vietoje. **Grožinės literatūros išduota 28545 egz., kas sudaro 54,2 proc. visos išduoties (vaikams – 23494 egz., arba 44,6 proc. visos išduoties ir 64,4 proc. išduoties vaikams).** Šakinės literatūros – 24125 egz., kas sudaro 45,8 proc. visos išduoties (vaikams – 12975 egz., kas sudaro 35,6 proc. vaikų dokumentų išduoties). Knygų išduoti, palyginti su 2013 m., sumažėjo. Lietuvių kalba iš viso išduota 45570 egz., kas sudaro 86,5 proc. visos dokumentų išduoties.

Periodinių leidinių išduotis. 2014 m. Vaikų ir jaunimo literatūros skyrius prenumeravo 19 pavadinimų periodinių leidinių. Per metus skyrius gavo 186 egz. žurnalų ir 4 pavadinimų laikraščių. Iš viso periodinių leidinių išduota 25759 egz., tai sudaro net 48,9 proc. visos išduoties, vaikams buvo išduota 16049 egz. – 44 proc. vaikų išduoties. Periodiniai leidiniai daugiausia skaitomi vietoje, nors žymiai sumažėjo jų išduotis. **Skaitomumas.** Kiekvienas skaitytojas vidutiniškai perskaitė po 38–50 egz. spaudinių, vaikai – po 40–50 egz. Vidutiniškai po 16 egz. dokumentų paėmė į namus ir 23 egz. naudojami vietoje. Vidutinis skaitomumas 2014 m. – 38,6, vaikų – 51,7, jaunimo – 25. Grožinės literatūros skaitomumas – 21 šakinės literatūros – 17,7. Mažėja knygų, periodinių leidinių skaitomumas. Tai nedžiugina. Tačiau didėja interneto, kompiuterinių žaidimų, naujų, modernesnių technologijų, įdomesnių programų paklausa.

Dokumentų išduotis

Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius

Vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje vartotojams skirta 20 darbo vietų. Iš jų ES informacijos ir užsienio kalbų skaitykloje – 8. Iš viso skyriuje yra 11 kompiuterių – 5 skirti darbui, 6 – vartotojams.

Renginiai vaikams ir jaunimui

2014 m. Vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje buvo suorganizuota 104 įvairaus pobūdžio renginiai (60 žodinių ir 44 vaizdiniai). Tarp jų 8 pažintinės ekskursijos po biblioteką, kuriose dalyvavo apie 170 lankytojų, 7 išvykos į kitus kolektyvus, daugiausia su lėlių teatro „Padaužiukai“ spektakliu, edukacinėmis-kultūrinėmis programomis „Prakalbink knygos personažą“, „Lėlė –raktas į vaiko širdį“. Nemažai renginių vyko akcijos – „Metų knygos rinkimai“, Tarptautinės vaikų knygos dienos, Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos, Europos kalbų dienos, „Europrotų“ pavasario ir rudens sezonų metu, įgyvendinat projektą „Teatrinės raiškos programą „Kai atgyja lėlės“. Viso suorganizuota 20 kompleksinių renginių. Renginiuose dalyvavo apie 2172

dalyviai ir lankytojai, iš jų - 1790 vaikų. Daug dėmesio buvo skiriama edukacinėms programoms, „Metų knygos“ rinkimui, Vaikų knygos šventės, XVIII - osios Aukštaitijos regiono lėlių teatrų šventės „Kai atgyja lėlės 2014“, intelektualaus žaidimo „Europrotai“ organizavimui. Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos vaikų ir jaunimo literatūros skyriaus bibliotekininkės, pasitelkusios savo išradimą, sugebėjimus bei žinias, bendradarbiaudamos su rajono kultūros, švietimo, ikimokyklinio auklėjimo įstaigomis, mokyklomis, lėlių teatrais, NVO, ataskaitiniais metais dirbo kūrybingai, parengė 4 ir įgyvendino 2 projektus, kuriuos iš dalies finansavo LR Kultūros ministerija rajono savivaldybė bei rėmėjai. Daug gražių ir įsimintinų renginių, akcijų, konkursų, viktorinų skyrė projektui **„Teatrinės raiškos programa „Kai atgyja lėlės 2014“**, (kurį parengė ir jam vadovavo bibliotekininkė N. Ivanova), intelektualaus, komandinio žaidimo **„Europrotai“**- (atsakinga – S. Kalpokaitė), projekto „Bibliotekos pažangai“, ir kt. įgyvendinimui. Ieškojo, siekė balanso tarp tradicinių ir netradicinių darbo formų, paslaugų, tenkinančių lankytojų poreikius. Telkiant lankytojus nemažas dėmesys buvo skiriamas patrauklių renginių organizavimui, neformaliajam švietimui, etninės kultūros puoselėjimui. Jų metu buvo kreipiamas dėmesys į vaikų ir jaunimo bendravimą, patriotinį bei pilietinį auklėjimą, vaikų ir paauglių užimtumą, jų meninės saviraiškos ugdymą, kūrybiškumo bei aktyvumo skatinimą. Vyko tradiciniai garsiniai skaitymai, popietės, rytmečiai, šventės – vaikų knygos, lėlių teatrų, ABĖCĖLĖS, varžytuvės, protų mūšis ir kt. Buvo rengiamos kūrybinės darbų parodos. Pačios populiariausios darbo formos – spaudinių parodos, kurias rengė bibliotekininkė S. Tvirkutienė, popietės, rytmečiai. Nemažai renginių buvo skirta kalendorinėms datoms, rašytojų, menininkų jubiliejams paminėti.

Ataskaitiniais metais viešoji biblioteka nemažai dėmesio skyrė etninės kultūros, liaudies tradicijų sklaidai. Vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje nuo 1995 m. gyvuoja lėlių teatras „Padaužiukai“, kuriam išradimui vadovauja vyresn. bibliotekininkė Nadiežda Ivanova. Per šį laikotarpį pastatyta 36 spektakliai, pačių bibliotekininkių jėgomis pasiūta apie 85 lėlės. Jos eksponuojamos lėlių svetainėje. Kasmet vyksta visų pamėgta ir labai laukiama tradicinė Aukštaitijos regiono lėlių teatrų šventė „Kai atgyja lėlės“ (režisierė, scenarijaus autorė – bibliotekininkė N. Ivanova). Skyriuje veikia **etnoklubas „Ratilis“** (vadovė – bibliotekininkė S. Tvirkutienė), tačiau jo veikla ataskaitiniais metais buvo kiek prablėsusi. Trūko bibliotekininkių iniciatyvos, organizuojant vaikų kūrybines studijas, kviečiantis tautodailininkus į užsiėmimus. Kaip ir 2013, taip ir 2014 m. apsiribojome parodomis, jų aptarimu ir kameriniais renginiais. Etnokultūrai skirti šie renginiai: visus metus veikė spaudinių parodos: „Velykos, Velykos, kas Jūsų nelaukė!“, „Kaip šypsosi vasara: vasaros kalendorinės šventės“, „Ties rugsėjo taku“, „Ką mena Vėlinių ugnelės“, „Kai eglės sidabrą barsto“. Kolekcininkės, kultūros darbuotojos Nijolės Čirūnienės kiaušinių dėkliukų paroda „Šv. Velykų akcentas – kiaušinių dėklas“ ir kt. Įgyvendinome edukacines - etnokultūrinės programas: **„Pelėda – išminties ir pastovumo simbolis“**, kurios metu tradiciškai ir naujų technologijų pagalba vaikai buvo supažindinami su šiais paslaptiniais paukščiais. Pelėdikė Bronikė (bibliotekininkė V. Ruželienė) vaikams pristatė pelėdų ir pelėdziukų ekspoziciją. Vaikai turėjo progos minti mįslės, varžytis, kuris daugiau žino patarlių, priežodžių, eilėraščių, pasakojimų apie pelėdą, iš popieriaus mokėsi lankstyti pelėdą (origamis) ir t.t. Taip pat pristatyta ir kita edukacinė - kultūrinė programa **„Lėlė–raktas į vaiko širdį“** (atsakinga bibliotekininkė N. Ivanova).

Parodos vaikams ir jaunimui

2014 m. Vaikų ir jaunimo literatūros skyriaus bibliotekininkės parengė 44 parodas. Visus matus abonemente veikė spaudinių parodos: „Naujos knygos“, „Mėgstamiausios jaunimo knygos“, knygų populiarinimui - „Gal dar neskaitei šių knygų“. Foje – foto stendas „Renginių akimirkos“. Ataskaitiniais metais nemažai buvo surengta literatūros, vaikų bei jaunimo kūrybos darbų įvairių kitokio pobūdžio parodų. Daug dėmesio buvo skirta rašytojų, menininkų jubiliejams paminėti, didelis noras skaitytojus supažindinti su žymių rašytojų, dailininkų, visuomenės veikėjų gyvenimu ir kūryba, pratinti vaikus domėtis ne tik knyga, skaitymu, bet ir plačiau sužinoti apie knygų autorius. **Veikė šios spaudinių parodos, skirtos lietuvių ir užsienio rašytojų, iliustratorių jubiliejams paminėti:** „Per knygą, per žodį, per spalvą beldžiamės į kiekvieną mažą

širdelę“, skirta dailininkės, iliustratorės Irenos Žviliūnienės 70 – čiu (2014 01 07), „Jau saulelė atkoparda budino svieta“, skirta lietuvių grožinės literatūros pradininko Kristijono Donelaičio 300 – osioms gimimo metinėms (14 01 07), „Retos vaizduotės darbštuolis“, skirta rašytojo Albino Vytauto Misevičiaus 90 – osioms gimimo metinėms(14 02 11), „Laimės žiburio šviesa“, skirta Jono Biliūno 135 – osioms gimimo metinėms (14 04 19), „Knyga – tai meno kūrinys“, skirta vaikų rašytojo, dailininko Kęstučio Kasparavičiaus 60 – osioms gimimo metinėms (14 05 23), „Tuvės Janson kūrybos keistas pasaulis“, skirta švedų kilmės suomių rašytojos, dailininkės 100 – osioms gimimo metinėms (14 08 05), „Skleidęs šviesą ir gerumą“, skirta Juozo Tumo – Vaižganto 145 – osioms gimimo metinėms (14 09 11), „Tegul lakštingala čiulba“, skirta Salomėjos Neries 110 – osioms gimimo metinėms (14 11 13), „Pasiilgusi harmonijos“, skirta Kanados rašytojos Lucy Maud Montgomery 140 – osioms gimimo metinėms(14 12 03), „Eilėraščius išvaikščiojusi poetė“, Almai Karosaitei atminti (14 09 12) ir kt.Be šių parodų **nemažai jų buvo skirta atmintinoms datoms, kalendarinėms šventės paminėti**, tai: „Krauju aplaistytas Sausis“, skirta Laisvės gynėjų dienai (14 01 07), „Posmai Žemei“, skirta Pasaulinei Žemės dienai (14 03 14), „Lietuva, Tavim džiaugiuosi ir didžiuojuosi“, skirta Lietuvos valstybės atkūrimo dienai (14 02 09), „Akcijai „Baltijos kelias -25“ (14 08 07), „Šiaurės bibliotekų savaitė“ (14 11 04) ir kt.Veikė ir kitos parodos: „Skaityk. Vertink. Balsuok“, skirta Metų knygos rinkimų akcijai (14 01 07), „Aš draugauju“, žaislinių knygelių paroda (14 03 17), „Troliai Šiaurėje“ (14 11 09). **Vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje (Renginių svetainėje) veikė ir pačių vaikų, tautodailininkų, rajono menininkų parengtos parodos:** Žmonių su psichine negalia klubo „Langas“ kūrybos darbų paroda (14 01 24) , vyko jos pristaymas, juvelyrės kraštiečių Irenos Navickienės kūrybos darbų paroda „**Pabudimas**“ (14 05 12), „**Gamtos imfonija**“ – Juodupės filialo bibliotekininkės Virginijos Krasauskienės fotonuotraukų paroda (14 02 17), rokiškėnės Viktorijos Aelitos Budrienės rankdarbių paroda „**Mieli žaislai – puiki dovana vaikui**“ (14 03 17),mokytojos Veronikos Birutės Sirvydienės dabų paroda „**Origami**“ (10 05 23), dailininkės Milės Marcinkevičiūtės – Mile tapybos darbų paroda „**Katinai**“ (14 06 16), Kamajų antano Strazdo gimnazijos neformalios jaunimo grupės narių Vaidos Mickūnaitės ir Arno Zolubos fotografijų paroda „**Aš matau gyvenimą**“ (14 09 09), teatrinės raiškos programos „**Kai atgyja lėlės**“ sukurtų darbų paroda (14 10 02), iš mokytojos Ilonos Matiekuvienės kolekcijos „**Troliai**“ (14 11 08), radviliškėno bardo, literato Antano Stugio karikatūrų paroda (14 10 15), Rokiškio krašto muziejaus sociokultūrinio vyksmo „**Kurkime, bendraukime, dalinkimės**“ metu sukurtų darbų paroda (14 12 10) ir kt. Vyko jų pristatymai. Bibliotekoje veikiančias paroda aplankė l/d „Pumpurėlis“, l/d „Varpelis“, l/d „Nykštukas“, m/d „Ažuoliukas“, Kavoliškio, Kamajų, Juodupės ir kt. bendruomenių vaikai.

Žodiniai renginiai vaikams ir jaunimui.

2014 metais skyrius suorganizavo apie 60 įvairaus pobūdžio didesnių, mažesnių tradicinių ir netradicinių žodinių renginių. Džiaugiamės sulaukę svečių, ypač rašytojų, lėlininkų, knygų iliustratorių, menininkų. Vyko pažintinės ekskursijos „**Labas, Biblioteka!**“, **ABĖCĖLĖS šventė, Skaitymo gurmanų ketvirtadieniai, Metų knygų vaikams pristatymai**, Nacionalinė Lietuvos bibliotekų, Šiaurės šalių bibliotekų savaitės renginiai, garsiniai skaitymai, edukacinės valandėlės, rytmečiai, varžytuvės, kūrybinės dirbtuvėlės, žaidimų dieneles, kūrybos darbų parodų pristatymai, literatūriniai susitikimai ir kt. žadino lankytojų susidomėjimą, jų smalsumą. 2014 m. vyko susitikimas su vaikų mėgstamiausiu rašytoju, dailininku Kęstučiu Kasparavičiumi, kauniečiu lėlininku, režisieriumi Dariu Armanavičiumi, vyko **XVIII – oji Auktaitijos regiono lėlių teatrų šventė „Kai atgyja lėlės 2014“**, kūrybinė studija „**Teatrinio pratimo naudojimas lėlių teatre**“, kuri vedė Dariu Armanavičius. Įgyvendinti projektą padėjo muziejininė Ingrida Kujelė, kultūros darbuotoja, ČIZ teatro režisierė Nijolė Čirūnienė, dailininkė Asta Keraitienė. Buvo suorganizuota apie 20 kompleksinių renginių. **2014 m. sausio – vasario mėn.** vyko **Geriausios Metų knygos** rinkimai. Balandžio 3 d. Geriausių Metų knygų vaikams pristatymas vyko Senamiesčio progimnazijoje. **Sausio 20 d.** vyko rytmetis „**Nuo paveikslėlio prie raidės**“, kuriame dalyvavo l/d „Varpelis“ „Saulės zuikučiu“ gr. vaikai. Vasario 7 d. – rytmetis „**Biblioteka, Labas!**“, jame dalyvavo l/d „Pumpurėlis“ „Boružiukų“ gr. vaikai. Vyko ir daugiau

tokių susitikimų – biblioteką aplankė 8 ekskursijos. **Vasario 13 d.** Rokiškio Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje vyko edukacinė pasakų valandėlė „**Lėlių ir pasakų šalyje**“. Joje dalyvavo lopšelio/darželio „Pumpurėlio“ „Pelėdžiukų“ grupės vaikučiai su auklėtoja Daiva Kelečiene. Darželyje grupė vykdo projektą „Samčio pasakos“. Viena iš projektų veiklų yra lankymasis bibliotekoje, pažintis su pasakomis ir lėlėmis. Renginio metu bibliotekininkė Nadiežda Ivanova naudojo vaidybines improvizacijas su teatrinėmis lėlėmis. Taip skatino vaikus mylėti knygas, aktyviau klausytis, laisvai ir kūrybingai bendrauti bei dalyvauti pokalbyje apie pasakas. Magiškas lėlių teatro pasaulis įtraukė renginio dalyvius į aktyvią veiklą. Vaikai kūrybiškai pažvelgė į pasakų knygas, patys tapo aktoriukais, mokėsi valdyti lėles ir su jomis improvizuoti. Taip buvo paskaitytos ir suvaidintos trys pasakos: „Kiaulės“ iš Kęstučio Kasparavičiaus knygelės „Trumpos istorijos“, Katerinos Solyom „Draugas iš mėnulio“ ir rusų liaudies pasaka „Ropė“. Tokio pobūdžio edukacinės valandėlės – tai teatralizuoti garsiniai skaitymai, o lėlė – raktas į vaiko širdį. **Kovo 20 d.** – rytmetis „Baltos lankos, juodos avys“ su l/d „Varpelis“ „Lašelių“ gr. vaikais. Kovo 21 d. – edukacinė valandėlė „Mieli žaislai – puiki dovana vaikui“. Renginį vedė ir su savo gamybos žaislais supažindino, pristatė darbų parodą rokiškėnė Viktorija Budrienė. Kovo 26 d. - balandžio 1 d. vyko ABĖCĖLĖS šventė, kurioje dalyvavo Juozo Tūbelio progimnazijos 1 klasių mokiniai. Balandžio 2 d. vyko Vaikų knygos šventė „Ištiesk knygai ranką“. Kasmet Tarptautinė vaikų knygos diena minima Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje. 2014 m. renginiai vyko visą savaitę. Bibliotekoje veikė spaudinių paroda „**Retos vaizduotės darbštuoelis**“, skirta rašytojo Alberto Vytauto Misevičiaus 90 – osioms gimimo metinėms, Rokiškio rajono ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų gamintų knygelėlių paroda „**Aš draugauju**“, skirta savaitei „BE PATYČIŲ“ bei rokiškėnės Viktorijos Aelitos Budrienės rankdarbių paroda „**Mieli žaislai – puiki dovana vaikui**“. Šių parodų lankymas buvo įžanga į Knygos šventę „**Ištiesk Knygai ranką**“, skirtą Tarptautinei vaikų knygos dienai paminėti. Visą savaitę mažieji bibliotekos lankytojai dalyvavo įvairiuose renginiuose: ABĖCĖLĖS šventėje dalyvavo net trys pirmokų klasės iš Juozo Tūbelio progimnazijos. Malonu, kad šios mokyklos mokytojos: Janina Jankienė, Ramutė Repšienė, Regina Lekandrienė nuo mažens ugdo meilę knygai, susidomėjimą biblioteka, skatina skaityti. **ABĖCĖLĖS šventę** vedė Pelėdikė Bronikė (bibliotekininkė Nadiežda Ivanova) ir skyriaus talismanas pelėdžiukas Mikis (bibliotekininkė Vida Ruželienė). Pelėda su pelėdžiuku buvo paruošę pirmokams keletą išbandymų. Reikėjo pasakyti iš eilės visas abėcėlės raides, teisingai jas įvardinti, iš raidžių sudėlioti žodžius, minti mįsles. Kai buvo įveiktos visos kliūtys, vaikai Abėcėlės šventę vainikavo dainelėmis. Renginio vedėjos pasveikino pirmokus, įveikus pirmąjį egzaminą ir pakvietė draugauti su knyga, leistis į stebuklingą jų pasaulį bei tapti bibliotekos bičiuliu – skaitytoju. Tą dieną vaikai įsigijo skaitytojų pažymėjimus, prisižadėjo saugoti knygas, atidžiai jas skaityti, dažnai lankytis bibliotekoje ir t.t. Šventės metu bibliotekos skaitytojais tapo net 54 pirmokai. Bibliotekoje veikiančias parodas aplankė apie 370 vaikų iš visų Rokiškio miesto lopšelių/darželių bei darželių/mokyklų. Smagu, kad vaikai į biblioteką pasikviečia ir savo mamytės, atsiveda draugus. L/d „Pumpurėlis“ „Boružiukų“ grupės vaikai ir auklėtoja Jolanta Blažienė parodė lietuvių liaudies pasaką „Vilkas ir septyni ožiukai“. M/d „Ažuoliukas“ Žiniukų grupės vaikai su mokytoja Jovita Šukiene inscenizavo istoriją „Žiniukų biblioteka“. **Balandžio 4 d.** bibliotekininkės Nadiežda Ivanova ir Sigita Tvirkutienė Rokiškio Senamiesčio progimnazijos mokiniams pristatė Geriausias metų knygas. Aktyviai dalyvavome Nacionalinėje bibliotekų savaitėje. **Balandžio 23 d.** vyko priešpietė „**Kristijono Donelaičio skaitymai**“. Ištraukas iš K. Donelaičio „Metų“ skaitė kultūrininkė Nijolė Čirūnienė, patys renginio dalyviai. **Balandžio 24 d.** vyko lėlių teatro **kūrybinė studija „Prakalbink knygos personažą“**. **Balandžio 25 d. varžytuvės „Knygius -2014“**. Varžėsi Senamiesčio progimnazijos ir d/m „Ažuoliukas“ 3 kl. mokiniai. (mokytojos R. Kairienė ir S. Norkūnaitė). **Nuo gegužės 23 d.** vyko edukacinių užsiėmimų ciklas „**Prakalbink knygos personažą**“. Apie tai – plačiau. Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos vaikų ir jaunimo literatūros skyriaus darbuotojos nuolat ir kryptingai naudojant literatūrą, knygas, lėlių teatro meno priemones, bibliotekoje kuria edukacines erdves, skatinančias vaikus, paauglius savo laisvalaikį užpildyti kultūros ir meno veiklomis. Rokiškio krašto vaikai turėjo galimybę

susitikti su pasaulinio garso knygų vaikams kūrėju, dailininku ir **rašytoju Kęstučiu Kasparavičiumi**. Edukacinio užsiėmimo „Prakalbink knygos personažą“ metu svečias pasakojo apie savo kūrybos kelią, kas lėmė dailininko ir rašytojo profesijos pasirinkimą, dabartinius darbus, keliones, bendravimą su užsienio ir Lietuvos vaikais. Naudodamas vaizdines priemones, pademonstravo, kaip nuo pirmųjų žingsnių „gimsta“ knyga: piešinių, eskizų, pasakos ar istorijos kūrimo, iliustracijų tobulinimo, spalvinimo, būsimos knygos maketavimo kompiuteriu iki perdavimo į leidėjų rankas. Rašytojas vaikams rodė savo eskizus, piešinius, darbo priemones. Jis sakė, kad norint būti geru dailininku, vien įgimto talento neužtenka, reikia įdėti labai daug darbo ir pastangų. Kalbėdamasis su vaikais, dailininkas ant ilgo popieriaus lapo pradėjo piešti: iš pradžių elegantiškus batelius, kojas, suknelę, o po to ir visą gražuolę Žirafą, kurią K. Kasparavičiui spalvinti padėjo vaikai. Svečias papasakojo, kaip pradėjo piešti žirafas per susitikimus. Viskas prasidėjo nuo labai mažo Žirafos eskizo knygelei „Kiškis Morkus Didysis“. Dabar Rokiškio VB vaikų ir jaunimo literatūros skyrių puošia Žirafa Dora, o Juodupės m. biblioteką - Rožė, likusios atminimui po šiltų susitikimų su dailininku ir džiuginančios ne tik vaikus, bet ir suaugusius. Kita edukacinė programos „**Prakalbink knygos personažą**“ dalis vyko su Rokiškio krašto muziejaus muziejininke leidybai ir komunikacijai Ingrida Kujelė. Viešnia įdomiai pasakojo, demonstravo skaidres „**Nuo ko prasidėjo knyga**“. Tad jau nuo pirmų pokalbio minučių vaikus įtraukė į diskusiją apie rašto ir knygų atsiradimą. Programos dalyviai mąstė, spėliojo, o kai kurie ir žinojo, kaip žmonės perduodavo informaciją tada, kai dar nebuvo raidžių, popieriaus, knygų, kai dar niekas nerašė laiškų. Muziejaus darbuotoja kartu su vaikais aptarė popierinių ir elektroninių knygų plusus bei minusus. Praktinėje programos dalyje vaikai susipažino su knygos rišimu ir jo būdais. Dalyviai gamino knygeles, kurias mokėsi surišti viduramžių ilgojo dygsnio rišimu. Stropiai ir kruopščiai į kūrybinę veiklą įsitraukę Rokiškio ir Obelių bibliotekų vaikai, net nepastebėjo, kaip greitai pralėkė laikas, o jų rankose gimė pačių sugalvota ir su meile sukurta knygelė. Vaikai labai džiaugėsi gautu rezultatu ir nieko nelaukdami pradėjo kurti ir rašyti pasakas, istorijas, eilėraščius. Nepaprasto susidomėjimo ir emocijų sulaukė edukacinės programos „**Prakalbink knygos personažą**“ trečioji dalis. Jos metu susipažinta ir bendrauta su Rokiškio krašto dailininke Asta Keraitiene. Viešnia dirbo su trimis Rokiškio ir Pandėlio vaikų grupėmis. Ji pasakojo, kas yra knygos iliustracija, kam ji reikalinga, kaip sukurama. Iliustracija Menininkė pademonstravo įvairiausių knygos iliustracijų, jas komentavo. Po to sekė įdomiausia – kūrybinė programos dalis. Kūrybinėms idėjoms įgyvendinti, A. Keraitienė pakvietė vaikus tapti dailininkais. Žaidimo forma juos įtraukė į garsinius Just. Marcinkevičiaus poemelės „Voro vestuvės“ skaitymus, nes įkvėpimo šaltinis ir yra perskaitytas tekstas. Vėliau kiekvienas vaikas gavo užduotį: iliustruoti poemelės ištraukas. Jie kartu su dailininke mokėsi piešti vorą, saulę, įvairiausius vabalus, paukščius, stengėsi suteikti jiems savitus bruožus, keliais pieštuko brūkšneliais išgauti judesio efektus. Programos finale buvo surengta piešinių paroda. Jaunieji dailininkai pristatė savo piešinius, kaip pavyko įgyvendinti sumanymus, kokias patyrė emocijas. Daug susidomėjimo sulaukė kūrybinės dirbtuvėlės „**Lėlė – raktas į vaiko širdį**“. Juodupės mstl., Pandėlio m. ir Rokiškio bibliotekose programos dalyvius pasitiko Bajorų kaimo kultūros centro lėlių teatras „ČIZ“ su Kristijono Donelaičio pasakėčios „Lapės ir gandro čėsnis“ inscenizacija (rež. Nijolė Čirūnienė). Po trumpo susipažinimo su K. Donelaičio kūriniu, lėlininkės Nijolė Čirūnienė, Dalia Ziemelienė ir Nadiežda Ivanova išmaniai naudodamos lėlių teatro meną, įtraukė dalyvius į kūrybinį procesą. Ne tik išradingai skatino knygų skaitymą, bet ir ugdė jų saviraišką, kūrybiškumą, vaizduotę, lavino dėmesį, suvokimą, kalbą. Po teatralizuoto Just. Marcinkevičiaus poemelės „Voro vestuvės“ skaitymo, vaikai susiskirstė į tris grupes, ir iš įvairiausių medžiagų, daiktų gamino patinkančius personažus. Su lėlininkių pagalba pasigamino teatrinės lėles: saulę, vorus ar įvairiausius vabalus. Mokėsi kurti pasakas, valdyti lėles ir su jomis vaidinti. Edukaciniai teatriniai žaidimai padėjo vaikams pamatyti, išgirsti, paliesti tai, kas paprastai lieka už teatro širmos. Programų dalyviai patyrė netikėtų išpūdžių. Tai buvo nuostabios meno ir kultūros pažinimo pamokos, kurias lydėjo meilė vaikui, knygai ir jos skaitymui, tarpusavio supratimas, bendravimo šiluma. Skatinant lankymąsi bibliotekoje, knygų skaitymą, ugdant vaikų kūrybiškumą ir vertybines nuostatas (socializaciją), didinant savirealizacijos galimybes Juozo Keliuočio VB vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje bibliotekoje vykdoma teatrinė veikla. **2014 m. pastatytas naujas spektaklis**

pagal lietuvių liaudies pasaką „Vilko bajorystė“. Lėlių teatro „Padaužiukai“ spektaklio premjera įvykusi XVIII – oje Aukštaitijos regiono lėlių teatrų šventėje „Kai atgyja lėlės“ patiko žiūrovams, todėl buvo nuspręsta surengti teatro gastroles po rajono bibliotekas. Po spektaklio, mažieji kaimų filialų žiūrovai galėjo susipažinti su teatrinėmis lėlėmis, mokėsi jas valdyti bei suvaidinti matytą spektaklį „Vilko bajorystė“. Džiaugėsi vaikai įtraukti į šią kūrybinę iniciatyvą, nes bibliotekose buvo kuriama jauki, žaisminga ir betarpiško bendravimo su mažaisiais lankytojais edukacinė aplinka. **Birželio 4 d. vyko XVIII – oji Aukštaitijos regiono lėlių teatrų šventė „Kai atgyja lėlės 2014“** (apie tai - skyr. „Netradicinės darbo formos“). Birželio – liepos mėn. vyko garsiniai skaitymai. Birželio mėn. bibliotekos lėlių teatras „Padaužiukai“ spektaklį „*Vilko bajorystė*“ parodė Duokiškio, Salų, Kriaunų, Pakriaunių bendruomenių vaikams. Liepos 2 d., rugpjūčio 14 d. vyko žaidimų popietės „*Būryje šaunių draugų - žaisti mums labai smagu*“. Rugsėjo 11d., spalio 14, 16, 21 d. vyko edukacinė programa „*Pelėda – išminties ir pastovumo simbolis*“, kurioje dalyvavo m/d „*Ažuoliukas*“, l/d „*Varpelis*“ vaikai. Lapkričio 10 -16 d. vyko Šiaurės šalių bibliotekų savaitei skirti renginiai. Lapkričio 10 d. – šviesos ir žodžio šventė „*Auštant*“, lapkričio 13 d. – kūrybinės dirbtuvėlės „*Kurkime magišką trolių pasaulį*“, kuriose dalyvavo Juozo Tūbelio progimnazijos mokiniai. Vyko rajono literatų naujų knygų pristatymai. Vasario 27 d. - pedagogės, literatės Vidos Papaurėlienės eilėraščių knygos „*Prie ugniakuro – kelias*“ pristatymas. Spalio 23 d. – Vytauto Gasiūno knygos „*Gyvenimo mozaika*“, lapkričio 27 d. Alės Kazlauskienės eilėraščių knygos „*Rojaus obelėlė*“ pristatymai. Spalio 16 d. vyko susitikimas su bardu, karikatūristu iš Radviliškio Antanu Stugiu. Vyko karikatūrų parodos pristatymas. Kovo ir lapkričio mėn. vyko intelektualus žaidimas „*Europrotai*“.

Netradicinės darbo formos

Vaikų ir jaunimo literatūros skyriaus bibliotekininkės - kaip ir kiekvienais metais, taip ir ataskaitiniu laikotarpiu - neapsiribojo paprastais renginiais, literatūros parodų rengimu, susitikimu su rašytojais, literatais, knygų pristatymu. Kasmet stengiasi kuo įdomiau, patraukliau, išradingiau organizuoti renginius, pvz.: išvykas, kultūrinės - edukacines programas ir t.t.. Kūrybiškai žiūri į savo darbą, vartotojų aptarnavimą. Didesnį dėmesį skiria renginių organizavimui, vaikų ir jaunimo meninės saviraiškos ugdymui. Tačiau 2014 m. daugiau dėmesio buvo skirta projekto Teatrinės raiškos programa „*Kai atgyja lėlės*“ įgyvendinimui. Vyko kūrybinės studijos, kūrybinės dirbtuvėlės ir kt. Akcija „*Skaitai, kuri, vaidini – knygos draugas esi*“. Galima paminėti keletą įdomesnių netradicinių renginių, darbo su vaikais formų bei metodų.

Nuo 1999 m. veikia žaisloteka, kurios paskirtis – mažųjų skaitytojų kūrybiškumo, kalbos įgūdžių, meninės saviraiškos ugdymas, įvairių žaidimų, žaidimo dienelių organizavimas. Žaislotekoje sukaupta apie 130 įvairių žaislų: stalo žaidimų, motoriką lavinančių žaidimų, dėlionių, loto, kaladėlių, minkštų žaislų, lėlių. Moterų klubo narės 2014 m. „*Knygų Kalėdų*“ metu padovanojo kelta minkštų žaislų, knygų. Vaikui pereiti nuo žaislo prie knygos padeda apie 250 egz. žaislinių knygelių. Tačiau žaislai sensta, susidėvi. Norint pritraukti daugiau mažųjų lankytojų, kasmet reikia atnaujinti žaisloteką, papildyti naujais žaislais, nes pastaraisiais metais vis populiareesnė tampa žaisloteka ne tik patiems mažiausiems, bet ir pradinukams, skaudu matyti, kaip mažėja noras skaityti... Nuo 1995 m. skyriuje veikia lėlių teatras „*Padaužiukai*“ – režisierė ir vadovė – vyresn. bibliotekininkė Nadiežda Ivanova. Pastatyti 36 spektakliai.

13. Metodinė konsultacinė veikla.

2013 metų lapkričio mėnesį Nacionalinė biblioteka kartu su Bilo ir Melindos Geitsų fondu pasirašė bendradarbiavimo sutartį dėl projekto „*Bibliotekos pažangai 2*“ įgyvendinimo Lietuvoje, kurį iš dalies finansuoja ir LR kultūros ministerija. Projektą, kuris truks iki 2016 m. gruodžio mėnesio, įgyvendins Nacionalinė biblioteka. Projekto „*Bibliotekos pažangai 2*“ vertė daugiau nei 12,5 mln. litų. Projekto „*Bibliotekos pažangai 2*“ tikslas – sustiprinti Lietuvos bibliotekų gebėjimus tenkinti besivystančios bendruomenės poreikius ir įtvirtinti bibliotekas kaip tvarias bendruomenines institucijas, galinčias pagerinti Lietuvos žmonių gyvenimo kokybę. Viešosios bibliotekos

darbuotojos 2014 m. dalyvavo mokymuose, kuriuose buvo mokomos ir skatinamos rengti projektus, skirtus esamų ir naujų paslaugų plėtrai, bei gauti finansavimą šių projektų įgyvendinimui.

Pagrindinės metodinės veiklos kryptys ir uždaviniai buvo: rūpintis kaimo bibliotekų veiklos organizavimu ir tobulinimu, kaupti ir skleisti informaciją apie naujoves, analizuoti, stebėti bibliotekų veiklą, rengti mokymus, dalykinius pasitarimus, dalintis darbo patirtimi, konsultuoti individualiai visais darbo klausimais, padėti praktiškai, supažindinti su kultūros, informacinių technologijų galimybėmis, bibliotekininkystės naujovėmis, didinant darbuotojų kompetenciją, kūrybiškumą, iniciatyvumą. Pagal galimybes dalyvauti respublikiniuose seminaruose, mokymuose ir kt. Vykstant konsultacinę, metodinę veiklą, organizuoti išvykas į filialus, teikti konsultacijas, perduoti naujienas, įvairią informaciją, informaciją apie gyventojų mokymus, ir visais kitais bibliotekų veiklos klausimais (LYNC bendravimo programa, telefonu, el. paštu, individualiai žodžiu). Kasmėt mažėja gyventojai, sensta, jaunimas išvyksta į didesnius miestus, užsienį. Todėl mažėja ir vartotojai bibliotekose. Dėl nepakankamo finansavimo mažai užsakoma periodinės spaudos, todėl mažėja ir lankytojai, dokumentų išduotis. Bibliotekų darbuotojos stengėsi įvairiomis formomis skatinti gyventojus skaityti, lankytis bibliotekose. Gerų veiklos rezultatų pasiekė Pandėlio m. filialas, Aleksandravėlės, Aukštakalnių, Jūžintų, Kavoliškio, Lašų, Onušio, Panemunėlio glžk. st., Salų filialai. Ataskaitiniais metais parengtos metodinės 2 rekomendacijos .

Metodinė praktinė pagalba teikiama 35 kaimo ir 3 miesto filialams. Dėl sumažinto biudžeto bibliotekai į filialus buvo vykstama pagal poreikį ir galimybes. Iš viso 29 išvykos. Aplankyta 40 bibliotekų. Į bibliotekas buvo vykstama ten, kur daugiausia reikalinga praktinė ar konsultacinė pagalba. Direktorė Alicija Matiukienė dalyvavo Kavoliškio bibliotekos įkūrimo 60-mečio šventėje, Aleksandravėlės filialo renginyje kraštiečiams, pristatė žurnalą „Prie Nemunėlio“, aplankė 12 bibliotekų. Direktorės pavaduotoja Daiva Vilkickienė, projekto „Biblioteka – bendruomenei“ vadovė, daugiausia išvyko į bibliotekas projekto vykdymo klausimais. Vyresn. metodininkė Violeta Melvydienė aplankė 8 bibliotekas. Spaudinių tvarkymo ir komplektavimo skyriaus vedėja Angelė Stučinskienė aplankė 12 bibliotekų, mokė dirbti su LIBIS programine įranga, taip pat apmokė rekataloguoti bibliotekos fondus. Spaudinių tvarkymo ir komplektavimo skyriaus vyresn. bibliotekininkė Stasė Čečenina po 11 dienų dalyvavo Sėlynės ir Skemų filialų fondo patikrinimuose ir perdavimuose. Vaikų ir jaunimo literatūros skyriaus vyresn. bibliotekininkė Nadiežda Ivanova vyko į rajono bibliotekas su edukacinėmis programomis, spektakliukais vaikams. Aplankė 9 bibliotekas. Automatizuotų bibliotekinių procesų inžinierius prižiūrėjo kompiuterinę ir programinę įrangą viešojoje bibliotekoje ir filialuose, išvyko 2 kartus. Tačiau jis daugumą problemų, susijusių su kompiuterių, programų gedimais sprendė nuotoliniu būdu, šalino gedimus darbo vietoje, viešojoje bibliotekoje. Viešosios bibliotekos vyresn. metodininkė Violeta Melvydienė teikė konsultacijas darbuotojams visais bibliotekų veiklos klausimais (LYNC bendravimo programa, telefonu, el. paštu, individualiai žodžiu). Padėjo praktiškai, organizuojant Kavoliškio bibliotekos įkūrimo šventę, konsultavo, padėjo parengti pranešimus, parengė kvietimus, skelbimus. Rajono bibliotekininkėms padėjo parengti trumpas bibliotekų istorijas informaciniam leidiniui „Biblioteka – bendruomenei“. Pravedė pradinį apmokymą, naujai dirbančioms darbuotojoms Astai Šukienei, Violetai Pupelienei ir Ramūnei Strumskienei. Apipavidalino parodas viešojoje bibliotekoje, rengė renginiams kvietimus, skelbimus ir kt. Padėjo organizuoti Bibliotekininko dienos šventę, kuri buvo paminėta per projekto „Biblioteka – bendruomenei“ baigiamąją šventę.

Bibliotekininkų kompetencijų ir profesinių gebėjimų ugdymas.

Rajono bibliotekininkai profesines žinias ir kompetenciją daugiausia tobulino dalyvaudami viešosios bibliotekos rengiamuose mokymuose, dalykiniuose pasitarimuose ir kituose renginiuose. Stebėjo projekto „Bibliotekos pažangai 2“ rengiamas tiesiogines transliacijas apie šiuolaikiškus produktus ir paslaugas bibliotekose. Viešosios bibliotekos darbuotojos kvalifikaciją tobulino rengiamuose projekto „Bibliotekos pažangai 2“ mokymuose. Filialų darbuotojos savo patirtimi dalinosi pasitarimų metu, pristatė savo veiklą, idėjas ir t.t. Naujienos ir kiti darbo veiklai reikalingi klausimai buvo sprendžiami LYNC bendravimo programa, telefonu, el. paštu, individualiai žodžiu,

išvykų metu vietose arba darbuotojui atvykus į viešąją biblioteką. Rajono filialų darbuotojai vasario mėnesį dalyvavo Rokiškio rajono vietos veiklos grupės vykdomo projekto „Suk į kaimą“. „Informacinės partnerystės formavimas“ konferencijoje socialiniams partneriams. Viešosios bibliotekos ir filialų darbuotojai balandžio mėnesį dalyvavo Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro vykusiame kultūros forume „NVO patirtys, jungtys, iššūkiai ir lūkesčiai“. Lapkričio mėnesį Viešojoje bibliotekoje vyko Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos seminaras „Kūrybiniai kultūriniai klasteriai“, kuriame dalyvavo 48 viešosios bibliotekos ir filialų darbuotojai. Visi rajono bibliotekininkai dalyvavo Viešosios bibliotekos projekto „Biblioteka – bendruomenei“ baigiamojoje šventėje, Bajorų kultūros centre. Šventės metu buvo paminėta ir Bibliotekininko diena. Aktualiausiai bibliotekinės veiklos klausimais buvo rengiami pranešimai. Iš viso parengta 7 pranešimai. Savo veiklą pristatė ir perskaitė pranešimus 19 bibliotekų darbuotojų. Pranešimai buvo skaitomi dalykinių pasitarimų metu. Vyko 4 dalykiniai pasitarimai.

14. Viešosios bibliotekos ir filialų renginiai.

2014 metais rajono bibliotekose surengta 1370 renginių, iš kurių 574 žodiniai ir 796 vaizdiniai. Rokiškio Juozo Keliuočio viešojoje bibliotekoje vyko 151 renginys (82 žodiniai, 69 – vaizdiniai).

Prasmingais renginiais paminėti Kristijono Donelaičio metai:

Balandžio 23 d. vyko literatūrinės priešpietės ir popietės vaikams, moksleiviams ir suaugusiems viešojoje, vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje, Kamajų, Kriaunų Lukštų, Gediškių, Aleksandravėlės, Panemunėlio gelež. stoties, Ragelių, Suvainišio ir kitose bibliotekose. Jų metu buvo skaitomos ištraukos iš poemos „Metai“ ir pasakėčios, pasakojama apie Donelaitį, rodoma filmuota medžiaga.

Kovo 1 d. Martynonių bibliotekoje vyko popietė „Metų ratas sukasi pagal Kristijoną Donelaitį“ Ištraukas iš K. Donelaičio poemos „Metai“ skaitė vaikai ir suaugusieji. Koncertavo Pandėlio UDC kultūrinės veiklos skyriaus folkloro ansamblis (vad. J. Bagužienė) ir Martynonių kultūros namų saviveiklininkai.

Balandžio 15 d. donelaitiškas žodis skambėjo Aleksandravėlės bibliotekoje – renginys „Juk ir mes visi, glūpi dar būdami snargliai, Daug visokių niekniekių glūpų prasimanėm“ (K. Donelaitis), skirtas Tarpt. vaikų knygos diena, spaudos atgavimo, kalbos, knygos dienai. Apdovanoti jaunieji bibliotekos skaitytojai, organizuota viktorina „Taip ir ne „Donelaitiškai“.

Rugsėjo 27 d. Rokiškio krašto muziejuje gausiai susirinkusiems žiūrovams pristatyta Teatrinė impresija „Metų šviesoje“, skirta Kristijonui Donelaičiui. Poeto gyvenimo ir kūrybos keliu keliavo aktorė Virginija Kochanskytė, dainininkas Liudas Mikalauskas ir klarnetistas Valdas Andriuškevičius.

Spalio 10 d. Donelaičio gatvėje Rokiškyje svečiavosi „Donelaičio atlasas“. AB „Lelija“ siuvimo ceche vyko flešmobas su poetais : Arnū Ališausku, Mariumi Buroku, Jurgita Jasponyte, Ričardu Šileika, Donatu Petrošiumi. Bendrovės bufete režisierius ir aktorius Jonas Buziliauskas parodė mono spektaklį pagal Pauliaus Širvio eiles „Velnioniškai vienas“, visi vaišinosi rėmėjų dovanotu tortu su užrašu „Donelaičiui-300“

Renginiai, skirti naujų knygų pristatymui:

Vasario 27 d. VB Renginių svetainėje rajono literatai ir pedagogai sveikino poetę, lituanistę Vidą Papaurėlienę su nauja poezijos knyga „Prie ugniakuro – kelias“ .

Kovo 19 d. viešojoje bibliotekoje vykusiame tradicinėje Keliuotiškose Juozinėse pristatyta Alfo Pakėno poezijos knyga "Dainuojančiuose šuliniuose" .

Balandžio 4 d. viešojoje bibliotekoje pristatyta knygų serijos „Aukštaitijos, Žemaitijos partizanų ir laisvės partizanų prisiminimai" aštuntoji dalis „Laisvės kovotojų prisiminimai". Joje pateikiami Šiaurės Rytų Lietuvos regione – Zarasų, Ignalinos, Švenčionių, Utenos, Molėtų, Biržų, Rokiškio rajonuose veikusių laisvės kovotojų prisiminimai. Knygos sutiktuvėse dalyvavo jos sudarytojas,

kraštietis Romas Kaunietis, archeologas Vyktas Vaitkevičius, istorikai Aistė Čepulytė, Darius Juodis, kraštotyrininkas Algimantas Stalilionis, leidyklos „Margi raštai“ direktorius Sigitas Ladukas.

Rugsėjo 19 d. viešojoje bibliotekoje naują poezijos knygą „Tyliai vėjas prislinko“ pristatė kraštietis poetas, Pauliaus Širvio literatūrinės premijos laureatas Rimgaudas Valentinas Graibus. Pristatyme dalyvavo ir eiles skaitė aktorius Ferdinandas Jakšys, kūrybą ir autorių pristatė literatūros kritikas Arvydas Valionis.

Spalio 7 d. gausiai į viešąją biblioteką susirinkę poezijos gerbėjai sveikino rajono literatę Danutę Tumonytę-Mažeikienę su poezijos knyga „Mane prakalbino lietus“ pristatymas.

Spalio 15 d. Renginių svetainėje vyko neeilinis susitikimas su Radviliškyje gyvenančiu neigaliu kūrėju – karikatūristu, poetu, bardu Antanu Stugiu.

Spalio 23 d. Renginių svetainėje vyko rajono literato Vytauto Gasiūno knygos „Gyvenimo mozaika“ sutiktuvės.

Lapkričio 12 d. viešojoje bibliotekoje susirinkusieji klausėsi Almos Mieliauskieneš patarimų, kaip sulieknėti. Ji pristatė savo knygas „Valgau ir lieknėju“ bei metų kalendorių su patarimais, ką valgyti visus metus kiekvieną dieną.

Lapkričio 14 d. viešojoje bibliotekoje šiltai sutikta ukmergiškio poeto Albino Kuliešio poezijos knyga „Pamesti eilėraščiai“. Poeziją skaitė autorius Albinas Kuliešis, muzikinę aplinką kūrė anykštėnas bardas Vidmantas Plėta.

Lapkričio 27 d. Renginių svetainėje būrėsi literatai ir sveikino kolegę Alę Kazlauskienę su poezijos knygelės „Rojaus obelėlė“ išleidimu.

Gruodžio 11 d. viešojoje bibliotekoje vyko Onos Levandavičiūtės knygos „Dievui, parapijai, Lietuvai“ (apie kunigą švietėją Joną Katele) sutiktuvės.

Gruodžio 9 d. poetiškai nuteikė Lietuvos Respublikos Seimo nario Egidijaus Vareikio knygos „Atminties draiskalai“ pristatymas, vykęs viešojoje bibliotekoje.

Rokiškio krašto kultūros žurnalo „Prie Nemunėlio“ pristatymai

Vasario 28 d. viešojoje bibliotekoje visuomenei pristatytas Rokiškio krašto kultūros žurnalas "Prie Nemunėlio" 2013 m. Nr. 2.

Leidinyi pristatytas Aleksandravėlės bendruomenei, Vilniaus rokiškėnų klubui „Pragiedruliai“, Utenos A. M. Miškinių viešojoje bibliotekoje, Vilniaus „Žinijos“ draugijoje susitikimuose su regionų kultūros žiniasklaida.

Organizuoti tradiciniai renginiai: Gegužės 31 d. Poezijos pavasaris šiemet žydėjo Nepriklausomybės aikštėje. Pastatų balkonai pasipuošė pavasariškomis detalėmis, poetinis žodis skambėjo iš balkono, esančio pastate priešais biblioteką. Kūrybiniuose susitikimuose „Poetiniai aikštės balkonai“ skaitė tarptautinio poezijos pavasario 2014 svečiai, poetai Eugenijus Ališanka, Birutė Grašytė, Tomas S. Butkus, Ričardas Šileika, vedančioji Elvyra Pažemckaitė, aktorė Gražina Urbonaitė ir fleitininkas Andrius Radziukynas. Lietuvos rašytojų sąjunga aikštėje prekiaavo leidyklos knygomis. Bibliotekos kiemelyje vyko rajono literatų kūrybos skaitymai.

Vienas gražiausių tradicinių renginių – literatūrinės Juozo Keliuočio premijos įteikimas.

Rugsėjo 18 d. premija įteikta Lietuvos Mokslų Akademijoje, minint 20-ąsias mėnesinio iliustruoto kultūros gyvenimo žurnalo „Naujoji Romuva“ atkūrimo metines – rašytojui, filosofui Arvydui Juozaičiui – už Juozo Keliuočio atminties įprasminimą, atkuriant kultūros gyvenimo žurnalą „Naujoji Romuva“ ir literatūrinę kūrybą, apimančią platų kultūros lauką bei teigiančią aukščiausias humanistines vertybes. Piniginę premiją, Laureato diplomą, rokiškėno drožėjo Gintaro Varno drožinį Arvydui Juozaičiui įteikė Rokiškio rajono savivaldybės meras Vytautas Vilys, Juozo ir Alfonso Keliuočių centro pirmininkė, Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos direktorė Alicija Matiukienė ir pavaduotoja Daiva Vilckickienė.

Nacionalinė Lietuvos bibliotekų savaitės laikas buvo skirtas bičiuliams, jaunimui, šeimai ir klasikais.

Balandžio 23 d. viešojoje bibliotekoje su naujomis knygomis viešėjo uteniškė kūrėja Regina Guntulytė- Rutkauskienė. Pakriaunių bibliotekoje vyko pokalbis „Ar mes saugūs internete?“ (smagu kartu su tėveliais prie interneto.)

Balandžio 24 d. Juodupės mstl. bibliotekoje vyko valandėlė vaikams „Ateik į biblioteką – knygos laukia tavęs“, Kriaunų bibliotekoje – pasakojimų popietė su nuolatiniais lankytojais „Mano bibliotekos istorija. Mano istorija bibliotekoje“. Popietės dalyviai atsinešė sau artimą knygą ir savą istoriją. Juodupės mstl. bibliotekoje juodupėnai skaitė Donelaitį ir vyko edukaciniai užsiėmimai – kūrybiniai darbai iš popieriaus – kuriuos vedė tautodailininkė Jolanta Varnienė. Pandėlio miesto bibliotekoje vyko pamokėlė vaikams „Užaugsim, ateisim, skaitysim“, supažindinanti su biblioteka, o Kamajuose – šeimos popietė.

VB vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje veikė Lėlių teatro „Padaužiukai“ kūrybinė studija „Prakalbink knygos personažą“ ir organizuota išvyka su lėlių spektakliu H. K. Anderseno pasaka „Kiauliaganis“ į L/D „Pumpurėlis“.

Balandžio 25 d. Pandėlio miesto bibliotekoje vyko susitikimas su Kupiškio rajono viešosios bibliotekos informacijos ir kraštotyros skyriaus vedėja Danute Baroniene. Antanašės bibliotekoje skaitytojų klubo popietėje Pavasario linksmybės... (Donelaičio metams pažymėti) svečiavosi Dusetų K. Būgos bibliotekos literatū klubas „Atgaiva“.

VB vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje vyko Varžytuvės „Knygius - 2014“, Panemunėlio glžk. stoties ir Kavoliškio bibliotekose – geriausių skaitytojų pagerbimas, poezijos skaitymai.

Jūžintų biblioteka rengė valandėlę „Pasinerkime į virtualų pasaulį“, Bajorų bibliotekoje virė diskusija jaunimui „Ar šiandien knyga – vertybė“, Kazliškio bibliotekoje buvo skaitoma K. Donelaičio pasakėčia "Lapės ir gandro čėsnis" skaitymas (3- 5 kl. moksleiviai) ir pagerbti Geriausi 2013 metų skaitytojai (paruošiamosioms grupėms ir 1-5 klasių moksleiviams).

Aleksandravėlės bibliotekoje pristatyta Ksavero Bagdono fotografijų paroda „Vienas pasaulis, daug istorijų“.

Balandžio 26 d. Laibgalių ir Suvainišio bibliotekose skambėjo muzika ir Donelaičio kūryba.

Kamaju, Sriubiškių ir Konstantinavos bibliotekose vyko pokalbiai apie biblioteką:

"Kastu esi – biblioteka?", „Biblioteka įkvepia bendrauti, ieškoti, kurti. ...“.

Panemunėlio mstl. bibliotekoje su jaunimu dalintasi potyriais „Kaip informacinės technologijos keičia mano gyvenimą“,

Čedasų bibliotekoje vyko šeimų popietė: „Skaitome ir žaidžiame kartu“.

Balandžio 27 d. Šeimų sambūris „Bibliotekoje – visa šeima“ klegėjo Martynonių bibliotekoje.

Balandžio 29 d. Kriaunų bibliotekoje vyko Kūrybinių dirbtuvių (Bendras projektas su Kriaunų pagrindine mokykla) uždarymas. Pristatytos pagamintos knygos, skirtos Teatrų metams.

VB vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje jaunimas diskutavo prie apskrito stalo „Kokią įsivaizduoju ateities biblioteką“,

Savaitės metu vyko įvairios akcijos, atvirų durų dienos, veikė parodos:

Akcijos: Gražink bibliotekai paimtas knygas!; Padovanok bibliotekai naują knygą!; Perskaitei žurnalą - padovanok bibliotekai!; Praturtink savo biblioteką nauja knyga!; Perskaitei – pasidalink su kitais!

Atvirų durų dienos: Ateik ir klausk...; Sukurk bibliotekoje savo nepakartojamą istoriją.

Parodos: Edukacinių užsiėmimų metu sukurtų atvirukų paroda, Juodupės bibliotekoje; Vaikų piešiniai Donelaičiui, Duokiškio bibliotekoje; Kriaunietės Nijolės Tautkevičienės rankdarbių paroda-mugė „Maži stebuklai - su didele meile“, Rokiškio miesto bibliotekoje; Aleksandravėlės bibliotekininkės Almos Mekšėnienės „Rankdarbiai – dovana šeimai ir sau pačiam“, Suvainišio bibliotekoje; Parodos, skirtos K. Donelaičio 300-osioms gimimo metinėms.

Liudo Dovydeno literatūrinės premijos įteikimas Rokiškio krašte:

Rugpjūčio 22 d. penktoji Literatūrinė Liudo Dovydeno premija įteikta Rokiškio krašto muziejuje. Iškilnėse dalyvavo rašytojas Sergejus Kanovičius, kuriam ir buvo įteikta tėvui Grigorijui Kanovičiui skirta premija už romaną „Miestelio romansas“. Premiją įteikė Kultūros mecenatas Jonas Dovydenas, Lietuvos rašytojų sąjungos atstovai: literatūros kritikas Petras Bražėnas, poetas,

prozininkas, premijos komisijos narys Alvydas Šlepikas. Dalyvavo 2011 m. L. Dovydeno premijos laureatas premijos laureatas rašytojas Vladas Kalvaitis, vertėja Aldona Paulauskienė.

Rugsėjo 12 d. vyko Pauliaus Širvio skaitymai Degučiuose (Aleksandravėlė, Obelių sen. Rokiškio raj.). Rokiškio rajono ir Kupiškio rajono literatai, Pauliaus Širvio poezijos mylėtojai Poezijos, muzikos ir artumos vakare „Priartėjus nutolusiems toliams...“ pamatė Cezario Graužinio spektaklį pagal Pauliaus Širvio eilę „Nutolę toliai...“ (aktoriai Brigita Arsobaitė, Vilma Raubaitė, Paulius Čižinauskas, Vytautas Kontrimas), prie laužo šviesio skaitė eiles, dainavo.

Knygų Kalėdos: Lapkričio 12 d. akcija „Knygų Kalėdos“ Rokiškio miesto bendruomenei vyko Vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje.

Lapkričio 26 d. viešosios bibliotekos Knygų Kalėdoms skirtame renginyje viešėjo Bibliotekos globėja, LR Seimo pirmininkė Loreta Graužinienė ir padovanojo bibliotekai knygų. Literatūrinę programą „Kalėdų žvaigždė krenta į širdį“ pristatė aktorė Gražina Urbonaitė.

Projekto „Biblioteka–bendruomenei“ renginiai:

Nuo balandžio mėnesio vyko edukacinių užsiėmimų ciklas: Kavoliškio bibliotekoje buvo mokomasi siuvinėti kryželiu ir vilnos vėlimo meno, Juodupės bibliotekoje – Atvirukų gaminimo meno ir Dekoratyvinių papuošimų iš popieriaus”.

Šiltai ir kūrybingai paminėta Motinos diena Juodupėje – gegužės 2 d. Juodupės bibliotekoje vyko šventė „Kuriame patys. To mokome ir kitus.“ Joje vietos eiliuotojai, dainininkai atliko savo literatūrinius ir muzikinius kūrinius, bibliotekoje veikė kūrybinių darbų (edukacinių užsiėmimų metu sukurti darbai) parodos. Pristatyta muzikinė programa „Motinos kelias“ (bardas Kastytis Petryla) su literatūriniais intarpais (skaitovė Daiva Vilckickienė). Gegužės pabaigoje Obelių seniūnijos bendruomenių žmonės sukviestė šventę „Suvirpins širdį, paglostys akį“, vykusi Obelių bibliotekoje. Pristatytos visų Obelių seniūnijos bendruomenių šio projekto veiklos ir edukacinių užsiėmimų metu sukurtų darbų paroda. Taip pat veikė rokiškio žmonių su psichine negalia klubo „Langas“ kūrybinių darbų paroda. Pristatyta programa apie krašto kūrėjus (Obelių bibliotekininkė Gražina Deksnienė). Renginio pabaigoje vyko muzikinė programa: Lietuviškų romansų ir lyrikos fiesta „Širdis pilna ugnies“. Aleksandro Kačanausko romansus ir lietuvių poetų intymią lyriką pristatė: dainininkė Giedrė Zeicaitė, aktorė Virginija Kochanskytė ir pianistė Edita Zizaitė.

Visus Rokiškio kaimiškosios seniūnijos bendruomenių kūrybinius darbus ir veiklas sujungė šventė „Kūrybos džiaugsmas“, vykusi Kavoliškio bibliotekoje. Joje savo muzikinius, literatūrinius, aktorinius ir kt. talentus rodė Bajorų, Kavoliškio, Skemų, Žiobiškio, bendruomenių vaikai, jaunimas, suaugusieji ir garbaus amžiaus kūrėjai. Bibliotekoje eksponuota gausi įvairių kūrybinių darbų (edukacinių užsiėmimų metu sukurti darbai) parodos. Literatūrinę programą „Gyvenimas kaip graži kelionė“ (pagal literatūros klasikų kūrinius) atliko aktorė Virginija Kochanskytė.

Lapkričio 21 d. Bajorų kultūros centre vyko baigiamoji projekto šventė. Jos metu veikė fotografijų ir kūrybinių darbų parodos. Projekto ataskaita pateikta su multimedija, muzikinę koncertinę programą atliko muzikos grupė „Kitava“.

Literatūriniai-muzikiniai susitikimai

Spalio 8 d. Pandėlio bibliotekoje ir Rokiškio krašto muziejuje viešėjo šilutiškiai kūrėjai „Gitaros ir poezijos duete“ skambėjo poeto, žinomo pramoginių ir sportinių renginių Lietuvoje vedėjo, televizijos laidų prodiuserio ir sporto komentatoriaus Marijaus Budraičio ir bardo Adolfo Nausėdos kūryba.

Metai pasižymėjo ir novatoriškomis iniciatyvomis.

Viešoji biblioteka dalyvavo VŠĮ „Užsienio kalbų mokymo centras“ kartu su partneriais vykdomame ES fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamame projekte „Neformaliojo švietimo paslaugų plėtra per savanoriškos veiklos stiprinimą bibliotekose: „Bibliotekos-jaunimui“. Projektu siekiama populiarinti savanorystę, mažinti bedarbystę jaunimo tarpe, plėsti neformaliojo švietimo formas, efektyviau išnaudoti Lietuvos bibliotekas, kurios yra neformaliojo švietimo šaltinis.

Gegužės 17 d. bibliotekos savanoriai organizavo renginį, skirtą Šeimos dienai: „Ne Miegam. O bėgam!!!“. Mini bėgimo maratone „Šeimos maratonas 2014“ (Rokiškio Nepriklausomybės a. –

Rokiškio krašto dvaras – Rokiškio Nepriklausomybė a.) dalyvavo keliolika šeimų, nugalėtojai apdovanoti rėmėjų prizais.

Rugsėjo 19 d. vyko teatralizuoti skaitymai Rokiškio Šv. Mato parapijos senelių globos namuose. Mono spektaklis "Vaižgantas" (145-osioms gimimo metinėms) pagal K.Ostrausko pjesę (aktorius Ferdinandas Jakšys

Prasmingai paminėta Kultūros diena:

Balandžio 15-ąją, viešojoje bibliotekoje vyko Kultūros forumas „NVO patirtys, jungtys, iššūkiai ir lūkesčiai“, skirtas Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro veiklos 10- čiu. Dalyvauja: Angelė Mikelinskaitė, Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės- Bitės viešosios bibliotekos Juozo Miltonio palikimo studijų centro vedėja; Dalia Poškienė, XXVII Knygos mėgėjų draugijos pirmininkė; Arūnas Augutis, Rokiškio dailininkų klubo „RODA“ pirmininkas; Raimonda Stankevičiūtė- Vilimienė, Rokiškio rajono vietos veiklos grupės pirmininkė; Leonardas Šablinskas, kunigo švietėjo Jono Katelės paramos ir labdaros fondo valdytojas; Alicija Matiukienė, Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro pirmininkė; Salvinija Kalpokaitė, Rokiškio literatų klubo „Vaivorykštė“ pirmininkė; Birutė Bagdonienė, Rokiškio jaunimo organizacijų sąjungos „Apvalus stalas“ pirmininkė; Raimondas Sirgėdas, visuomeninės organizacijos „Tyzenhauzų paveldas“ pirmininkas.

Organizuoti renginiai, skirti kūrybiškam vasaros užimtumui:

Rugpjūčio 16-17 d. Krizių centre „Angelų pieva“ (Rukliai, Utenos rajonas) veikė Kūrybinė vasaros stovykla, kurioje dalyvavo centro gyventojai ir rokiškėnai bei uteniškiai (neįgalieji). Stovyklos metu vyko edukaciniai dainuojamosios poezijos ir dailės užsiėmimai: Dainuojamosios poezijos vakarą vedė bardai Vaidotas Mineikis, Kastytis Petryla ir Jonas Bagdonavičius. Tapybos užsiėmimus – dailininkė Birutė Kairienė. Mono spektaklį „Velnioniškai vienas“ pagal Pauliaus Širvio eiles parodė aktorius, režisierius Jonas Buziliauskas.

Parodų pristatymai:

Gruodžio 10 d.– VB Renginių svetainėje Rokiškio krašto muziejaus sociokultūrinio vyksmo „Kurkime, bendraukime, dalinkimės“ metu sukurtų darbų parodos uždarymas.

Lapkričio 25 d. – VB Renginių svetainėje – Klubo „Dailieji amatai“ fotografijų parodos „Šmaikščios akimirkos iš tautodailininkų gyvenimo“ uždarymas.

Lapkričio 12 d. - Pandėlio m. bibliotekoje vyko garsiniai skaitymai suaugusiems: Tuvė Janson „Tėtis ir jūra“, skirta Šiaurės šalių bibliotekų savaitei.

Lapkričio 14d. Pandėlio m. bibliotekoje vyko šviesos ir žodžio šventė vaikams „Troliai šiaurėje“.

Lapkričio 15 d. Kazliškio bibliotekoje –Garsinis teksto skaitymas vaikams. T. Janson knygos "Tėtis ir jūra" (ištrauka "Šeima stikliniame rutulyje").

Filialuose vyko iš viso 1219 renginių (492 žodiniai, 727 vaizdiniai)

Vasario 15 d. Konstantinavos bibliotekoje – Literatūrinė-muzikinė kompozicija „Mes kiekvienas turim savo Lietuvą“.

Vasario 16 d. Žiobiškio bibliotekoje.– Minėjimas Vasario 16-ajai „Istorinės atminties sargyboje“ ir Kristijono Donelaičio 300-ųjų gimimo metinių paminėjimas „Kristijono Donelaičio kūrybos skaitymai“.

Kovo 4 d. Užgavėnių eitynės per Aleksandravėlės miestelį.

Kovo 4 – Balandžio 5 d. – Aleksandravėlės bibliotekoje vykdyta akcija „Nors vieną inkilėlį!“, skirta paukščių dienai paminėti.

Kovo 7 d. – Pandėlio miesto bibliotekoje vyko pokalbis Moterų solidarumo dienai „Nauja knyga-tarsi nauja pažintis“.

Kovo 8 d.– Kriaunų pagrindinės mokyklos fojė vyko knygos „Balys Vaičėnas. Partizano sąsiuviniai“ sutiktuvės.

Kovo 8 d. – Duokiškio bibliotekoje pravesta popietė „Pasidaryk papuošalą“.

Kovo 11 d. Aleksandravėlės bibliotekoje vyko renginys skirtas Kovo 11-ajai. Veikė darbų paroda „Skiriu Lietuvai...“.

Kovo 15 d. – Suvainišio bibliotekoje šurmuliavo Popietė, skirta Knygnešio dienai „Knyga rankoje-sieloje šventė“.

Gegužės 3 d. Kriaunų Dievo Apvaizdos bažnyčioje ir Kriaunų muziejuje vyko renginys, skirtas liaudies eiliuotojos ir tapytojos Anelės Ališauskienės 100-ųjų gimimo metinių paminėjimui: paveikslų ir parengtos ekspozicijos apžiūra, prisiminimai apie Anelę Ališauskienę .

Gegužės 17 d. Kriaunų krašte vyko netradiciniai Poezijos skaitymai „Atsigerk iš Poezijos šulinio...Kriaunose, skirti Antano Strazdo knygos „Giesmės svietiškos ir šventos" 200-osioms metinėms: skaitymai Marimonte, Kriaunų aikštėje prie šulinio ir iškilminga procesija – poetinio žodžio nešimas į Kriaunos upę.

Liepos 5,6 d. Aleksandravėlės bibliotekoje – akcija - popietė „Minime Lietuvos valstybės karaliaus Mindaugo karūnavimo dieną" - lauko gėlių puokščių darymas, kiemų puošimas, tautiškos giesmės giedojimas.

Liepos 12 d. Kriaunų muziejuje - kraštiečio, nusipelnusio kultūros veikėjo. Šv. Kazimiero ordino Garbės kanclerio Petro Juodelės poezijos knygos „Sugrižtančios mintys“ pristatymas.

Birželio 10 d. Pandėlio miesto bibliotekoje – Edukacinė programa „Prakalbink knygos personažą" su dailininke Asta Keraitiene.

Birželio 11 d. Juodupės bibliotekoje – Edukacinė programa „Lėlė – raktas į vaiko širdį" su Bajorų kultūros centro lėlių teatru „ČIZ" .

Lapkričio 18-22 d.d. – Aleksandravėlės bibliotekoje Suaugusiųjų švietimo savaitei pristatyta paroda „Mūsų „GYVYBĖS MEDIS" – kačių aplinkoje" – Milenos Marcinkevičiūtės-Milė tapybos darbai. Vyko diskusijos su bibliotekos vartotojais apie mus supančius gyvūnus.

Spalis 10 d. Obelių miesto bibliotekoje lankėsi gydytojas fitoterapeutas, docentas Juozas Vasiliauskas. Pristatyta paskaita apie sveiką gyvenimo būdą, augalų gydomąsias savybes ir kovą su ligomis.

Spalis 21 d. Kavoliškio bibliotekoje – Susitikimas su psichologe Danguole Juškevičiene. Susitikimo tema "Pyktis. Pykčio valdymas. Konfliktai".

Spalis 1-30 d. Aleksandravėlės bibliotekoje paskelbta akcija „Užsidėk atšvaitą - taip apsaugosi save ir kitus - 5". Vyko paskaita saugumo tema, piešinių, kupletų konkursai, knygelės „Saugokime vieni kitus kelyje" pristatymas, šviesą atspindinčių elementų paroda, nominacijų teikimas ir kt. priemonės.

Gruodžio 6 d. Aleksandravėlės bibliotekoje – Kūrybinė laboratorija – advento vainikų pynimas „Per žemę rogių kelias tiesias... /O kokios šianakt, mintys šviesios!/ Ant girių, ant laukų jau liejas/ Nubudusi žvaigždė Betliejaus".

15. Nevyriausybinų organizacijų veikla viešojoje bibliotekoje.

Kultūrinės, edukacinės, leidybinės veiklos baruose jau 10 metų sėkmingai veikia nevyriausybinė organizacija, turinti asociacijos statusą - Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras. 2014 metais Centras vykdė tęstinį internetinės žiniasklaidos projektą "Sėlių kultūra virtualioj erdvėje", išleido biografinę apybraižą apie kunigą Joną Katele, tęsė projektą „ Romuvos kelias“, kurio dėka leidžiamas krašto kultūros žurnalas „ Prie Nemunėlio“, surengė kultūros dienos progą rajono kultūros sektoriaus nevyriausybinų organizacijų forumą, Bibliotekos direktorė Alicija Matiukienė parengė Centro 10- ties metų veiklos analizę bei pranešimą, parengė medžiagą leidiniui „ Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras“. Biblioteka bendradarbiauja su prie bibliotekos veikiančiu rajono literatų klubu bei Lietuvos bibliotekininkų draugijos Rokiškio skyriumi.

16. Bibliotekos teisinės bazės klausimai.

Ataskaitiniais metais priimti rajono Tarybos sprendimai, kuriais patvirtinti nauji Rokiškio Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos nuostatai, nustatyti viešosios bibliotekos mokamų paslaugų įkainiai eurai, keliais tarybos sprendimais bibliotekai perduotas valstybės turtas. 2014 m. viešosios bibliotekos direktoriaus įsakymu patvirtintos viešųjų pirkimų taisyklės, 2014 metų

bibliotekų veiklos planas, viešųjų pirkimų planas, etatų sąrašas, darbo komisijų sudėtys ir kt. Parengtas Viešosios bibliotekos renovacijos investicinis projektas ir rinkodaros priemonių planas.

17. Bibliotekos atstovavimo veikla.

2014 m. viešosios bibliotekos direktorė Alicija Matiukienė išrinkta į Lietuvos bibliotekininkų draugijos (LBD) Tarybą. Ataskaitiniais metais direktorė dalyvavo Tarybos posėdžiuose, kuriuose buvo nagrinėjami Lietuvos bibliotekininkų veiklos, prioritetų bei vystymosi gairės ir perspektyvos. Rokiškio viešosios bibliotekos direktorė yra išrinkta ir Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos revizore, todėl aktyviai dalyvavo asociacijos darbe, pateikė pasiūlymus. 2014m. asociacija pirmą kartą teikė respublikos viešosioms bibliotekoms nominacijas už geriausius pasiekimus įvairiose bibliotekinės veiklos srityse. Rokiškio Viešosios bibliotekos direktorė Alicija Matiukienė buvo respublikos viešųjų bibliotekų veiklos vertinimo komisijos pirmininkė

18. Išvados: pasiekimai, problemos.

Sėkmingai įgyvendinti bibliotekos leidybiniai projektai.

Padidėjo rajono gyventojų aptarnavimo procentas.

Gauta daugiau naujų knygų.

Įgyvendinta 14 projektų už 107783 Lt.

2014 metais bibliotekos globėja tapo kraštietė, Seimo pirmininkė Loreta Graužinienė.

Aktyvūs bibliotekininkų gebėjimų ir kompetencijų mokymai; kvalifikaciją kėlė visi rajono bibliotekininkai.

Prasmingi testiniai kraštotyros, knygos populiarinimo renginiai.

Sėkmingas bendradarbiavimas su rajono kultūros sektoriaus NVO, kaimo bendruomenėmis.

Parengtas Viešosios bibliotekos renovacijos investicinis projektas ir rinkodaros priemonių planas.

4 filialuose įdiegta LIBIS skaitytojų aptarnavimo sistema.

Viešoji biblioteka kartu su filialais pagal nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos atliktą BIX tyrimą 4 dimensijose (Paslaugos. Naudojimasis biblioteka, Veiksmingumas, Plėtra) už 2013 metų veiklos rezultatus surinko 4 auksines žvaigždes.

Problemos:

Bibliotekai trūko lėšų ūkinei veiklai, kompiuterinių paslaugų kokybiškam aptarnavimui, materialinės bazės gerinimui.

Onuškių kaimo filiale buvo problemiškas šildymas, ribojo lankytojų lankomumą, neužtikrino normalių darbo sąlygų darbuotojui.

Dėl finansavimo stygiaus vartotojams trūko spaudos, kas lėmė bibliotekos statistinių rodiklių sumažėjimą.

Ataskaitą parengė
viešosios bibliotekos direktorė
Alicija Matiukienė